

Baggrundsstof

Tid og politiske forhold

David var konge i årene 1010-970. De første syv et halvt år regerede han kun over Juda stamme med residens i Hebron. Israel ville ikke i første omgang bøje sig for, at Gud havde forkastet Saul og hans slægt som konge i Israel. Derfor havde de udnævnt Sauls søn Ishboshet til konge. Men efter en periode med krig og ufred mellem Juda og resten af Israel kommer alle Israels ældste til David. De ønsker nu også ham som konge, og han salves til konge over hele Israel. Derefter drager han mod, den ellers så uindtagelige klippeborg, Jerusalem. David indtager Jerusalem og opfører en prægtig kongebolig der (se 2 Sam 2-5).

Guds handlemåde

David er udvalgt af Gud til at være konge for Israels folk. Derfor har David og folket oplevet Guds velsignelse i det, de, ledet af Ham, har foretaget sig. Riget er igen blevet samlet, det er vokset i størrelse, og David har fået fred for sine fjender.

Religiøse forhold

David regnede selv med Gud og var afhængig af ham. Han ønskede også, at Gud skulle være en uundværlig del af folkets liv. Gud skulle bo midt i sit folk. Derfor havde han ført pagtens ark til Jerusalem, hvor den stod i et telt.

Pagtens ark

Gud gav Moses besked om at fremstille en kasse af akacietræ, overtrukket med guld både ud- og indvendig. På "låget" af rent guld (et sonedække) skulle placeres to keruber med vingerne mod hinanden. På arken skulle monteres to bærestænger i guld. Arken skulle indeholde stentavlerne med De ti Bud, Arons blomstrende stav og en krukke manna. Guds nærvær var på en særlig måde knyttet til arken og pladsen mellem keruberne.

Tegnet af Nomi Hæg 13 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om kong David. Konge bliver man som regel kun, hvis ens far er konge. Davids far var ikke konge, han var bondemand. Da David var lille, arbejdede han som hyrdedreng og passede sin fars får. Men Gud havde bestemt, at han skulle være konge over Israel.

En dag, da David sidder på sit slot, får han en idé.

1. Han tænker: Hvor har jeg det godt. Vi har fred i vores land, og jeg har et stort og flot slot. Men vi har ikke engang bygget et flot hus til Gud. Sådan et hus vil jeg bygge. Jeg sender bud efter Natan for at snakke med ham om det.

2. Natan var Guds profet. Han skulle nogle gange give mennesker beskeder fra Gud. Han synes, det lød som en rigtig god idé, sådan et hus måtte da lige være noget, Gud gerne ville have.
3. Om natten fik Natan en besked fra Gud, som han skulle give til kong David.
4. Næste dag kom Natan op på slottet og fortalte David, hvad Gud havde sagt:
„Du skal ikke bygge et hus for mig, jeg vil i stedet gøre noget for dig. Husk hvad jeg allerede har gjort for dig og dit land. Jeg har gjort dig, der engang gik og passede din fars får, til konge. Jeg har været med dig og givet dig og mit folk, Israel, et godt land at bo i.
5. Jeg har mere, jeg gerne vil gøre for dig. Jeg vil sørge for, at det altid er en af dine drenge eller deres drenge, der bliver konge i Israel, når de bliver store. Det vil altid være én i din familie, der er konge i Israel.
6. Men din dreng, Israels næste konge, skal bygge et stort, flot hus til mig - et tempel.
7. En dag skal der i din familie fødes et barn, der skal være den største konge af alle konger. (Vis en medbragt julekrybbe) Det er Jesus!”

Tænk, at David blev lovet, at Jesus skulle fødes på jorden. Det skete mange, mange år senere. Da blev Jesus, kongernes konge, født i en stald i Betlehem.

Til de voksne

Vi har tit gode planer og idéer. Nogle af dem falder i god tråd med, hvad Gud har tænkt. Andre gange oplever vi, at Gud havde tænkt helt anderledes. Det er ikke altid, vi forstår hans veje og planer, men vi må bøje os for, at de er langt bedre end vores – de er på et højere plan og med et større perspektiv! ”For så højt som himlen er over jorden, er mine veje højt over jeres veje og mine planer over jeres planer (Es 55,9 s. 656).

Tegnet af Didde Thomsen 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Vores tanker og planer er ikke altid Guds, heller ikke selvom de ser gode og fromme ud. Guds tanker og planer er større, end vi har fantasi og forstand til.

Indfaldsvinkler til teksten

Boliger. Hvordan bor Dronning Margrethe. Hvordan bor helt almindelige mennesker, rig/fattig, slot/hytte, hjemløse?

Profeter og profetier. Kan I komme i tanke om nogen i Bibelen, der har fået beskeder fra Gud?

Pagtens ark og Åbenbaringsteltet. Hvis en god del af børnene kender til Moses, vandringer i ørkenen og pagtens ark, så lad dem hjælpe med at få styr på, hvad det er. Ellers kan det være nødvendigt at fortælle om det som en lille forhistorie.

Kirken – Guds hus. Hvad laver man i kirken?

Indledning

I dag skal vi høre om kong David. Han var en stor og en god konge. Hans land var blevet stort og rigt, og han ønskede at lade Gud bestemme over sig. David havde fået lov af Gud (udvalgt) til at være konge og leder af Guds eget folk, Israel, som Gud elskede dengang, og som han også gør i dag! Landet havde tidligere haft dårlige ledere, som havde bragt ulykke over landet, fordi de ikke ville adlyde Gud. Men med David som konge oplevede folket gode tider, fordi David adlød Gud.

Selve teksten

Israel havde haft mange fjender, og derfor var de ofte i krig. Men Gud havde hjulpet Davids hær, så de havde vundet over deres fjender, og der var nu ro og fred i landet. David havde ellers i de første mange år som konge næsten kun haft tid til at tænke på at redde sit folk fra alle dets fjender og skaffe ro og fred til sit folk. Nu havde han fået tid til noget andet.

Han havde sørget for at få Guds ark, som Moses og israelitterne havde lavet, og hvor bl.a. tavlerne med De ti Bud var i, ind og stå i kongebyen Jerusalem, men nu sad han der i sit flotte kongeslot og kom til at tænke på noget.

Fortæl om:

- David, der sender bud efter Natan (**profet** – et menneske der taler på Guds vegne). Han fortæller Natan om sine tanker: Her bor jeg i et fint cedertæshus og Guds ark er placeret i et telt. Hvem er størst Gud eller David – hvem bør bo flottest? David vil bygge Gud en bolig.

- Natans reaktion: Det lyder som en god idé. Det må da være noget Gud også synes er godt og rigtigt!

- Natans syn om natten, som er en besked fra Gud. Gud havde ikke de samme planer som David. Gud griber ind!

Fortæl om:

- beskeden fra Gud: Hvorfor skulle du bygge mig et hus? Jeg har aldrig haft et hus at bo i. Jeg har aldrig bedt om at få et hus at bo i. Det var godt nok for mig, at arken stod i et telt, da jeg førte israelitterne ud af Egypten. Husk, hvad jeg har gjort for dig og mit folk Israel: Jeg udvalgte dig, en hyrdedreng, til at være konge. Jeg var med dig i alt. Dit navn skal være stort på jorden. Mit folk har fået et land, hvor de kan bo trygt og godt. Jeg har skaffet Israel ro for deres fjender.

Hør her: Jeg vil bygge dig et hus! Din slægt skal være konger i Israel. Din søn skal være konge efter dig, som den første i en lang række af din slægt. Han skal bygge et tempel til mig.

Og som det største: I din slægt skal der komme en konge over alle konger.

Slut af med at tale om, hvem der er kongernes konge. At Gud allerede her lover, at verdens frelser skal komme. Han fortæller dog, at han skal fødes i Davids slægt.

Ideer til fremlæggelse

Medbring en lille kirke eller et billede af en kirke - måske den lokale kirke. Kirken skal illustrere Guds hus i Danmark.

Til sidst kunne det være fint at tage en julekrybbe frem. Jesusbarnet – kongernes konge.

Tegnet af Nomi Hæg 13 år

Især for de store

Teksten pointe

Vi kan godt have mange gode idéer til, hvordan vores liv skal være, og hvordan vi skal tjene Gud. Det kan være, Gud er enig - det kan også være, at han må sige nej. Det er godt at vide, at Gud er den, der ved, hvad der er bedst!

Indledning

David, hyrdedrengen fra Betlehem, var blevet konge. I starten var det kun over den sydlige del af riget, men efter syv år sluttede resten af riget sig til. David indtog derefter den næsten uindtagelige by, Jerusalem, og gjorde den til kongeby.

Efter mange år med kampe - for Israel havde mange fjender - oplevede Israel en tid med fred. Det havde David udnyttet til at få pagtens ark til Jerusalem. Nu stod den der i sit telt.

Selve teksten

Fortæl om:

- at David, der nu havde mulighed for at tænke på andet end krigsførelse, sidder på sit slot. Han er glad for det, han har fået af Gud. Alligevel er der noget, der føles forkert. Her sidder jeg på mit fornemme slot, mens Guds ark bare er i et telt. Jeg vil bygge Gud et hus, tænker David.

- at David sender bud efter profeten Natan, der synes, at det er en god tanke og bakker ham op.

- at Natan får en besked fra Gud om natten.

Tal om:

- hvad en profets opgave er (at være talerør, altså ikke noget med at bidrage med egne synspunkter!)

- om der mon findes profeter i dag? Det nye Testamente taler om, at nogle udrustes med den nådegave (1 Kor 14,1 ff.), men lige præcis på denne tid gjorde Gud på en særlig måde brug af profeter.

- at sande profeters budskaber altid er i overensstemmelse med Guds ord!

Fortæl om:

- det budskab Natan skal overbringe: at Gud aldrig har bedt om at få et hus, men at Han trofast har rejst med sit folk gennem ørkenen sammen med Moses.

- Guds påmindelse til David om, hvad han allerede har gjort for ham og for landet:

a) hyrdedrengen David, der er blevet konge.

b) Gud, der altid er nær.

c) fjenderne, der er blevet besejret.

d) folket, der har fået et land, hvor de kan bo trygt og godt.

e) Guds løfte om, at han har endnu mere, han vil give.

Tal om:

- at Guds folk havde meget at sige Gud tak for.

- at det har vi også idag! Mange ting oplever vi måske som en selvfølge.

- noget af det, som vi har at sige tak for, når vi bor i Danmark.

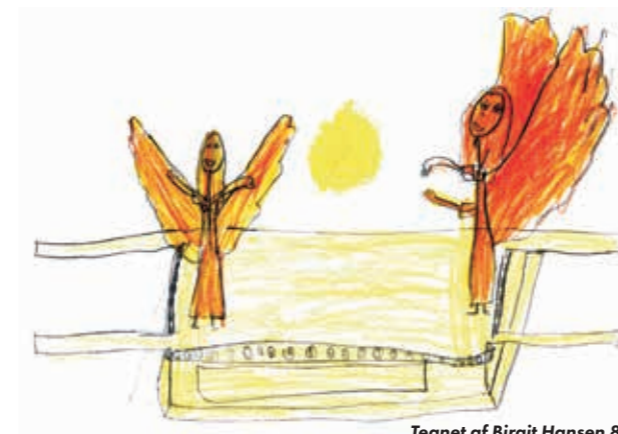
Fortæl om:

- det, som Gud lover at give David:

a) løftet om, at hans slægt vil få kongetronen, og at det ikke bare vil være slut når David dør (som Saul, hvis sønner ikke fik lov at overtage kongetronen).

b) løftet om, at Davids egen søn, den næste konge, skal få lov at bygge Gud et tempel.

c) løftet om, at der i Davids slægt vil fødes en konge for al evighed. Kongernes konge.

Tegnet af Birgit Hansen 8 år

Til eftertanke

Jeg vil være hans far, og han skal være min søn.

(2 Sam 7,14 s.283)

Tal om:

- hvem der mon tales om.

- om børnene kan huske fra juleevangeliet, hvem Jesus er i familie med (læs fra Luk 2,1-5).

- at allerede, da Maria får at vide, at hun skal føde Jesus, hører vi, hvordan sammenhængen med løfterne til David er (læs Luk 1,30-33).

David fik ikke lov at bygge Gud et tempel, men han fik noget endnu større. Han fik lov til at blive den første i rækken af konger, hvor Jesus som den sidste er evighedskongen, kongen over alle konger, verdens frelser. Guds planer med David var ikke som David troede, de var endnu større!

Ideer til fremlæggelse

Se i afsnittet: Især for de små.

Efterfølgende kunne man lave en billedkunstaktivitet: David fik ikke lov at bygge templet, men han gik i gang med at lave planer og tegninger af huset og skaffede materialer. Lad børnene i grupper lave billeder af, hvordan de kunne tænke sig, at Guds hus skulle se ud, hvis de var David. Billederne laves på store ark hvidt papir, hvorpå der limes klip i kulørt papir, mønstret gavepapir, karton og metalfolie.

Huskeord
For så højt som himlen
er over jorden, er mine
veje højt over jeres veje
og mine planer over
jeres planer.
(Es 55,9 s.656)

Baggrundsstof

Tid

David og Israels folk har igen været i krig med flere af deres naboer. Årsagen var denne gang, at David i forbindelse med ammonitterkongen Nahash død havde sendt sine mænd over for at vise deres deltagelse, men de blev mistænkt for at ville udspionere. Davids mænd blev pågrebet og ydmyget groft. Da ammonitterne på denne måde blev lagt for had hos David, søgte de hjælp hos omkringboende folk for at kunne forsvare sig mod hans vrede, men Davids mænd slog de fremmede folk, og ammonitterne måtte flygte tilbage til deres by. Året efter genoptager David krigen med ammonitterne. Dog bliver han selv hjemme i Jerusalem og lader sin hærfører Joab lede slaget.

Guds handlemåde

Gud er stadig med sit folk og hjælper dem til sejr over deres fjender.

David kaldes for manden efter Guds hjerte. Det betyder ikke, at David ikke fristes som alle andre, og at han ikke falder i synd. Guds kærlighed til David er heller ikke ensbetydende med, at Gud ser igennem fingre med synden. Gud hader synden, og det David gør, er ondt i Herrens øjne.

Vi kan nok synes, at Davids synd var stor. Først hor, så mord. Men her er det vigtigt at fokusere på, at al synd er ondt i Guds øjne. Vi undgår ikke Guds vrede over synden ved at forsøge at skjule den.

Tegnet af Anna Sofie Kousgaard 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre mere om David, der var konge i Israel for mange år siden. Han havde sendt sine soldater af sted i krig.

1. Kong David havde ligget inde på sit slot og fået en god lang middagslur. Nu var det ved at være aften, så for at blive helt frisk ovenpå sin lur, gik han en tur op på tagterassen.
2. Måske kedede han sig lidt, og vidste ikke rigtigt, hvad han skulle lave. Da er det nogle gange, at man får nogle rigtig dårlige idéer – og dét fik David! Da han stod oppe på tagterassen, kom han til at se ind i et af byens huse. Der var en dejlig og smuk dame ved at tage bad. Hende må jeg være sammen med, tænkte han, og så sendte han bud efter sine hoffolk, for at høre, hvem hun var.

3. "Det er Batseba. Hun er gift med Urias, en af dine dygtige soldater." "Nå," tænkte David, "men jeg er jo konge, så jeg "låner" Batseba lidt, det er der ikke nogen, der behøver at få at vide." Og så fik Batseba besked på at komme op til kongen.

4. Kongen lod, som om Batseba var hans kone, og bagefter sendte han hende hjem igen. Men nogen tid efter viste det sig, at hun skulle have et barn, og at David var faderen.

5. Det var ikke godt for David, for nu ville alle jo få at vide, at han havde været sammen med Urias' kone.

6. David sendte bud ud til sine soldater. "Urias skal komme hjem og fortælle mig, hvordan det går i krigen," løj han. Men det var ikke derfor, Urias skulle komme hjem. David ville have, at han skulle hjem og bo hos sin kone, for så ville alle tro, at det barn, Batseba ventede, var Urias'.

7. Men Urias var en rigtig soldat. Han ville ikke hjem og bo hos sin kone, når alle de andre soldater var i krig, og selv om David lokkede, så ville Urias ikke tage hjem.

8. Ingen må vide, at jeg har været sammen med anden mands kone, tænkte David, og så sendte han et brev med Urias ud til hans hærfører. "Du skal sørge for at Urias får en plads i hæren, hvor du er sikker på, at han bliver slået ihjel," stod der i brevet. Hærføreren gjorde som kongen bad ham om, og Urias blev dræbt i krigen.

9. Nu kunne David gifte sig med Batseba, for nu var hendes mand død, men var det godt? Nej, det David havde gjort, brød Gud sig ikke om, for Gud vil ikke, at vi er onde overfor andre.

Til de voksne

Davids handlinger var forståeligt nok onde i Herrens øjne. Han havde ellers indstillet sig på at skjule sin synd og at leve med sine forkerte handlinger. Er der mon noget i vore liv, der er ondt i Herrens øjne, men som vi også har forliget os med, og som vi prøver at skjule for Gud og for mennesker? Ingen skabning kan være usynlig for ham, alt ligger blottet og åbent for hans øjne, og ham står vi til regnskab for (Hebr 4,13). Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed (1 Joh 1,9).

Tegnet af Rebekka Kjær Andersen 10 år

Ideer til fremlæggelse

Byg et simpelt legohus med udendørs trappe op til taget, og brug en Duplomand til at illustrere David på hans tagterasse. Medbring en forseglet brevrulle.

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

Din søster eller bror har en pakke tyggegummi liggende på bordet – der sker vel ikke noget ved bare at tage et, der er jo så mange. Da han/hun kommer hjem, opdager hun, at der mangler et, men du siger, at det i hvert fald ikke er dig, der har taget noget. Hvad var det, der skete? Du så, du fik lyst, du stjal, og du løj. Den ene synd tog den næste med sig.

Tekstens pointe

Når en synd ikke gøres op, fører den ofte en ny synd med sig for at dække over den første synd. Synd er ondt i Guds øjne.

Indledning

Kan I fortælle mig, hvem David er? (Konge – udvalgt af Gud).

David havde haft en tid, hvor han havde haft fred med sine fjender, men nu var freden forbi, og han havde sendt sine folk ud for at bekæmpe fjenderne. Denne gang var han ikke selv taget med, men var blevet tilbage på sit slot.

Selve teksten

Fortæl om:

Kong David, der havde fået sig en lang middagsøvn. Det var allerede blevet aften, da han vågnede, og nu

gik han op på taget af sit hus for at få lidt frisk luft. Mens han gik deroppe, kom han til at se ind i et af de andre huse. En smuk dame var ved at tage bad. David havde i forvejen flere koner (det måtte man godt dengang), men hende her, hun så altså rigtig godt ud, hende ville han også have. Han fik fat i sine hoffolk, for at finde ud af, hvem hun var, og de fortalte, at det var Batseba, Urias' kone (Urias var befalingsmand i kongens hær). Alligevel sendte David bud efter hende, og var sammen med hende, som om hun var hans kone.

Fortæl om:

David, der sendte hende hjem igen, men efter noget tid fik denne besked fra Batseba: Vi skal have et barn sammen.

Det var ikke godt, for alle vidste, at hendes mand Urias var i krig, så han kunne ikke være faderen. Nu ville det komme frem, hvad David havde gjort.

David fik så en idé. Urias måtte komme hjem fra krigen og være sammen med Batseba, så folk ikke fik mistanke om noget.

David lod som om, han ville have Urias hjem for at fortælle, hvordan det gik i krigen. Men skønt kongen beordrede Urias til at tage hjem til sin kone, overnattede han ved kongens port, som det var almindeligt for kongens mænd, når det var krigstid.

Næste dag fik David en ny idé. Urias skal op til mig og have god mad og noget vin, så bliver han i godt humør, og så tager han nok hjem til Batseba. Men efter det kongelige måltid gik Urias igen ned og sov ved kongens port.

Nu blev David desperat. Ingen måtte få at vide, at David havde været sammen med den anden mands kone. Derfor sendte han et brev med Urias til sin hærfører Joab. I brevet var der en frygtelig ordre fra kongen: Ved det næste slag skal du sætte Urias på en post, hvor du ved, at han vil blive slået ihjel! Hærføreren Joab adlød sin konge. Noget tid efter modtog David besked om, at Urias var død, og han giftede sig med Batseba.

Var alting nu godt? Nej, for det, David havde gjort, var forkert – det var ondt i Herrens øjne.

Tal om det forkerte David gjorde:

- ægteskabsbrud.
- tyveri.
- løgn.
- bedrag.
- mord.

Det er vigtigt at understrege, at Davids allerstørste problem var, at han ville skjule sin synd, i stedet for at erkende, bekende og få tilgivelse for den.

Vi gør også ting, der er ondt i Guds øjne (hjælp hinanden med at være konkrete). Vi må bede om tilgivelse og ikke forsøge at skjule vores synd med en ny synd.

Tegnet af Rebekka Kjær Andersen 10 år

Ideer til fremlæggelse

Find et billede af et israelittisk hus eller måske endnu bedre, byg en simpel legomodel, hvor man ser den udvendige trappe op til taget.

Især for de store

Tekstens pointe

Manden efter Gud hjerte blev fristet og faldt i synd. Vi, der tror på Jesus, bliver også fristet og oplever at bukke under for fristelsen. Vi kender alle til at synde mod Gud og til fristelsen at skjule/leve med synden.

Indledning

Israels folk har i en tid haft fred for sine fjender, men da nabokongen Nahash dør, og David sender sine mænd af sted for at vise sin medfølelse med Nahash' søn Hanun, blusser stridhederne op igen. Hanun bliver overbevist om, at Davids folks virkelige grund til at komme er at udspionere, og hans soldater fanger Davids mænd og skærer det halve af deres skæg og deres buksebag og sender dem hjem. Hanun ved, at det er en ydmygelse og frygter Davids vrede. Derfor får han flere af de omkringboende folk til at gå sammen med ham mod David. Krig og ufred råder igen.

Selve teksten

Fortæl om:

- David, der er tilbage i Jerusalem, mens hans folk er i krig med hærfører Joab i spidsen.

Han sover vist lidt længe - vågner sent af middagssøvnen - går op på taget og ser en flot kvinde, der bader.

Tal om:

- at når vi gør noget forkert er det måske:
  - fordi vi har set noget, der fristede os?
  - fordi vi keder os, og ikke har noget fornuftigt at lave?

Fortæl om:

- at David søger oplysninger om Batseba, og til trods for at han konstaterer, at hun er Urias' kone (en af hans befalingsmænd), vælger han at sende bud efter hende, så han kan være sammen med hende, som om hun var hans kone.

Tal om:

- om det er ok det, han gør? Han er jo konge, og han har magt til meget. Batsebas mand er jo i krig, så ingen behøver at vide noget?
- hvad Bibelen siger: Det 6. bud lyder: Du må ikke bryde ægteskabet. Hvad betyder det?

Fortæl om:

- at Davids synd får følger - Batseba bliver gravid, og at det er David, der er faderen. Inden længe vil alle vide, hvordan tingene hænger sammen, for Urias har været væk hjemmefra længe! Ifølge Moseloven er David skyldig til døden (3 Mos 20,10).

Tal om:

- hvilke muligheder David har?

Fortæl om:

- Davids snedige planer: Urias kaldes hjem under dække af at skulle informere om slagets gang, men Davids planer mislykkes, da Urias nægter at tage hjem til sin kone, så længe de andre soldater er på slagmarken.

Tal om:

- at David føjer en ny synd til. Han prøver ved løgn og bedrag at skjule sin synd.
- det 8. bud!

Tegnet af Rebekka Kjær Andersen 10 år

Til eftertanke

Men det, David havde gjort, var ondt i Herrens øjne. (jf. 2 Sam 11,27 s.286)

Fortæl om:

- det forfærdelige brev til hærføreren Joab. David er nu så desperat, at han planlægger et mord for at kunne skjule sin synd.

Tal om:

- hvilket bud David nu bryder.
- hvordan det 5. bud lyder.
- hvordan det 5. bud overtrædes i dag (mord, abort, andres glæde og livsmod).

Fortæl om:

- at Davids sidste plan blev ført ud i livet, for at David med rette kunne gifte sig med Batseba og at han dermed kunne skjule sin synd for andre.

Tal om:

- om alt nu var godt? Nej, det, David havde gjort, var ondt i Herrens øjne.
- hvorfor det gik så galt? David turde ikke indrømme, hvad han havde gjort.
- om det også kan være svært for os at erkende og bekende vore fejl?
- hvad det kan være fristende for os at gøre?

Ideer til fremlæggelse

"En synd fører ofte en anden med sig." Lad børnene efterfølgende lave et lille dramastykke over hvordan det kunne udspille sig i deres eget liv.

Huskeord
Alle har syndet og
har mistet herligheden
fra Gud.
(jf. Rom 3,23 s.1024)

David

Syndserkendelse og tilgivelse

Dagens tekst
2 Sam 12,1-
13+Sl 51,1-19
s.286+508

Baggrundsstof

Tid

David havde syndet, først begær, dernæst hor, snyd, bedrag og til sidst mord. Men synden fik konsekvenser. Profeten Natan kommer til David og fortæller en historie om en rig mand, der forgriber sig på en fattig mands ringe ejendom. David er - som konge på den tid - også højesteretsdommer. Han hører historien som en retssag og reagerer meget stærkt. Han fældes en meget hård dom: Der skal falde en firedobbelt erstatning, og tyven skal dø! Davids kraftige reaktion tyder måske på, at noget plager ham selv, at han ikke er psykisk stabil.

Guds handlemåde

Teksten er et fantastisk vidnesbyrd om Guds nåde og omsorg for sine børn. David får ikke lov at leve og dø i sin synd. Gud venter ikke bare på, at David selv erkender og bekender sin skyld. Han sender sin profet Natan til David for at konfrontere ham med hans syndige handlinger, så David kan få gjort op med dem.

Tegnet af Miriam Dysager 10 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kan I huske, hvad I hørte om den store kong David sidste gang? At han gjorde så mange forfærdelige ting? Han stjal Urias' kone, og at det endte med, at David sørgede for, at Urias blev slået ihjel. Kan I huske, hvad Gud syntes om det? Det var ondt!

David var nu på sit slot, men han havde det slet ikke godt.

1. Pludselig en dag bankede det på døren, og profeten Natan kom ind. Det var ikke Natans egen idé, at han skulle besøge David. Det var Gud, der havde sendt ham. Natan begyndte at fortælle David en historie:
2. Der var to mænd, der boede i samme by. Den ene var rig, den anden var fattig. Den rige havde mange køer og får, den fattige havde kun et lille lam, som han passede og plejede som sit eget barn (brug gerne en stak bondegårdsdyr til at illustrere det med).
3. En dag fik den rige mand besøg - og tænk jer - selvom han selv havde så mange dyr, så stjal han den fattige mands lam, slagtede det og lavede mad af det til sin gæst.
4. Da Natan var færdig med at fortælle, blev David rigtig vred: Sådant kan man ikke gøre; den rige mand fortjener at dø.
5. Så sagde Natan til kong David: "Det var sådan, du gjorde, da du tog Urias' kone. Gud havde gjort dig til konge over et land, der bliver større og større. Du er rig, stor og mægtig, og havde du spurgt Gud om mere, så havde du fået endnu mere. I stedet tog du Urias' kone og slog Urias

ihjel. Gud er vred over det onde du har gjort."

6. Da sagde David: "Du har ret, det er forkert, det jeg har gjort." Natan svarede: "Så vil Gud også tilgive dig det alt sammen."
7. Gud vil også tilgive os det forkerte, vi gør, når vi kommer til ham. Når Gud tilgiver os, betyder det, at han ikke er vred længere. Han har helt glemt, at vi gjorde noget forkert.

Til de voksne

"Du er manden" (v.7). Ofte må Gud også pege på konkrete synder i vores liv, for at vi kan nå til bekendelse og få Guds tilgivelse. "Så tilgiver Herren din synd" (v.13). En god bøn at bede: "Skab et rent hjerte i mig, Gud, giv mig på ny en fast ånd! (Sl 51,12).

Ideer til fremlæggelse

Medbring en stak bondegårdsdyr (ingen svin!) og vis, hvordan den fattige bare havde ét lam, mens den rige havde en masse dyr.

Tegnet af Søren Kjærsgaard 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Når synden bekendes er Gud den, der tilgiver helt og fuldt!

Indfaldsvinkler til teksten

- **Samvittighed.** Dårlig samvittighed – god samvittighed. Hvornår får man dårlig samvittighed, og hvordan kan den blive god igen? Fortæl en lille historie fx om Nikolaj, der havde ødelagt sin fars skrueværk og gemt den væk - langt nede i værktøjskassen - men ikke kunne falde i søvn om aftenen, før han havde fortalt det!
- **Tilgivelse.** Har du prøvet at sige "undskyld." Det er det samme som at spørge om at få tilgivelse. Hvornår har man brug for tilgivelse? Når man **ved**, man har gjort noget forkert (syndserkendelse).
- **Bekende.** Indrømme at man har gjort noget forkert, fx at det var mig, der smadrede ruden.

Indledning

Sidste gang hørte I den forfærdelige beretning fra Bibelen om kong David, der så den skønne Batseba, fik lyst til at få hende, tog hende hjem til sig og til sidst sørgede for, at hendes mand Urias blev slået ihjel. David syndede, og Gud hader al synd! Men mon Gud også hader David?

Selve teksten

David var oppe på sit slot. Mon han havde det helt godt efter det, han havde gjort? Det meddeltes kongen, at han havde fået besøg. Profeten Natan var kommet til kongens slot, ikke fordi han lige havde fået lyst til det, men fordi Gud havde sendt ham.

Fortæl Natans historie:

Der var to mænd, der boede i den samme by. Den ene mand var rig og havde mange køer og får. Den anden var fattig og ejede kun et lille lam, som han plejede og passede, som om det var et barn af familien. Det spiste af hans mad, drak af hans kop og lå gerne på hans skød, mens han kløede det bag ørerne. Lammet voksede op og blev større og større. Lige indtil en dag, hvor den rige mand fik besøg. Tænk engang - han nænnede ikke at tage et af sine egne dyr i stalden, så det kunne slagtes og bruges til et måltid til gæsten. Nej, han gik over og stjal den fattige mands eneste lam og lavede et måltid mad af det.

Nej, hvor uretfærdigt! Det var da lige til at blive vred over sådan en opførsel.

Fortæl om:

David's reaktion:

- han blev rasende: "En mand, der gør sådan, fortjener ikke at leve, og han skal betale en erstatning på fire lam til den fattige!"

Mon ikke der blev en lille pause, inden Natan så på David og sagde: "Du er manden."

Fortæl om:

Natans budskab fra Gud:

- Dette siger Herren: "Jeg har salvet dig til konge, reddet dig fra Saul, givet dig hele hans hus og ejendom. Jeg ville have givet dig endnu mere, hvis du havde bedt mig. Hvorfor har du gjort, hvad der er ondt i mine øjne?"

Konsekvensen af Davids møde med Gud:

- at David intet svar havde - ingen dårlige undskyldninger. For han vidste nu, at det, han havde gjort, var forkert, og at han havde brug for Guds tilgivelse.
- at Gud tilgav David.

Tegnet af Cecilie Carlsen 9 år

Fortæl om:

- at David har skrevet mange salmer, nogle af dem finder vi i Salmernes bog. Han skrev en salme lige efter Natans besøg (Sl 51). Når man læser den, kan man se, at David virkelig var klar over, at det, han havde gjort, var forkert (v.5-6). Han tigger Gud om at tilgive ham, og om ikke at forlade ham (v.3-4+13).

Hvis én gør noget ved mig og kommer og siger undskyld, kan det godt være, at jeg siger, at det er i orden, men det er ikke sikkert, jeg helt kan glemme det. Når Gud tilgiver vores synd, er den væk! For Gud er det, som om jeg aldrig havde gjort det.

Ideer til fremlæggelse

Man kan medbringe et plyslam og vise, hvordan det er mandens kæledægge.

Teksten kan formidles af to ledere, der forestiller hver sin person: David og Natan.

Især for de store

Tekstens pointe

Når vi bliver klar over, at vi har syndet mod Gud og bekender det, så tilgiver Gud os, uanset hvor alvorlig synden end er. Guds tilgivelse er 100%.

Indledning

David havde syndet mod Gud. Han havde været sammen med en anden mands kone og gjort hende gravid. Da det ikke lykkedes at dække over det med løgn og bedrag, endte det til sidst med, at han fik Urias dræbt på slagmarken. Manden efter Guds hjerte havde gjort, hvad der var ondt i Guds øjne.

Fortæl om:

- sendebudet fra Gud - Natan - som møder op på slottet, og fortæller historien om de to mænd: den rige mand, der - på trods af at han selv har mange køer og får - alligevel en dag stjæler den fattige mands eneste og elskede lam, da han får brug for noget kød til et måltid til en gæst.

Tal om:

- hvad I synes om hans opførsel?

Fortæl om:

- Davids reaktion. Det lader til, han tror, det er en retsag, han skal dømme i. Kongen er nemlig på daværende tidspunkt også landets højesteretsdommer.

- dommen, som er meget hård. David mener, at sådan en opførsel bør straffes med døden, fordi det er så hjerteløs

Tegnet af David Skarsholm 10 år

en handling. Derudover skal der falde en erstatning på fire gange det stjalne!

Tal om:

- hvorfor David mon er så hård?
- at han måske ikke har det helt godt efter det, han har gjort?

Fortæl om:

- Natans dom: - som jo er Guds dom, da Natan er Guds sendebud - "Du er manden".

- påmindelsen om, hvad Gud har velsignet David med: Han har udvalgt ham til konge og beskyttet ham siden. David er blevet konge over hele Israel, og havde han bedt om det, ville Gud have givet ham endnu mere.

- Guds spørgsmål til David: "Hvorfor har du vist foragt for Herrens ord, og gjort hvad der er ondt i mine øjne?" (v.9).

Tal om:

- hvordan David kunne have reageret på dommen? (undskyldninger).
- hvordan reagerer vi, når vi bliver anklaget for noget, vi har gjort?

Fortæl om:

- Davids reaktion, der netop også forklarer, hvorfor han stadig kan kaldes manden efter Guds hjerte. Der er ingen undskyldninger, ingen bortforklaringer (som Adam og Eva i Paradisets have; kvinden du satte ved min side...). David bøjer sig for Gud.

- at David virkelig inderst inde giver Gud ret i sin anklage, og at han erkender sin synd. Det ser vi i en salme, David skriver efter Natans besøg (Sl 51).

Læs Sl 51,3-6.

Fortæl med egne ord, hvad det er, David siger i sin bøn. David er nu klar over, at det han har gjort er ondt i Guds øjne. Han beder om, at Gud vil tilgive ham alt det onde, han har gjort. David er godt klar over, at det ikke er det, han har fortjent! Han beder om, at Gud vil tilgive ham på en sådan måde, at synden vaskes helt

Til eftertanke

For syndens løn er død, men Guds nådegave er evigt liv i Kristus Jesus, vor Herre. (Rom 6,23 s.1026)

væk, som om den aldrig har været der.

Det vil Gud, og sådan er Gud stadig! Vi mennesker kan godt tilgive, men det er ikke sikkert, at vi glemmer det, der er sket. Når Gud tilgiver, er synden slettet helt ud.

Ideer til fremlæggelse

Begynd timen med et lille dramastykke, hvor du og en anden leder spiller en pige/dreng, der oplever at få tilgivelse af en anden. Vær tydelig omkring hvordan samvittigheden plager, og om hvor godt det er at få tilgivelse.

Huskeord
Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed.
(1 Johs 1,9 s.1122)

Dagens tekst
2 Sam 15,1-16+18,1-14
+24-33
s.290

Baggrundsstof

Tid/Davids sønner

David søn Amnon blev forelsket i sin halvsøster Tamar. Da han ikke kunne vinde hende på ærlig vis, endte han med at voldtage hende. David blev vred, men bebrejdede ham ikke noget. Han følte måske – med hans baggrund – at han ikke var den, der skulle rettesætte nogen. David fik i det hele taget ikke opdraget og vejledt sine børn ordentligt, og det medførte splid og ufred (1 Kong 1,6). Tamars bror Absalom tog sin søster til sig og hævnedes sin halvbrors ugering ved at slå ham ihjel. David sørgede over tabet af Amnon. Absalom levede i landflygtighed, og først efter fem år ville David se Absalom, og de bliver forsonet.

Absalom havde et ydre, som var enhver konge værdigt. Hans hår var kraftigt og langt, og ingen i hele Israel var så beundret for sin skønhed som han. Han var dog ikke den, Gud havde udvalgt til at efterfølge David. Men Absalom var opsat på at overtage sin fars trone og forberedte derfor et kup. Under Absaloms oprør oplevede David både forræderi fra en af sine rådgivere, og at han havde venner, der stod ved hans side.

Guds handlemåde

Da David bekendte sin synd, tilgav Gud ham. Men synden havde konsekvenser. "Jeg vil lade ulykken ramme dig fra din egen familie" (2 Sam 12,11). David var stadig Guds udvalgte, og derfor hjalp Han og gav David sejr mod oprørerne.

Sted

Hebron var Davids første kongeresidens og Absaloms fødeby. Det kunne tænkes, at det var nemt at få tilhængere her, da de kunne have følt sig vragede, da David flyttede til Jerusalem.

Tegnet af Mika Larsen 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kong David havde mange sønner, og en dag, når David døde, skulle én af dem være konge. Absalom, den ældste, regnede måske nok med, at det skulle være ham, og det var som om, han slet ikke kunne vente.

1. Prins Absalom var en flot ung mand. Særlig kendt for et stort flot hår. Ofte stod han ved kongens port og talte med dem, der var på vej ind til kongen. Han ville høre, hvad de ville tale med kongen om. Når de havde fortalt, hvad det drejede sig om, sagde han: "Det kan slet ikke betale sig at gå til kongen, han har slet ikke tid at høre på dig, men jeg vil gerne høre på dig!" På den måde fik han snydt sig til mange venner.
2. Da Absalom havde skaffet sig mange venner, gik han i gang med næste del af sin onde plan. Han bildte David ind, at han ville af sted til en anden by for at bede til Gud sammen med sine venner. Men da Absalom var rejst, sendte han besked rundt i landet til sine venner, og de udråbte ham

til konge over en stor del af Davids land.

3. David blev nu klar over, at Absalom ville gøre alt for at blive konge i hele landet, så han flygtede ud af Jerusalem.
4. Til sidst gik Davids og Absaloms hær i krig mod hinanden, for de kunne ikke begge være konger i det samme land. David gav sine soldater besked på, at der ikke måtte ske Absalom noget.
5. Alligevel skete det, at Absalom døde i krigen.
6. Da David hørte, at Absalom var død, blev han frygtelig ked af det - det var jo trods alt hans elskede søn.
7. David elskede Absalom, selvom han opførte sig grimt overfor sin far. Gud elsker også os, der er Hans børn, selvom vi ikke altid opfører pænt overfor Ham.

Til de voksne

Som forældre elsker vi vores børn, og vi tåler meget og bærer over med meget fra deres side, som David i sandhed gjorde her. Det er et endnu stærkere forhold, der gælder mellem Gud – vor Far – og os. Men alle dem, der tog imod ham – Jesus – gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn (Joh 1,12 s.958). Gud tilgiver fuldt ud, og han bærer aldrig nag (Sl 103,13). Han kaster vore synder i havets dyb (Sl 103,12 og Mika 7,18-19).

Ideer til fremlæggelse

Tag et billede med af en far med sin lille (nyfødte) søn.

Tegnet af Martin Jönsson 12 år

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

At købe sig venner. Mette har ikke så tit nogen at lege med i børnehaven. En dag tager hun sin flotteste Barbie med. Nanna ser den. Hun synes den er flot, og Mette siger, at hun gerne må lege med den, hvis hun vil lege med Mette hele dagen.

Tronfølger. I dag er Dronning Margrethe den øverste i Danmark. Hvem skal overtage hendes plads, når hun dør?

Tekstens pointe

Davids kærlighed til Absalom er et eksempel på Guds faderkærlighed til os. Absalom ville røve tronen fra sin far, men David ønsker, at hans soldater skal skåne oprørerens liv, fordi det er hans elskede søn.

Indledning

David havde nu været konge i mange år. Gud havde udvalgt ham til det, og Gud havde tænkt, at David skulle være konge til han blev gammel og døde. De fleste regnede med, at det var hans ældste nulevende søn, Absalom, der skulle overtage sin fars trone.

Selve teksten

Prins Absalom kunne blive en flot konge engang. Han var kendt for at være noget af en flot fyr, og særligt hans store flotte hår var beundret. Han havde fået sin egen flotte vogn med heste og en livvagt på 50 mand, så ingen kunne være i tvivl om, at det var selveste prins Absalom, der kom, når han kom kørende gennem byen.

Fortæl om:

- Absalom, der står i porten og standser folk undervejs ind til kongen for at få afgjort en sag.
- hvordan Absalom bilder folk fra de nordligste dele af riget ind, at det ikke kan betale sig at tale med kongen, for han vil ikke høre på dem. Det vil Absalom til gengæld, siger han, men i virkeligheden vil han have dem til at synes bedre om ham end om David.

- hvordan han lyver for David om ofringen i Hebron, der i stedet bare er en anledning til at komme ud i riget, samle sig tilhængere og udråbe sig selv til konge.

Fortæl om:

- David, der får besked om oprøret, og at folket i den nordlige del af landet har sluttet sig til Absalom.
- at David beslutter sig til at flygte fra sit palads i Jerusalem for at redde sig selv, og for at det ikke skal gå ud over folk i byen, når Absalom på et tidspunkt vil komme for at fjerne David fra tronen.
- David, der nu gør sig klar til krig mod sin egen søn, dog overtaler hans hærførere ham til at blive tilbage i byen Mahanajim, for hvis han bliver slået ihjel i krigen, vil alt jo være tabt. Som det sidste befaler David sine soldater, at de skal passe på ikke at komme til at gøre hans søn Absalom noget.

Fortæl om:

- soldaten, der pludselig opdager, at Absalom hænger fast i et træ med sit lange hår. Absalom er kommet ridende, sikkert i fuld fart, med sit store hår flagrende ud til alle sider. Men da han rider ind under et af træerne, vikler håret sig fast i de krogede grene, mens muldyret løber videre. Soldaten skynder sig at give Joab, Davids hærfører, besked.
- Joab, der bebrejder manden, at han ikke straks har slået Absalom ihjel, og på trods af Davids befaling går hen og slår Absalom ihjel.
- sejren over Absalom og hans soldater.

Fortæl om:

- de to mænd, der løber af sted for at give David besked om sejren og om Absaloms død.
- at den første kun fortæller om sejren, og undgår behændigt at fortælle, hvad der er sket med Absalom.
- at den anden husker at fortælle om Absaloms død.
- Davids store sorg over at miste sin søn, til trods for at han prøvede både at tage sin fars trone og hans liv.

Slut af med at fortælle, at vores far i Himlen også elsker os, selvom vi har syndet mod Ham.

Ideer til fremlæggelse

Denne handlingsmættede tekst er oplagt at illustrere undervejs ved hjælp af flanellograf.

Tegnet af Didde Jönsson 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud er vores far i Himlen. Han elsker os betingelsesløst og på trods af vores ulydighed mod ham. Davids kærlighed til Absalom er et eksempel på en sådan faderkærlighed.

Indledning

Kong David havde mange sønner og døtre. De havde ikke alle den samme mor, for han havde også mange koner. Prins Absalom var beundret for sin skønhed, særligt hans hår, der var langt og meget tykt, var berømt. Da prins Absaloms søster Tamar blev voldtaget af sin halvbror Amnon, slår Absalom Amnon ihjel (se under Tid/Davids sønner).

David var ulykkelig over Amnons død og i lang tid ville han ikke se sin søn Absalom. Men efter fem år kalder David sin søn op på slottet, og de bliver forsonet. Det var, som om det stadig ikke var godt mellem de to. Prins Absalom gik med skumle planer.

Han var nu den ældste af kongesønnerne, og han forventede at blive konge en dag, og den dag skulle helst komme snart.

Selve teksten

Fortæl om:

- Absaloms første del af planen. Han stod ved kongens port, og gjorde sig gode venner med de borgere, der søgte kongen for at få afgjort en retssag. På den måde stjal han deres hjerter.

Tal om:

- "at stjæle deres hjerter" kunne vi kalde at gøre sig populær. Mange vil gerne være populære og have mange venner også i dag - på godt og ondt.

Fortæl om:

- at Absalom tager af sted til Hebron med et takkeoffer, fordi han har fået lov til at vende tilbage til kongens by efter at have slået sin bror ihjel.
- at det var en del af planen: nu skulle han hen og udråbes til konge over Hebron af alle sine tilhængere, som han fik flere og flere af.

Tal om:

- Absaloms brug af løgn og bedrag, for at opnå det, han vil.

Fortæl om:

- at David fik besked om, at flokken af Absaloms tilhængere blev større og større.
- at David var bange for, at Absalom snart ville komme til Jerusalem med en hær for at få ham fra tronen.
- at David derfor flygtede med det meste af sit hof og sine soldater.

Tal om:

- at der også i dag er mennesker, der flygter for krig. Måske er der nogle af børnene, der kender nogle flygtninge?

Fortæl om:

- at Absalom indtager Jerusalem, Davids palads og ønsker at få ram på David selv og hans hær.
- at David og hans hær gør sig klar til at kæmpe mod Absaloms hær. David selv rådes dog til at blive hjemme, da hans mænd godt ved, at det er ham, de andre soldater vil gå efter. Er David først død, har de intet at kæmpe for.
- at David gør det klart for sine mænd, at de skal skåne Absalom.

Tal om:

- hvorfor David vil skåne sin søn? Han elsker med en fars kærlighed.
- at Gud også kaldes for vores far.
- hvad det betyder for os.

Tegnet af Kasper Larsen 12 år

Til eftertanke

Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn.
(Joh 1,12 s.958)

Fortæl om:

- at Absalom bliver fundet hængende i et træ af en af Davids mænd. Hans hår har viklet sig ind i nogle grene, og muldyret, han har redet på, er løbet videre. Da soldaten giver budskeden videre til Davids hærfører, Joab, bebrejder han, at soldaten ikke har slået ham ihjel. Hærføreren dræber Absalom og Absaloms hær stikker af.

Fortæl om:

- de to, der løber af sted med budskabet til David. Det gode budskab om, at de har sejret, og det sørgelige budskab om, at Absalom er død. Den ene undlader at fortælle det sørgelige.
- Davids store sorg over tabet af sin søn.

Tal om:

- at Gud elsker os, på trods af at vi synder mod ham. Hans kærlighed til os havde en ufattelig høj pris, det kostede hans søn livet!

Huskeord
Han, som ikke spæ-
rede sin egen søn, men
gav ham hen for os alle,
vil han ikke med ham
skænke os alt?
(Rom 8,32 s.1028)

Baggrundsstof

Tid

Absaloms forsøg på at tilrane sig kongetronen havde splittet Israel i to dele. Meddelelsen om drabet på Absalom lammer David for en tid, men efter påtale fra Joab viser han sig igen som lederen af Juda. Stammerne i Nordriget erkender, at de selv i sin tid ønskede David som konge, og bakker igen op om ham. Davids hærfører Joab må dog nedkæmpe endnu et oprør mod David. Davids liv og tid som konge er nu ved at ebbe ud. I sin afskedstale takker han for den pagt, som Gud har oprettet og opretholdt med David og hans slægt. Men David kommer til at opleve endnu et kupforsøg i sin regeringstid. Han er gammel (70 år), svag og sengeliggende, da Natan og Batseba bliver klar over, at Adonija, den ældste af Davids tilbageværende sønner, er ved at udråbe sig selv som konge. De går begge til kongen og gør ham opmærksom på, at hvis Salomo, som Gud har udvalgt, skal efterfølge David, er det tid til at David må handle. David foranlediger, at Salomo salves til konge. Salme 32 kan opfattes som Davids testamente.

Guds handlemåde

David deler - som det sidste - sin erfaring med Gud med sin søn Salomo: Så længe Israels konge vil være lydige mod Guds bud, så længe vil det gå ham og folket godt. Så længe vil der altid sidde en af Davids efterkommere på tronen i Jerusalem. David deler ikke mindst sin erfaring med Gud med os: at Gud er trofast og tilgivende.

Tegnet af Rebekka Holm 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

David var nu blevet en gammel mand. Han var svag og lå meget i sin seng. Derfor havde han også fået en pige til at passe og pleje ham. David vidste, at han snart skulle dø, derfor kalder han på sin søn Salomo. Nu er det snart ham, der skal være konge, og David vil ikke være der til at hjælpe ham. Så der er noget vigtigt, Salomo skal have at vide.

1. „Salomo, nu skal du høre. Jeg er gammel. Jeg ved, at jeg snart skal dø og du skal selv klare dig som konge. Det er ikke let at være konge. Jeg vil ikke være der til at hjælpe dig, men jeg ved, hvor du kan få hjælpen fra!
2. Hold dig til det, Gud har sagt! Ret dig efter det, Gud siger, er rigtigt at gøre, og lad vær med at gøre det, Gud siger, er forkert. Så vil Gud være med dig, og det, du gør, vil lykkes for dig. Det vil gå dig godt.

3. Engang for mange år siden, da jeg så gerne ville bygge et tempel for Gud, fik jeg denne besked fra Gud: Så længe du holder dig til Gud og holder hans bud, så længe vil du og dine sønner være konger over Israel! Salomo, hold dig til Gud, så vil ingen kunne tage dit land fra dig, og en dag når du skal dø, er det din søn, der skal være konge efter dig.”
4. I Bibelen finder vi nogle sange - salmer kalder vi dem også. Det er David, som har skrevet mange af dem. Der siger han noget, der også kan lære os noget om Gud. David var en rig og mægtig konge, og han havde meget, der kunne gøre ham glad. Men det, der gør et menneske mest glad er, når Gud tilgiver, det forkerte vi har gjort. Det er lykken! Det havde David selv oplevet.

Til de voksne

Davids liv var ét langt vidnesbyrd om Guds trofasthed. David selv var en synder, der svigtede og fejlede, men Gud svigtede ikke sine løfter. Vi må også tage de løfter til os, som Gud giver os i sit ord. Vi må ligesom David bede om Guds hjælp til at blive helt klar over, hvad livets sande lykke er: ”Lykkelig den, hvis overtrædelser er tilgivet” (Sl 32,1).

Tegnet af Martin J. R. Jensen 10 år

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

- **Det sidste farvel.** Måske er der nogle af børnene, der har prøvet at tage afsked med en bedstemor eller en oldefar. Måske har de været på besøg, kort tid før de døde. Eller de ved, at deres forældre har været det. Måske kan de huske noget af det, der blev sagt, lige inden deres bedstemor eller oldefar døde – noget som var vigtigt for dem at få sagt?
- **Et løfte** - hvad er det? Et løfte kan være knyttet til en forudsætning. Hvis du husker at ..., så vil jeg...

Tekstens pointe

Det er magtpåliggende for David at få givet nogle vigtige erfaringer med Guds trofasthed og tilgivelse videre til næste generation. Lykken er - at få sin synd tilgivet.

Indledning

David er nu blevet en gammel mand på 70 år. Han er ikke frisk mere og har derfor fået en ung, sød pige til at passe og pleje sig (1 Kong 1,1-4) og hans søn Salomo er også blevet konge; de to hjælper nærmest hinanden.

Selve teksten

David var klar over, at han snart skulle dø. Derfor sender han bud efter Salomo, for at få sagt nogle sidste vigtige ord til ham.

Fortæl om:

- Davids ord til Salomo. Hans klare budskab om, hvordan Salomo skal holde sig til Gud og Hans bud. - at han skal vandre på Hans veje. Det vil sige, at han skal lade Gud vejlede ham i alle de afgørelser, han kommer til at skulle træffe som konge, og ikke bare følge sin egen forstand og lyst. Hvis han gør det, vil han have lykken med sig i alt!

Træk også tråde tilbage til de løfter, som David fik gennem Natan en del år før (2 Sam 7 – Natans forjættelse). Løfterne gjaldt ikke bare David eller Salomo, men hele slægten; hvis de holdt sig til Gud, ville de beholde kongetronen.

Fortæl om:

- at dette var Davids sidste ord til Salomo. Nu kunne han trygt lægge sig til at dø - 70 år gammel - efter en lang tid som konge – i alt 40 år.
- at David blev begravet i Davidsbyen – Jerusalem.

- at David havde noget vigtigt at lære Salomo, som han skulle bruge for at være en god konge for Israel. Men at han også havde noget vigtigt at lære andre - også os, der lever i dag. Det gjorde han særligt gennem de mange salmer, han skrev. 73 af de salmer, der står i Salmernes bog er skrevet af David.

- at David var konge, rig og med stor magt. Mange vil gerne have rigdom og magt, men David fortæller, at det er noget helt andet, der er lykken: Det er, at Gud har tilgivet min synd (læs Sl. 32,1-2).

- at David havde prøvet at skjule sin synd, men hvordan var det gået? Han foretog sig den ene forfærdelige ting efter den anden (hjælp hinanden med at trække tråde tilbage til 2 Sam 11 - David og Batseba).

Tal om:

- hvordan man har det, når man skjuler sin synd for Gud.
- hvad David fortæller om det i Sl 32,3-4 (læs det).
- hvordan det er at have dårlig samvittighed.
- hvad man så skal gøre? Som David: "Min synd bekendte jeg for dig, og jeg skjulte ikke min skyld" (læs Sl 32,5).

Ideer til fremlæggelse

Vær selv den gamle David i sengen. Red op på et bord eller på gulvet. Lad børnene sætte sig rundt omkring på gulvet - tæt på. Det er en fars sidste ord til sin søn. Tal evt. med lav stemmeføring, de må gerne komme tæt på, for ikke at gå glip af noget.

Træd ud af rollen og fortæl, at David dør og begravnes i Jerusalem. Lær evt. børnene sangen: "Lykkelig den" (Fællessang nr. 143), inden du går videre med at tale om Sl 32.

Tegnet af Johanne Svendsen 13 år

Især for de store

Tekstens pointe

David havde gjort nogle erfaringer med Gud, som han ønskede at give videre til sin søn, Salomo, og som vi andre også kan lære af. Gud er trofast; han holder sine løfter; og han har lovet, at han tilgiver os vor synd, når vi bekender den for ham.

Indledning

David er nu blevet gammel, 70 år. Han er for det meste sengeliggende, så han får en ung, smuk pige til at passe og pleje ham. Hans søn Salomo er blevet salvet til konge, og i et stykke tid har de to regeret i fællesskab.

Selve teksten

Fortæl om:

- hvordan David mærker døden nærme sig, og at han nu beder Salomo om at komme ind til sig. Der er noget vigtigt, han gerne vil tale med ham om, inden han dør.

Tal om:

- hvad det kunne være vigtigt at sige til sin søn og landets nye konge som det sidste inden sin død?

Fortæl om:

- Davids formaninger om at holde sig til Gud og holde Hans bud.
- hvor godt det er at vandre på Guds veje, så man kan rette sig efter Hans vilje med sit liv og få hjælp til lederskabet af Guds eget folk.

Tal om:

- at Israels folk oplevede en stor fristelse til at tage andre folkeslags hedenske skikke og afgudsdyrkelse til sig og ikke kun tro på Gud alene. I Danmark er der også mange tilbud om forskellige ting med fantastiske og overnaturlige egenskaber, som mange benytter sig af i stedet for at sætte deres tillid til Gud - fx krystaller og sten med forskellige påståede egenskaber, astrologi, tarotkort.
- hvad Guds ord siger om det (3 Mos 19,26)?

Fortæl om:

- at David fortsætter med at fortælle Salomo om, at Natan en del år tidligere havde overbragt et løfte fra Gud. Hvis David og hans sønner (altså hans slægt) holdt sig til Gud og Hans bud, så ville der blive ved med at være en af Davids slægt på tronen i Israel.

Tegnet af Johanne Svendsen 13 år

Tal om:

- hvordan det gik?
- er Davids slægt stadig på tronen i Israel?
- at allerede, da Salomos søn overtog tronen, blev riget delt, og Davids slægt var kun konger i de to sydlige stammer i Israel. Ca. 400 år efter Davids død blev også den sydlige del af riget overtaget af fjender, og Davids slægt blev jaget fra tronen. Kun otte ud af 20 konger af Davids slægt var lydige mod Gud, og til sidst blev de altså frataget tronen på grund af deres ulydighed. Løftet gjaldt kun, så længe de holdt sig til Gud.

Fortæl om:

- at Guds løfte til Davids hus var noget af det sidste Salomo fik at høre fra sin far. David døde - 70 år gammel - efter at have været konge i alt i 40 år. Han blev begravet i Jerusalem.
- at David havde noget vigtigt at sige til sin søn.

Tal om:

- at David også har noget vigtigt at sige til os i dag. I Salmernes bog, hvor 73 af Davids salmer står, læser vi om Davids liv og de erfaringer, han gerne vil give videre - også til os.

Tal om:

- hvad lykken mon var for en konge som David? (Hans rigdom, mange koner, store magt...?)

Læs Sl 32,1-2.

Tal om:

- hvad Davids lykke var?
- hvad det var, han havde brug for at få tilgivelse for?

Til eftertanke

Jeg vil lære dig og undervise dig om den vej, du skal gå, jeg vil give dig råd, mit blik er rettet mod dig. (Sl 32,8 s.496)

(det er oplagt at Batseba og Urias nævnes, men der var også meget andet, David måtte bede om tilgivelse for. Problemet for David var jo ikke "bare" den konkrete synd, men at han var en synder - sådan er det også for os i dag).

Læs Sl 32,3-5:

- hvordan havde David det, da hans synd ikke var bekendt for Gud?
- kender vi til at have det skidt, når vi har gjort noget forkert? (dårlig samvittighed).
- hvad oplevede David, da han bekendte sin synd for Gud?

Læs evt. hele salmen i sin sammenhæng og slut af med at slå fast, at Gud er den samme i dag.

Ideer til fremlæggelse

Lad børnene følge med i Bibelen, når versene fra Sl 32 bliver læst. Lad gerne et par gode læsere læse op. Syng "Lykkelig den" fra Fællessang nr. 143

Huskeord
Lykkelig den, hvis
overtrædelser er tilgivet,
og hvis synder er blevet
skjult. (Sl 32,1 s.495)

Baggrundsstof

Ny konge

Salomo, Barsebas søn, blev konge, da hans far, kong David, døde omkring år 970 f.Kr. Salomo kan højst have været 18 år. Han var hverken ældste eller eneste søn, men alligevel den, der var udvalgt til at overtage tronen. Det var ikke underligt, at Salomo måtte igennem et opgør med en af sine brødre, Adonija, før hans kongemagt var sikret.

Salomos rige var flere gange større end Israel er i dag. Det omfattede store områder øst for Jordanfloden og nåede op til Eufrat langt inde i det nuværende Syrien.

Dommer

På den tid var en af kongens opgaver at fungere som øverste dommer.

Offersted

Herrens tempel var endnu ikke bygget. Det gamle tabernakel, åbenbaringsteltet, stod i Gibeon 10 km fra Jerusalem, men det var ikke i brug. Der ofrede man ikke længere, fordi tabernaklet var blevet vanhelliget under præsten Eli og hans sønner. Man havde altså ikke noget bestemt sted at ofre. Det var en af grundene til, at folket - og også kong Salomo - i strid med loven ofrede på højene.

Salomo befandt sig i Gibeon efter en stor offerfest, da Gud talte til ham i en drøm.

Tegnet af Casper Pedersen 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Tag en pakke med. Den kan indeholde nyt eller spændende legetøj til legestuen, eller noget til en forfriskning, eller en kongekrone - evt. i dukkestørrelse.

Spørg børnene, hvad de ønsker, der skal være i pakken, eller hvad de tror, der er i den. Lad et barn eller flere i fællesskab åbne pakken.

Vi kan få sådanne gaver af mennesker. Gud giver os også gaver - gaver som ikke kan pakkes ind.

Vis et billede af en konge med kongekrone - eller endnu bedre: Vis en dukke med krone på hovedet.

Selve teksten

1. Her har vi kong Salomo. Han er rigtig glad, for han er lige blevet konge, men han er også nervøs, for det er svært at være konge. Bare han nu kan finde ud af det.
2. Om natten, da Salomo lå og sov i sin seng, havde han en drøm. Det var Gud, der spurgte ham om noget. Gud spurgte: „Hvad ønsker du dig, Salomo? Hvad skal jeg give dig?“
3. Salomo vidste godt, hvad han ønskede sig. Han ville så gerne være en god konge, så alle de mange mennesker i hans store kongerige kunne have det godt. Men det kunne han altså ikke klare alene. Han måtte have Gud til at hjælpe sig, så han sagde til Gud: „Gør mig til en dygtig konge. Fortæl mig, hvad der er rigtigt og forkert, når jeg ikke selv kan finde ud af det.“
4. Gud syntes, det var et godt ønske, så han svarede Salomo: „Jeg vil gøre dig til en dygtig konge, og jeg vil også give dig guld og sølv ved siden af.“
5. Gud gjorde virkelig Salomo til en dygtig konge. En dag kom der to damer hen til ham med et lille barn. Den ene dame sagde: „Det er mit barn“. „Nej, det er mit,“ sagde den anden. Og barnet var alt for lille til selv at sige, hvem der var dets mor.
6. Men kong Salomo var klog. Han fandt ud af, hvem der var den rigtige mor, så barnet kunne komme hjem til sin mor.
7. „Ih, hvor er han en god konge“ sagde alle folk (få børnene til at sige det samme og på den måde spille en del af folkemængden).
8. Gud ønsker at give os gode gaver.

Til de voksne

Salomo bad om evne til at skelne mellem godt og ondt. Det var en god bøn. „Søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift“ (Matt 6,33).

Tegnet af Jonas Nørgaard 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud ønsker at give os gaver, som er til virkelig glæde for os.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- hvad de ønsker sig til fødselsdag eller jul, eller hvis de står i en slikbutik og må vælge.
- opfylder forældrene altid deres ønsker? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Indledning

Der levede engang en konge i Israel, som fik lov til at ønske sig noget, og han vidste lige, hvad han ville have.

- Hvem hjælper dig, når du skal prøve noget nyt og svært? (cykle, binde snøreband).
- Har de voksne også brug for hjælp? Hvem hjælper dem? (fx andre voksne).

Vi skal høre om en mand, der havde brug for hjælp til noget meget svært, men han havde ikke rigtig nogen, der kunne hjælpe ham.

Selve teksten

En nat, da kong Salomo lå og sov, drømte han noget. Det var ikke nogen almindelig drøm. Det var Gud, der talte til ham.

Gud sagde til ham: „Sig, hvad jeg skal give dig!“ Sikke en chance.

Tal om:

- hvad kongen mon kunne finde på at ønske sig.

- hvad børnene selv ville bede om, hvis de fik sådan et tilbud af Gud.

Kong Salomo blev meget glad. Han vidste godt, hvad han ville bede om, men nu hvor han talte med Gud, så måtte han lige sige Gud tak, fordi Han altid havde været så god mod både ham og hans far, kong David. Gud havde ladet Salomo blive konge i et stort land med en hel masse mennesker, selv om han ikke var specielt dygtig. Det var pænt af Gud.

Men når Gud havde givet ham sådan et fornemt arbejde, så skulle han jo helst gøre det godt, og det var kong Salomo ikke sikker på, at han var klog nok til.

Derfor bad han: "Herre, giv mig et klogt hjerte, så jeg kan være en god konge."

Det ville Gud gerne give Salomo, og Han ville oven i købet give ham nogle ekstra gaver: Rigdom og ære.

Tal om:

- hvad rigdom og ære betyder.

Gud mindede Salomo om, at hvis han ville være en god konge, var det vigtigt, at han altid lyttede til Ham. En dag fik Salomo virkelig brug for al sin klogskab.

Fortæl om:

- de to kvinder med det ene levende barn.
- deres forklaringer og skænderier om, hvis barn det var.
- kong Salomo, der stille og roligt sendte bud efter et sværd, og gav ordre til, at barnet skulle hugges midt over.
- at de to kvinder var lidt dumme, at de troede på, at Salomo kunne finde på at slå barnet ihjel. Antyd gerne – for ikke at gøre historien for barsk.
- den rigtige mor, der hellere ville aflevere sit barn til en anden kvinde, end se det blive slået ihjel.

Tal om:

- om en rigtig mor er sådan?

Fortæl om:

- den lykkelige slutning: Moderen fik sit barn, fordi kongen var så klog.

Tegnet af Hanna Liv Nørgaard 7 år

Tal om:

- hvad mon moderen sagde til kongen?
- hvad mon moderen sagde til Gud?
- hvilke gaver børnene selv har fået af Gud.
- om vi siger tak for gaverne.

Ideer til fremlæggelse

- Tegn den sovende Salomo, der satte sig op i sengen, da Gud talte til ham. En tændstikmand er hurtigt tegnet og kan måske udfordre børnene til at tegne ham pænere bagefter.

- Spil selv Salomo, der ligger og drømmer, men bliver forstyrret og rejser sig op.

- Brug en dukke eller lignende, som to personer på skift kan tage fra hinanden. Til sidst får den rigtige mor "barnet" og giver det et stort knus.

Især for de store

Tekstens pointe

Gud vil give os de bedste gaver, som kan være til glæde og gavn både for os selv og andre.

Indfaldsvinkler til teksten

- Fortæl et af de mange eventyr, hvor en person får tre ønsker. Fx "Pølsen":

En gammel kone låner sin store gryde ud til en fremmed kvinde. Som belønning får hun tre ønsker opfyldt. Mens hun spekulerer på, om hun skal ønske et flot nyt hus eller en kiste med penge, kommer hun til at ønske sig en pølse til mandens frokost. Den får hun. Manden bliver vred over hendes dårlige ønske og siger: "Gid pølsen sad på din næse." Det gør den så. Derefter er de nødt til at bruge det sidste ønske på at få fjernet pølsen fra konens næse (fra Barndomslandet: Over bjerg og dal).

Tal om:

- gode og dårlige ønsker.
- at Gud ikke opfylder den slags tossede ønsker.
- at Gud ikke reagerer som en automat.

Indledning

Salomo var blevet konge efter sin far kong David. Der var flere af hans brødre, som gerne ville have været konge, men nu var Salomo blevet det, og det var også sådan, Gud ville have det. Det vidste de godt.

Salomo havde fået et stort ønske opfyldt: Han var blevet konge.

Tal om:

- hvorfor det kan være dejligt at være konge.
- hvilke bekymringer Salomo kunne have som konge:
a) hvis der blev krig.
b) hvis folket manglede mad.
c) hvis nogen gjorde oprør osv.

Fortæl om:

- at en nat talte Gud til Salomo igennem en drøm.

Tal om:

- hvordan Salomo reagerede - blev han bange, overrasket eller glad?
- at det næsten var som i et eventyr. Gud sagde: "Sig, hvad jeg skal give dig."
- hvad børnene ville have ønsket, hvis de havde fået det ønske.

Fortæl om:

- at Salomo takkede Gud, og så tænkte han på: Hvad er godt for både mig og mit land?
- at Salomo tænkte, at det må være bedst at være en klog konge, der lytter efter, hvad Gud siger. Derfor ønskede Salomo sig det.

Tal om:

- hvad Gud mon syntes om det ønske?

Fortæl om:

- hvad Gud lovede Salomo foruden visdom.
- at Salomo næste dag holdt en takkefest sammen med sine folk, hvor de takkede og priste Gud.
- at Salomo snart var i fuld sving med sit arbejde som konge.
- at en af hans opgaver var at være dommer. Her fik han virkelig brug for sin visdom.

Fortæl om:

- de to kvinder.
- deres diskussioner og beskyldninger mod hinanden (det er ikke vigtigt, at de er skøge).
- at de begge ville have barnet.

Tegnet af Nomi Hæg 12 år

Til eftertanke

Giv din tjener et lydhørt hjerte, så jeg kan ...skelne mellem godt og ondt.
(jf. 1 Kong 3,9 s.305)

Tal om:

- hvorfor de egentlig vil have barnet.
- om det ikke ville være lettere for dem at være fri for sådan en lille skrigeunge.
- om børnene har et forslag til løsning.

Fortæl om:

- hvordan kong Salomo stille og roligt sendte bud efter et sværd og gav ordre til, at barnet skulle hugges over - altså dræbes.
- kvindernes forskellige reaktioner.

Tal om:

- om børnene kan regne ud, hvem der var moderen.
- om det var godt for folket at have sådan en klog konge.
- tekstens pointe.

Ideer til fremlæggelse

- Lige efter eventyret kan børnene tegne eller skrive på et lille stykke papir, hvad de ville ønske. Papirstykkerne klistres på en lang fælles ønskeseddel eller sættes på en snor med tøjklammer.

- Sidste del af teksten kan dramatiseres med alle børnene som deltagere enten samtidig med at teksten fortælles eller som en gentagelse.

Salomo skal have nogle få rekvisitter: Krone eller kappe - og meget gerne - et sværd. To piger sidder overfor med en dukke imellem sig.

Situationen hvor barnet er ved at blive hugget over, må gerne være dramatisk.

Resten af børnene er tjenere og hoffolk.

Børnene skal ikke lære noget udenad, men bare gentage enkle replikker efter en voksen.

Huskeord
Han mætter dit liv med gode gaver.
(Sl 103,5 s.537)

Dagens tekst
1 Kong 8
s.310

Baggrundsstof

Tid og sted

Omkring 960 f.Kr. - efter syv års arbejde - stod Salomos pragtfulde tempel i Jerusalem færdigt. Hans far, Kong David, havde forberedt byggeriet ved at samle en mængde guld, sølv, cedertræ og tilhuggede sten. Desuden overdrog David Salomo en plan, som Gud selv havde åbenbaret for ham (1 Krøn 22 og 28). På grund af sine mange krige måtte David ikke selv bygge templet.

Templet - et stort projekt

Tempelbygningen var 30 m lang, 10 m bred og 15 m høj. Den var delt i to afsnit, det Hellige og det Allerhelligste, adskilt med et forhæng. Foran lå en forhal, Præsternes Forgård og langs siderne fandtes forrådskamre. Selve bygningen blev opført af tilhuggede sten. Vægge og tag blev beklædt med cedertræ, mens der til gulvet blev benyttet træ af cypres. Over det hele blev der lagt guldblader.

Cedertræet fik Salomo fra Fønikien, der hvor Libanon ligger i dag. Det krævede mange arbejdere, så kongen måtte hver måned sende 10.000 hoveriarbejdere (tvangsarbejdere) til Fønikien.

Udsmykning og inventar

I det Allerhelligste anbragtes Pagtens Ark med lovens tavler, som kong David havde bragt til Jerusalem. To fem meter høje keruber af oliventræ beklædt med guld bredte deres vinger ud over arken.

I det Hellige stod røgelsesalteret beklædt med guld, ti borde til skuebrødene, ti guldljyestager og guldsåle. Væggene var prydet med relieffer af keruber, palmer og blomster.

Ude i forgården stod bl.a. brændofferalteret af kobber (se i øvrigt Bibellex s.404).

Tegnet af Jonathan Roager 7 år

Inspiration til Legestuen

Illustration

Et dukkehus med rod i værelserne vil være en fin illustration.

Indledning

Hvis hverken far eller mor er hjemme, så går det ikke godt. Så er der ingen til at lave mad, der er ingen til at vaske tøjet, når det er blevet snavset, ingen til at sætte plaster på, når nogen har slået sig, og ingen til at trøste dem, der er kede af det.

Når far eller mor kommer hjem, så bliver det godt igen (ryd op i dukkehuset).

Selve teksten

1. Kong Salomo var en klog konge (brug en dukke med kongekrone på hovedet).
2. Han vidste også, at det var vigtigt, at Gud boede hos ham og hos hans folk. Ellers var der ikke godt at være i landet, for så var der ingen til at passe på børnene og de voksne, når der kom fremmede soldater, der ville slås, og ingen til at sørge for at kornet voksede på markerne, så de kunne få mad.

3. "Hvad skal jeg gøre for at minde folk om, hvor vigtig Gud er?" tænkte kong Salomo. Jo, det vidste han godt. Han byggede et kæmpestort flot hus - en slags kirke - til Gud (genbrug gerne dukkehuset, pynt det lidt med et par pæne ting og understreg, at huset, Salomo byggede, var meget flottere).
4. Da huset var færdigt, holdt han en stor fest. Der kom en masse mennesker, som gerne ville være med (anbring flere dukker uden for dukkehuset).
5. De var så glade, for de tænkte: "Her kan vi være sammen med Gud. Hvor er det dejligt, at Gud er her hos os," og så sang de nogle sange for Gud og de bad for rigtig at vise, at de elskede Gud og gerne ville være hans børn (gør det samme. Syng nogle sange for Gud).
6. Gud vil også være her hos os. Han elsker, når vi kommer og vil være sammen med ham.

Til de voksne

Jeg vil opslå min bolig iblandt jer... jeg vil vandre midt iblandt jer, og jeg vil være jeres Gud, og I skal være mit folk (3 Mos 26,11-12).

Tegnet af Lærke Iversen 7 år

Især for de små

Tekstens pointe

Salomo havde bygget et rigtig flot tempel, fordi han vidste, hvor vigtigt det er for os mennesker at leve sammen med Gud. Det var det dengang, og det er det også i dag.

Indfaldsvinkler til teksten

- Hvad gør vi, når vi venter en kær gæst? Gør rent, pynter, dækker et fint bord, forbereder mad osv.
- Hvem har prøvet at flytte til et dejligt nyt hus/lejlighed? Måske holder man fest, når det hele er kommet i orden. Så inviterer man sine venner, så de kan komme og se, hvor fint det er blevet, og så man sammen kan glæde sig over det nye hus.

Indledning

Kong Salomo havde bygget et rigtig flot hus til Gud - et tempel. Det havde taget mange år at bygge det. Mange mennesker havde arbejdet hårdt, for at det kunne blive så flot, så flot, for det var jo Gud selv, der skulle bo der. Nu var det endelig færdigt.

Selve teksten

1. Indbydelsen
Nu var det ligesom Gud skulle flytte ind, og så skulle

der holdes fest.

Kong Salomo sendte indbydelser ud over hele landet. Præsterne og de fornemme skulle komme og være med, og alle andre mennesker var også velkomne. Mon de kom? Ville I komme?

2. Forberedelsen

Før festen kunne begynde, var der lige en ting, der skulle sættes på plads i templet. Det var Pagtens Ark – kisten med stentavlerne med De ti Bud, som Gud engang havde givet til Israels folk. Den skulle der passes rigtig godt på. Derfor var det kun præsterne, der måtte røre den.

3. Gaverne

Kongen og folket havde også gaver med. De kom med en masse får og køer, som de ofrede til Gud. Dyrene blev slagtet, og noget af kødet blev brændt, og så var det ligesom at Gud fik det. Resten af kødet blev brugt senere til festen til en rigtig festmiddag. Ville I komme med andre gaver?

4. Salomos tale

Ved en fest skal der også holdes tale.

Kong Salomo holdt en lang tale. Han ville sige til alle menneskene, at han var rigtig glad for, at de var kommet for at være sammen med Gud. Derfor velsignede han dem.

Så talte han om, hvor god Gud havde været mod dem alle sammen.

Har Gud også været god mod os?

Kong Salomo bad også om, at Gud altid ville være hos dem, både hvis der kom krig, sygdom, eller hvis de en dag ikke havde mere mad.

Til sidst talte han om, hvor vigtigt det var, at de altid gjorde, som Gud sagde. Så kunne alle have det godt. Gælder det også for os?

5. Festmiddag

Før de gik hjem, spiste de festmiddag. De var glade, for de tænkte på alt det gode, Gud havde gjort mod dem, og de vidste, at Gud aldrig ville forlade dem.

Ideer til fremlæggelse

Illustrer de forskellige punkter i festen med forskellige rekvisitter.

Indbydelsen: Medbring et eller flere indbydelseskort evt. med børnenes navne på.

Forberedelsen: placer lystager og blomster på bordet (bordet kan være dækket på forhånd).

Gaverne: En enkelt fin pakke.

Talen: En rulle papir, der foldes ud, som om det var et manuskript.

Festmåltidet: Det kan være legetøjsmad, men det kan også være forfriskningen, som indtages ved et festligt dækket bord.

Tegnet af Kaja Iversen 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Det er vigtigt at Gud er hos os, og at vi lever vores liv med ham i hverdagen og til fest.

Indledning

Salomo havde været konge i elleve år. I det meste af den tid havde han bygget på templet. Det var hans far, kong David, der havde fået ideen, at man burde bygge et hus til Gud. Det skulle være et hus, der i indretning lignede Tabernaklet – teltet, som israelitterne havde brugt, siden de rejste rundt i ørkenen under Moses (2 Mos 26-27). Kong David havde planlagt byggeriet og lavet tegninger af, hvordan det skulle se ud, men Gud havde sagt, at David ikke måtte bygge templet, men at det var hans søn, Salomo, der skulle bygge det (1 Krøn 28,6).

Nu havde rigtig mange mennesker arbejdet hårdt på Guds hus i syv år, og nu var det færdigt, parat til at blive indviet.

Selve teksten

Fortæl om:

- templets forbillede – Tabernaklet.
- pragttemplets indretning.
- at det var vigtigt for kongen, at Guds hus var flot.
- at kongen og folket ønskede at ære og glæde Gud.

Tal om:

- hvor Gud bor? I Himlen, i kirken, i missionshuset, i os?
- hvad der er det vigtigste, når vi samles for at høre om Gud?

Fortæl om indvielsen:

- at folket og deres ledere blev kaldt sammen.
- at præsterne bar Pagtens ark med stentavlerne ind i det nye tempel og satte den i Det Allerhelligste under kerubernes vinger.
- at de ofrede får og køer som en slags gave til Gud.
- at det var, som om Gud flyttede ind, da en sky fyldte templet.
- at kongen beder Gud om at være der og høre dem, når de beder i templet.
- at kongen godt ved, at selv dette pragttempel ikke kan rumme Gud, men også at et tempel uden Gud intet er værd.

Tal om:

- hvad folk mon tænkte, da skyen fyldte templet? Blev de glade/bange?
- at vi kan bede Gud om at være til stede hos os.
- at vi kan hjælpe hinanden til at lære Gud bedre at kende.
- om vi kan gøre noget for at ære Gud?
- om vi kan mærke, når Gud er hos os?

Fortæl om:

- at Salomo var glad for, at Gud var hos dem nu, og at folket ville adlyde Gud.
- at han var bekymret for, hvad der kunne ske i fremtiden, når festen var forbi.
- om folket mon ville glemme Gud, så de ville blive ramt af ulykker, fx krig, hungersnød, fangenskab.
- om folket mon ville overtræde Guds bud, fx ved at snyde hinanden.
- om Gud så ville høre dem, hvis de igen bad til ham?

Tal om:

- om Gud ville høre Israel, hvis de havde vendt sig fra Ham men så begyndte at bede igen?
- om Gud vil høre os, hvis vi har gjort noget forkert og beder til Ham?
- at det er dejligt at være sammen i kirken eller menigheden, vi kan have stor lyst til altid at være sammen med Gud og dem, der tror på Ham. Sker det alligevel, at vi glemmer Gud og hans bud?
- hvornår det sker?
- hvorfor det sker?
- hvad skal vi gøre, når det sker?

Tegnet af Kristoffer Roager 12 år

Til eftertanke

Herre, Israels Gud, der er ingen Gud som du oppe i himlen eller nede på jorden, en Gud, der bevarer pagten og troskaben mod sine tjenere, når de af hele deres hjerte vandrer for dit ansigt. (1 Kong 8,23 s.311)

Fortæl til sidst:

- at folk gik glade hjem efter en dejlig fest, hvor Gud havde været til stede.
- at de talte om, hvor god Gud var imod dem, og hvor godt det var at leve sammen med Ham.

Ideer til fremlæggelse

- Medbring et billede af en flot kirke. Salomos tempel var langt flottere.
- Klip en rød snor over på det sted i fortællingen, hvor Pagtens ark bæres ind.
- Lad børnene tegne undervejs, hvad der er i templet eller på tempelområdet (Pagtens ark med tavlerne, keruberne, offerdyr, kongen, præsterne, en masse mennesker, skyen – og Gud).

Huskeord
At være Gud nær er min lykke, jeg tager min tilflugt til Gud Herren, så jeg kan fortælle om alle dine gerninger. (Sl 73,28 s.521)

Dagens tekst
1 Kong 9,1-9,
11,1-13+41-43
s.313

Baggrundsstof

Byggeriet er fuldført

Salomo havde nu siddet på tronen i tyve år. Det pragtfulde tempel var færdigbygget og indviet til Herren ved en fest, hvor både kongen og folket priste Herren for hans godhed mod dem. Nu kunne der igen ofres efter forskrifterne i Guds lov. Der var ikke længere nogen undskyldning for at gå til offerhøjene. Også kongens eget palads var færdigt og taget i brug.

Salomos hustruer

Salomos egentlige dronning og første hustru kom fra Egypten og var datter af Farao. Sådant et ægteskab var ikke direkte forbudt i Guds lov, men mon ikke Salomo alligevel her bevægede sig ud i et farligt grænseområde? Senere tog han en mængde medhustruer fra kana'anæiske stammer, som der var klart forbud mod at gifte sig ind i. I 5 Mos 17,17 forbydes kongen at tage mange hustruer, og han advares også mod at samle for stor rigdom.

Afguder

Milkom og Kemosh er nationale guder for henholdsvis ammonitterne og moabitterne. Astarte er den samme som Ashere – en kana'anæisk frugtbarhedsgud. Tilbedelsen af disse guder indebar børneofringer og prostitution.

Salomos død

Salomo døde i 932 f.Kr. efter 40 år som konge i Jerusalem.

Tegnet af Sine Cecilie N. Lund 10 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Brug en dukke eller en bamse og giv den et navn fx Brian. Spil selv hans mor eller far.

Fortæl om, hvor godt Brian har det. Hans mor og far er meget glade for ham, de vil gerne lege og hygge med ham. De sørger for, at han får god mad, og at han har det rigtige tøj på, når det regner eller er koldt (vis nogle af tingene undervejs).

Brians mor og far passer godt på ham, så der ikke sker ham noget. Når de går på gaden, holder de ham

i hånden, så han ikke kommer til at løbe ud på vejen, og derhjemme er de farlige ting – knive og tændstikker - lagt langt væk.

Brian elsker at klatre i et klatrestativ ude på legepladsen, men i dag regner det for meget, så han må blive inde. Så får Brian den ide, at han vil klatre op på bogreolen. Han ved godt, at han ikke må, men han tænker, at det går nok, for der er ikke nogen, der ser det.

Brian er lige ved at være oppe på øverste hylde, så vælter reolen. Brian falder ned og reolen lander oven på ham. Brian skriger, for det gør frygtelig ondt.

Selve teksten

1. Vi tror måske, at det kun er en lille dreng som Brian, der kan bære sig så dumt ad, men der var engang en konge i Israel, Salomo hed han, der også gjorde noget meget dumt og noget meget forkert.
2. Gud havde givet ham alt, hvad han kunne ønske sig. Han havde gjort Salomo til en dygtig konge, og han havde givet ham et flot slot, og Gud havde også sagt, at han gerne ville være sammen med Salomo og høre på ham, når han bad om noget.
3. Alligevel gjorde kong Salomo lige præcis det, som Gud havde sagt, at han ikke måtte. Salomo ville ikke høre på, hvad Gud sagde, der var godt for ham, og så gik det galt for Salomo.
4. Det er bedst for både Brian, kong Salomo og alle os andre at lytte efter, hvad Gud siger til os.

Til de voksne

At frygte Herren er begyndelsen til kundskab (Ordsp 1,7).

Tegnet af Miriam V. Jensen 12 år

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

- Tal med børnene om ting, som de voksne passer godt på, fx fine glasting, penge, guldsmykker.

Hvad gør de for at undgå at miste tingene?

Der er noget, som de voksne passer endnu bedre på – noget, der har større værdi end tingene, nemlig deres børn.

Hvem får lov at passe børnene? Ikke hvem som helst. Gud havde noget, som han holdt rigtig meget af - nemlig hans folk, Israel.

- Tal om, at børn efterligner de voksne. Hvis de voksne går over for rødt lys, gør børnene det også.

På samme måde efterlignede folk i gamle dage deres konge. Derfor var det meget vigtigt at have en god konge.

Tekstens pointe

Vi skal blive hos vores Himmelske far. Hvis vi er lige glade med hans ord, går det galt for os.

Indledning

Gud havde gjort Salomo til Israels konge, og så havde Gud sørget for, at Salomo var en meget klog og meget rig konge, så han kunne passe rigtig godt på Guds folk, Israel.

Selve teksten

Kong Salomo havde bygget et pragtfuldt tempel for at have et sted, hvor han selv og folket altid kunne møde Gud.

Nu talte Gud til Salomo.

Fortæl om:

- Guds løfter om at være til stede i templet og høre bøn.
- Guds løfte om at Salomos søn og sønnesøn osv. altid skulle være konge i Israel, hvis de var lydige over for Gud.
- at Gud ikke kunne bruge en konge til at passe på sit folk, hvis kongen selv gjorde ting, som Gud havde forbudt.
- at landet ville blive ramt af ulykker, hvis de svigtede Gud og tilbad andre guder.
- at Gud havde givet folket en lov, De ti Bud, der handlede om, hvordan de skulle leve, hvis de skulle have det godt. I det første bud stod der, at de kun måtte bede til Gud.

Mon det var svært for en klog konge som Salomo at vide, hvad han burde gøre? Det skulle man ikke tro.

Fortæl om Salomos familierelationer:

- at han giftede sig med kvinder, der ikke troede på Gud.
- at han - for at have det godt med kvinderne i sin familie - bad til andre guder sammen med dem.
- at han hjalp kvinderne med at bygge offerhøje og bringe gaver til de falske guder.

Hvad mon Gud sagde til det? Det var jo præcis det, Gud havde forbudt Salomo at gøre.

Gud blev vred. Salomo var ikke længere en god konge for Hans folk. Israels folk ville efterligne deres konge, så når han gjorde noget forkert, så ville folket også gøre det.

Derfor sagde Gud til Salomo, at hans familie ikke skulle blive ved med at være konger over Israel, men at han ville give kongeriget til en anden.

Da kong Salomo døde, blev hans søn kun konge over en meget lille del af Israel.

Fremhæv, at det gik Salomo dårligt, da han ikke længere ville høre på Gud. Det er vigtigt, at vi holder fast ved Guds ord.

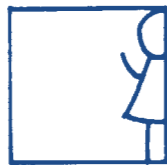
Ideer til fremlæggelse

At Salomo var konge kan illustreres med en enkel tegning af en (tændstik)mand med krone på foran en kirke/et tempel. Ved siden af tegnes en række konger, der bliver mindre og mindre (sønnen og sønnesønnen osv.).

Omkring Salomo tegnes flere dronninger – (tændstik) damer med mindre kroner og en enkelt (offer)høj, så Salomo kommer til at stå mellem templet og offerhøjen. De små konger og Salomos krone strejes over som tegn på, at de ikke duede som konger.

Tegnet af Sine Cececilie N. Lund 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

At vi skal blive hos Gud, for hvis vi lader os friste til at vende Ham ryggen, vil det føre os i ulykke.

Indledning

Kong Salomo havde været så glad og taknemmelig for alt det, Gud havde gjort for ham. Gud havde gjort Salomo så rig og så vis, at folk talte om det i landene rundt omkring Israel.

Da det pragtfulde tempel var bygget færdigt, havde både Salomo og Israels folk festet i mange dage, fordi de var så glade for, at de nu havde et sted, hvor de kunne komme sammen og tilbede Gud.

Kunne kong Salomo mon nogen sinde glemme Guds godhed?

Selve teksten

Fortæl om:

- at Gud for anden gang talte direkte til Salomo.
- at Gud lovede at være i templet.
- at kongen i Israel altid skulle være en fra Salomos familie, hvis de holdt sig til Guds lov.
- at Gud advarede dem mod at tilbede andre guder, for så ville templet blive ødelagt, og folket ville blive drevet væk fra deres land. Det var uhyggeligt at tænke på.
- at Gud ville, at Salomo skulle leve for hans ansigt. Det er ikke det samme som at leve fejlfrit.

Tal om:

- hvordan Salomo havde det, og hvordan vi ville opleve det, hvis Gud talte direkte til os.
- vores forestillinger om, hvor let det ville være at tro

på Gud, hvis bare vi så Ham med vore øjne eller hørte Ham med vore ører (brug fx også Thomas' eksempel i Joh 20,24-29).

- hvor længe vi mon husker på Guds gode gaver til os?
- om vi husker på hans advarsler?
- hvordan Gud almindeligvis taler til os?

Fortæl om:

- at festen for længst var forbi, og det var hverdag igen, også for kong Salomo.
- at Salomo gjorde som andre velhavende konger på den tid - han giftede sig med mange koner.
- at det værste var, at konerne var vant til at tilbede og ofre til afguderne.
- at Salomo ikke lærte dem om den sande Gud, men hjalp dem med at tilbede deres afguder og at han ofrede sammen med dem.

Tal om:

- hvorfor Salomo gjorde det.
- mon Salomo var mere bange for at gøre konerne vrede end for at gøre Gud vred.
- handler vi også nogle gange mod Guds vilje for at tækkes vore kammerater.

Fortæl om:

- at Gud blev vred på Salomo.
- at hans sønner og sønnesønner ikke kunne bruges som konger over Israel.
- at de ikke duede, fordi Salomo ikke havde opdraget sin søn til at adlyde Guds bud.
- at straffen ikke kun ramte kongen selv, men også hans efterkommere.
- at Salomo var ked af det, for han ønskede, at hans søn skulle være rig og mægtig ligesom ham selv.
- at Salomos søn dog blev konge over en enkelt stamme - altså en lille del af Israel.
- at derefter døde kong Salomo.
- at det er frygteligt at være uvenner med Gud og dø.

Tegnet af Miriam V. Jensen 12 år

Til eftertanke

Da Salomo blev gammel, havde hans hustruer vendt hans hjerte til andre guder, så han ikke var hel-hjertet med Herren sin Gud, som hans far David havde været. (1 Kong 11,4 s.315)

Tal om:

- om Salomo kunne have bedt om tilgivelse? Det hører vi ikke om, at han gør.
- hvordan vi fristes til at overtræde Guds bud, fx "Du tør ikke..."
- hvad der kan ske ved, at vi overtræder Guds bud?
- at det allerværste er, hvis vi slet ikke vil lytte til Ham mere.

Ideer til fremlæggelse

- Spil selv Salomo, der fortæller om sit møde med Gud i "Selve teksten."

Lad Salomo spørge børnene, hvordan de tror, de ville opleve det, hvis Gud talte direkte til dem.

Vis hvordan Salomo hjælper sine koner med offergaver. Træd ud af rollen og tag afstand: "Sådan kunne en dygtig konge da ikke bære sig ad." Fortæl slutningen.

- Eller lad børnene være en folkemængde, der efter tur gentager det samme spørgsmål: "Var det en god fest?", "Hvad sagde Gud til dig/ til kongen?" "Hvem giftede du dig / Salomo sig med?" "Måtte du/han godt det?"

Huskeord
Frygt Herren,
og hold dig fra
det onde.
(jf. Ordsp 3,7 s.565)

Guds folk vender hjem

Altret genopbygges og templet grundlægges

Dagens tekst
Ez 1,1-6+
3,1-9
s.418

Baggrundsstof

Baggrund

Judarige, Sydriget, blev indtaget af babylonerne i år 586 f.Kr. Jerusalem - og dermed også templet - blev ødelagt, og mange af jøderne blev taget med til Babylon i fangenskab. Daniel og hans venner var blandt dem, som blev bortført hertil. Det var kong Nebud-kanesar, der var konge, da Jerusalem blev indtaget (Dan 1,1-2). Efter ham blev Belshassar konge. Det var i hans regeringstid, at mederen Dareios indtog Babylon (Dan 5,30). Nogle historikere mener, at der her er en historisk fejl, så det var perserne, der erobrede Babylon.

Tid

Det nybabyloniske rige faldt år 539 f.Kr., og den nye stormagt i tiden var det persiske rige med Kyros som den nye konge. Dette skete ca. 70 år efter, at jøderne var ført til Babylon i fangenskab.

Religiøse forhold

Da Kyros kom til magten, var der deporterede fra mange lande i kongens rige med mange forskellige religioner. De fleste religioner havde deres egne gudebilleder, som skulle tilbedes.

Jøderne var de eneste, der ikke havde nogle gudebilleder at bede til, for de bad til Himmels Gud, som bor i det skjulte. Men der var noget i landet, som tilhørte det jødiske folk, og det var de skatte, der havde været i templet: bægre, kar og meget andet. Noget af det var blevet ødelagt eller smeltet om til andre ting.

Guds handlemåde

Gud kaldte ad Kyros, og han hørte kaldet og gav de deporterede folk lov til at tage hjem til deres egne lande og tage deres gudebilleder med. Jøderne havde ikke nogle gudebilleder, men de fik de skatte med fra templet, der stadig var i landet. Gud lod Kyros fatte velvilje over for det jødiske folk og sendte dem hjem, for at de kunne genopbygge landet. Han sendte også bud rundt til de omkringliggende folk, at de skulle give jøderne,

Tegnet af Nomi Hæg 12 år

hvad de bad om af materialer til genopbygningen. Ezra, der blev kaldet til opgaven at stå i spidsen for templets genopbygning, var en skriftlærd præst (7,6). Han udførte en reformation på Herrens lovs grund (7,10 og kap. 9-10).

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om et folk - jøderne, som havde været fjernet fra deres eget land i mange år. Pludselig skete der noget uventet. En konge, Kyros, fik en besked fra Gud, at jøderne, der havde været hjemmefra i lang tid, nu skulle vende hjem, og at han skulle hjælpe dem. Kyros troede ikke selv på Gud, men hvad mon der skete?

1. Kong Kyros var en rigtig stor og mægtig konge. Han bestemte i rigtig mange lande (tag et verdenskort, og tegn en cirkel om nogle lande med en finger), så han var virkelig en konge, som alle havde respekt for. Kyros vidste godt, at det ikke var ham, der havde vundet alle de lande, men at det var Gud, der havde givet ham dem.

2. Kong Kyros sendte besked ud til alle folk i sit kongerige, både ved at fortælle det og ved at skrive det på sedler (del evt. nogle sedler ud, hvor der står noget på: fx barnets navn). Det var ikke Kyros, der var kommet på denne idé. Nej, hvem mon det var? Det var Gud.

3. Guds hus i Jerusalem (templet) var faldet helt sammen (hav nogle legoklodser eller små æsker der bare ligger i en dyng). Det vidste Kyros godt, så han gav befaling om, at det skulle bygges op igen.

4. Hvem skulle bygge Guds hus op igen? Jo, ved I hvad? Gud gik rundt med sin Ånd og sagde til Peter og Poul (brug andre navn, hvis det passer bedre) og mange andre, at de skulle rejse til Jerusalem og bygge Guds hus op igen, og dem, som Gud kaldte på, var alle sammen jøder. Guds ånd gik også til jødernes naboer og fortalte dem, at de ikke skulle tage med for at bygge på Guds hus, men at de skulle give jøderne, hvad de havde brug for (tag evt. nogle gaver med).

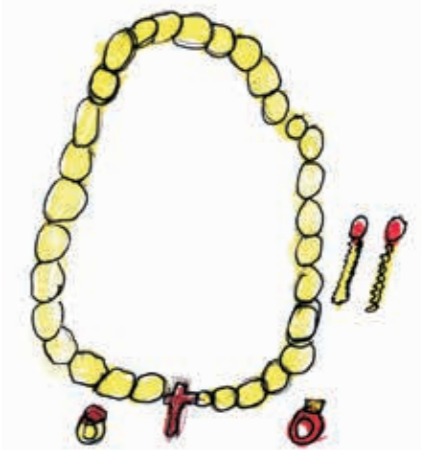
5. Jøderne blev bange, da de kom til Jerusalem, for der var så mange folk, og hvad nu, hvis de ikke kunne lide jøderne, hvad kunne de så finde på at gøre ved dem? Men de stolede på, at Gud ville passe på dem. Jøderne måtte begynde med at lave det vigtigste: **Guds alter**. De fandt Moseloven frem (vis din Bibel - 2 Mos 27,1) og byggede alteret efter Moses' mål, hvor det havde stået før (længde og bredde 2,5 m og højde 1,5 m - byg det evt. i klodser 1:10).

6. Da de var færdige med altret, ofrede de brændofre morgen og aften (det var som regel dyr, man brændte). Det gjorde de for at sige Gud tak for alt det, han havde givet dem.

7. Jøderne var kommet hjem, altret var bygget, og nu kunne de begynde at få samlet byggematerialer til templet (deres kirke) og begynde at bygge det.

Til de voksne

Gud talte til Kyros, og han troede på det, Gud sagde til ham, og han handlede efter det. Når Gud taler til os igennem sit ord, er det vigtigt, at vi tror på Ham. I Det gamle Testamente ønskede Gud, at de byggede altret til at ofre på, men det skal vi ikke. Gud har "ofret" Jesus for os, og det må vi sige Ham tak for. Det er vores alter.

Tegnet af Amalie Hæg 8 år

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

- Har I oplevet, at fx mor eller far kaldte på jer? Hvad svarede/gjorde I? Hvorfor svarede/gjorde I, som I gjorde? Var det rigtig at svare/gøre sådan? Kom gerne med et konkret eksempel.

- Er I blevet bedt om at give noget væk, som I allerhelst selv ville beholde? Hvad gjorde I? Gav I det væk, eller beholdt I det selv?

Tekstens pointe

Gud kalder mennesker
Gud skaber villighed
Ofringerne og festerne genoptages i Jerusalem

Indledning

Jøderne var fanger i det store Persien, og Kyros var lige blevet konge i dette land. Jøderne havde været fanger rigtig længe. De havde ofte været kedde af det, og de havde nok heller ikke kunnet forstå, at Gud sådan tillod, at de skulle være fanger. Hvorfor hjalp Gud dem ikke ud af deres fangenskab? Jøderne havde helt glemt, at Gud havde sagt til dem, da de blev fanget, at de skulle være fanger i 70 år (Jer 25,11). De år var nu gået, så Gud kalder på kong Kyros.

Selve teksten

Gud kalder mennesker:

- Kong Kyros var ikke en konge, der troede på Himmels Gud som sin Herre og frelser. Kong Kyros troede på mange forskellige guder, og han mente, at den ene gud kunne være lige så god som den anden, det kunne der da ikke være forskel på. Himmels Gud kalder alligevel på kong Kyros, og Gud bruger ham som sit redskab.

- Jødernes ledere får et kald til at pakke deres ting, og rejse tilbage til Jerusalem.
- Jødernes naboer får et kald til at give jøderne ting med, som de kan bruge til templets genopbygning.
- Gud ville, at templet skulle genopbygges, derfor ville Gud have nogle til at lede det, så det hele ikke bare blev en stor forvirring. Han kaldte præsterne Jeshua og hans brødre - og Zerubbabel, der formentlig var embedsmand - og hans brødre.

Gud skaber villighed:

- Guds Ånd virkede i kong Kyros. Kong Kyros havde "magt" til ikke at lade jøderne rejse, men han var villig til at adlyde Gud.
- Gud skabte villigheden hos kong Kyros, for at Guds plan kunne gå i opfyldelse, som var talt ved profeterne (Jer 25,11; Dan 9,2).
- Kong Kyros gav tilladelser til de transportere, der var nødvendige for at genopbygningen kunne ske.
- Guds Ånd skabte villighed hos præsterne Jeshua og hans brødre, der havde indsigt i forskrifterne om altret, som det står skrevet i Mosebøgerne (2 Mos 27,1).
- Guds Ånd skabte villighed hos Zerubbabel og hans brødre, som formentlig har stået for det diplomatiske og organisatoriske arbejde.
- Guds Ånd skabte villighed hos naboerne til at støtte jøderne med ting, de kunne bruge til at opføre templet: Træ, guld og sølv, som kunne bruges til templet, og kvæg, der kunne bruges til transport eller føde for arbejderne.
- Guds Ånd virkede til villighed, skønt de arbejdede under frygt fra de omkringboende folk, og det blev til velsignelse for dem, der var villige. Selvom der havde været nogle, der ikke havde været villige, ville Gud stadig have gennemført sin plan, men de havde gået glip af Guds velsignelse.

Ofringerne genoptages:

- Brændofrene genoptages. Det, der skulle ofres, blev

brændt. Det skulle lægges på ilden om dagen, og så skulle det brænde til næstedags morgen, hvor resten af fedtet skulle fjernes og bringes til et rent sted (3 Mos 6,1-6).

- Løvhyttefesten fejredes med de tilhørende brændofre (3 Mos 23,34-36; 4 Mos 29,12-36). Her beskrives alle ofringerne i forbindelse med løvhyttefesten.
- Nymånebrændofret, skulle være to tyrekalve, én vædder og syv årgamle lam - alle sammen fejlfri. Øvrige nymåneofre kan læse om i 4 Mos 28,11-15.
- Ofringerne ved alle Herrens hellige fester blev genoptaget.

Nu, da alt dette var i orden, kunne templets genopbyggelse begynde at ske.

Det er altid godt at gøre, som Gud siger – også selvom det kan være svært, og vi måske hellere vil noget andet. Det giver glæde og velsignelse at lytte til Guds kald og være villige til at adlyde.

Ideer til fremlæggelse

Kald på en medarbejder - eller et par børn - for at hjælpe dig med at samle nogle ting ind, som du måske har lagt ud i forvejen. Det kan også være noget fra børnene, som de får igen, når du er færdig. Tag evt. et stykke kød med og lav et bål udenfor, hvor I ofrer kødet på. **Vær opmærksom på**, at børnene forstår det, som noget, der hørte til på gammeltestamentlig tid, og **ikke** noget, vi i dag skal gøre for at behage Gud. Jesus er ofret én gang for alle for os.

Især for de store

Tekstens pointe

Gud er større og stærkere end selv den stærkeste konge, og Gud kan bruge en konge, som ikke tror på Ham. Gud bruger også mennesker, som tror på Ham men som er bange og ikke synes, de er stærke og modige nok til opgaverne.

Indledning

Jøderne var engang blevet kidnappet fra deres land af en konge, som var kommet og havde taget dem med til sit eget land. Det var nu 70 år siden, så dem, der havde været børn, dengang de blev kidnappet, var nu rigtig gamle. Denne konge var ikke konge mere, men der var kommet en anden. Denne nye konge troede heller ikke på Himmels Gud, men Gud ville noget med denne konge. De jødiske forældre havde fortalt børnene om Gud, og de havde oplært dem i tro og lydighed mod

Tegnet af ukendt

Tegnet af Mads Eriksen 12 år

Gud, selvom de nu boede langt væk fra deres eget land. Det var disse jødiske efterkommere, der nu skulle genopbygge landet.

Selve teksten

Fortæl om:

- kong Kyros, der måtte give slip på nogle af sine arbejdere, fordi Gud ville bruge dem.
- naboerne, som måtte give noget af det, de ejede til jøderne, fordi Gud ville bruge det.
- jøderne, som måtte forlade det land, de var i (de var født i landet), fordi Gud ville bruge deres arbejdskraft i deres hjemland.

Tal om:

- dine personlige erfaringer med at tjene Gud.
- hvad de forskellige grupper måtte give slip på: arbejdskraft, penge (ting) og tid.
- hvad vi måske skal slippe, når Gud kalder os til en opgave: bruge lidt mindre tid på tv, computerspil, o.l. hjælpe lidt mere i familien, måske besøge et menneske, der er gammelt eller syg, give nogle af vore penge til mennesker, der er i nød (1 Kor 16,2).

Fortæl om:

- at altret skal genopbygges.
- at altret skal ligge på sit gamle fundament.

Tal om:

- hvad et alter er, og hvad det blev brugt til i GT.
- hvor "altret" er i vores liv i dag. **Vi skal ikke begynde at ofre, som man gjorde i Det gamle Testamente.** Ved altret var folket i kontakt med Gud. Det kan vi være ved bøn, bibellæsning, og hvor Guds ord lyder (ApG 2,42+46).
- hvad fundamentet er i vort liv i dag: Bibelen, Guds ord
- at Jesus blev ofret for os, men stod op og fór til himmels.

Fortæl om:

- at det var vigtigt for jøderne med ofringerne og fest-

Til eftertanke

For at Herrens ord ved Jeremias kunne opfyldes. (jf. Ez 1,1 s.418)

dagene, for det mindede dem om, hvad Gud havde talt til dem om - netop på disse dage.

- Løvhyttefesten: En fest, hvor man fejrede frugthøsten, ved at bygge løvhytter ude på marken.
- Nymånedag: En fest, som fejredes både i hjemmet med et måltid men også i helligdommen med ofringer.

Hvis du vil fortælle om flere fester, så slå op i ordforklaring i Bibelen under "fest" her er teksthenvisninger.

Tal med børnene om:

- Jul: Jesus blev født.
- Palmesøndag: Jesus bliver hyldet som konge.
- Skærtorsdag: Jesus fejrer påske med sine disciple og indstifter nadveren.
- Langfredag: Jesus korsfæstes, dør og begravnes.
- Påskedag: Jesus sejrer over døden og opstår.
- Store Bededag: En samling af mange forskellige bededage i den danske tradition.
- Kristi himmelfart: Jesus bliver taget op til Himmelen og lever der.
- Pinsedag: Gud sender sin Hellige Ånd til disciplene og til os.
- hvad alle disse dage betyder for os. Er de bare fridage, eller er det helligdage?
- hvorfor det er vigtigt for os at have disse helligdage. Her bliver vi mindet om, hvad Gud har gjort for os.

Ideer til fremlæggelse

Tag din Bibel med, som er vort fundament. Find evt. nogle skriftsteder som passer til dagens emne og læs dem.

Huskeord
De holdt fast ved apostolenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne. (ApG 2,42 s.988)

Guds folk vender hjem

Nehemias bygger murene

Dagens tekst
Neh 1,1-4+2
s.427

Baggrundsstof

Tid

Nehemias arbejdede ved Det persiske Hof under kong Xerxes - også kendt som Artaxerxes I, der regerede år 465-424 f.Kr. Der står i Neh 1,1, at det skete i kong Xerxes tyvende regeringsår, i måneden kislev, hvilket betyder, at det var i december år 445 f.Kr.

Religiøse forhold

De jøder, der havde været med til at genopbygge altret og templet, havde også bygget huse, som de selv kunne bo i. Ezra, der havde ledet arbejdet, var en lærd mand og forstod sig godt på Guds lov (Ez 7,6). Han havde begyndt et reformatorisk arbejde blandt nybyggerne (Ez 7,10 og 9-10), der var lydherhed fra jøderne, og mange troede på Gud. De omkringboende folk ville ikke have noget med den almægtige Gud at gøre, og de generede jøderne, så de ikke kunne leve et sundt folke- og menighedsliv. Dette kunne lade sig gøre, fordi Jerusalem ikke var beskyttet af en bymur med porte, som kunne lukkes.

Guds handlemåde

Gud sørgede for, at der var en god samhandel mellem Juda og Persien, hvilket betød, at der også kom judæere til Persien. På denne måde sendte Gud nogle judæere til Persien, som vidste noget om, hvordan livet i Jerusalem var, og det gav Nehemias anledning til at stille dem nogle spørgsmål. Denne kontakt skabte en vældig nød hos Nehemias for sit folk.

Tegnet af Sine Cecilie Lund 10 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Der var engang en mand, der hed Nehemias. Han boede på en stor borg, og gik i noget rigtig fint tøj. Hvad tror I, han lavede? Nej, han var ikke høvding, og han var heller ikke konge. Nehemias var mundskænk hos kongen. Hvad tror I, en mundskænk lavede? Han skænkede vin op for kongen og han smagte på vinen, før kongen drak den. Det var et arbejde, han var rigtig glad for at have. Pludselig en dag skete der noget, så han ikke var så glad længere. Hvad var der dog sket?

1. Nehemias går rundt i hovedstaden i Persien (en går rundt i rummet). Pludselig får han besøg af én, som kommer fra det land, han stammer fra (en anden kommer ind af en dør, de hilser på hinanden, de snakker). Den fremmede fortæller om Nehemias' barndomsby, at Jerusalems mur er væltet og at portene er brændt (hav nogle klodser, der ligger i en dyng, og brænd evt. lidt papir af).

2. Nehemias skal ind og servere vin for kongen, men Nehemias er ked af det på grund af det, han har hørt, om at bymuren derhjemme er væltet (sæt en fin stol med en "konge" på - "Nehemias" ser ked ud af det). Kongen bliver meget forskrækket, da Nehemias træder ind til ham, for kongen har aldrig før set Nehemias være så ked af det, så han vil høre, om han er syg, eller hvad der er galt.

3. Nehemias fortæller kongen alt om, hvordan det ser ud i Jerusalem, og dronningen hører det også. Nehemias beder kongen om lov til at rejse hjem til sin by og bygge muren op. ("Nehemias" falder på knæ for "kongen"). Kongen sender straks Nehemias af sted, og sender et brev med, hvor der står, at Nehemias skal have alt det til byggeriet, som han har brug for.

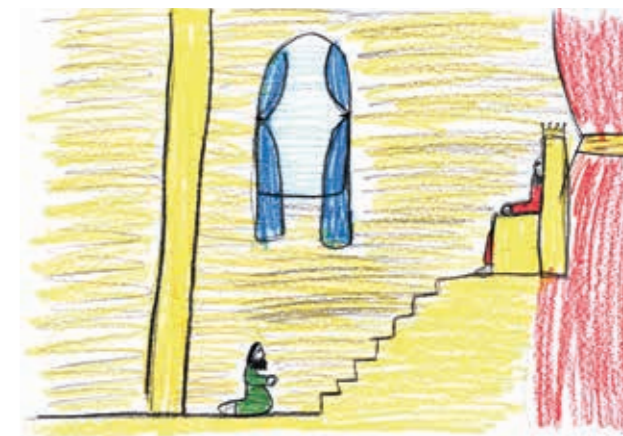
4. Nehemias tager til Jerusalem for selv at se, hvordan bymuren ser ud, men der er nogle, som er sure, fordi muren skal bygges op igen, så Nehemias bliver inde i byen om dagen, men da det bliver mørkt, sniger han sig lige så stille ud af byen for at se på muren, og der er ingen, der opdager, at han har været ude af byen ("Nehemias" går rundt om klodserne med en lommelygte).

Til de voksne

Ligesom Nehemias blev ked af at høre, at hans hjemby lå i ruiner, sådan kan vi blive ked af det, når vi hører eller oplever, at et liv ligger i ruiner (mislykkes), hvad enten det er åndeligt eller menneskeligt. Vi må under alle forhold bede Gud om hjælp, selvom det ikke er sikkert, at han hjælper på den måde, vi havde tænkt. Gud slipper os ikke og Han forlader os ikke. I Bibelen står der: "Jeg er med jer alle dage, indtil verdens ende" (Matt 28,20).

Tegnet af Sine Cecilie Lund 10 år

Især for de små

Tekstens pointe

Vigtige samtaler.
Undersøgelse af tingenes tilstand.
Nogle gjorde grin med og hånede folket.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:
Har I prøvet at blive ked af det:
- når I har fået en sørgelig besked?
- når nogen har drillet jer?
- når I har slået jer?
Hvad hjalp, så I blev glade igen?

Indledning

I dag skal vi høre om en mand, som var tjener for en rigtig god og stor konge. Han hed Nehemias. Nehemias var glad for at arbejde for kongen, så derfor smilede han altid til kongen, når han kom ind til ham med mad og vin, og det var kongen og dronningen meget glade for. Men pludselig en dag så Nehemias ikke så glad ud. Kongen blev bange - Nehemias var vel ikke ved at blive syg. Nej, men hvorfor så han så ked ud af det?

Selve teksten

Vigtige samtaler
- Nehemias møder nogle af sine landsmænd, som kommer fra Juda. Det er altid spændende at høre nyt fra det sted, man kommer fra. Mændene havde en trist besked. Folk derhjemme lever i stor nød og vanære, Jerusalems mur er væk og portene brændt af.
- Den vigtigste samtale kommer nu. Nehemias holder op med at spise, han græder og beder til Himmelens Gud (4 Mos 21,7-9; 2 Krøn 30,18-20; Matt 7,7-8; Luk 11,9-10).

- Kongen kan se, at Nehemias er ked af det, så han vil gerne vide, hvad der er galt med Nehemias, for hvis han var syg, ville han ikke kunne arbejde i kongens borg, så der måtte være noget andet galt.

- Nehemias fortæller alt om, hvordan Jerusalems bymur ligger i ruiner. Kan man så være glad, når det, man holder af, er ødelagt? Nej vel!

- Kongen kan godt forstå, at Nehemias er ked af det, så han vil gerne vide, hvad han kan gøre for Nehemias.

- Nehemias bliver nu lidt glad. Han glemmer dog ikke det vigtigste! Han beder til Gud, før han svarer kongen.

- Jo, herre konge, hvis jeg kan få lov til at tage hjem til mit land og bygge bymuren op, så vil jeg blive meget glad.

- Kongen syntes, at det var helt i orden, han skulle bare vide, hvornår han ville rejse.

Undersøgelse af tingenes tilstand

- Det var mørkt. Alle lå og sov - undtagen Nehemias, nu skulle det snart ske. Jo, i nat ville han se, hvor galt det stod til med muren.

- Muren var helt ødelagt - endda så meget, at det ikke var alle steder Nehemias kunne komme rundt om byen.

- Nu snakkede Nehemias med judæerne om, hvorfor han var kommet, og hvilke planer han havde for byens mur.

Nogle gjorde grin med og hånede folket

- To mænd, Sanballat og Tobija, blev rigtig gale i deres hoveder, da de opdagede, at Nehemias ville gøre jøderne godt.

- Lige pludselig opdager de to, hvad det er, Nehemias har gang i. Nu får de også en araber Geshen med på deres side.

- De griner af jøderne, for de tror ikke, det vil lykkes for dem at bygge bymuren.

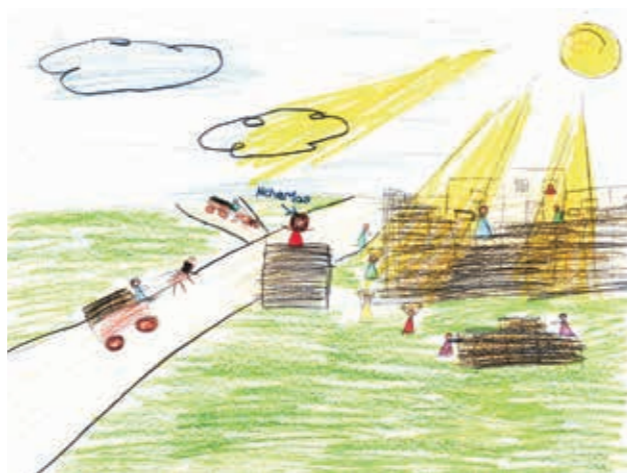
- De håner dem ved at sige, at hvis de vil gøre oprør, skal kongen nok snart få det slået ned, og at de tre skal nok være de første til at sladre.

- Nehemias er tryk, for han ved, at Himmelens Gud nok skal være med dem, så der er intet at frygte.

- Gud giver Nehemias at fortælle, hvad der skal ske, nemlig at dem, der hånede og spottede Gud, aldrig ville få en plads indenfor muren i sikkerhed.

Ideer til fremlæggelse

Det kan evt. laves som et rollespil, hvor lederen spiller de forskellige roller, og der kan måske være én, der indimellem læser teksten fra Bibelen. Det kan også lade sig gøre at nogle børn spiller rollerne, medens en leder fortæller.

Tegnet af Miriam V. Jensen 12 år

Især for de store

Tekstens pointe

En besked, som afføder en sorg/smerte. Denne sorg kan ses af omgivelserne, som er opmærksomme, og spørger ind til problemet. Denne opmærksomhed fremkalder en god samtale, som giver løsningsmuligheder. Nogle er modstandere af Nehemias og Gud.

Indledning

Der har næsten altid været mennesker, der rejste rundt til mange forskellige lande for at handle. Nogle af dem kom fra Judæa, og nu var de kommet til Persien. De tog ind til hovedstaden, for det måtte jo være der, man kunne få noget handel. De nærmede sig byen med alle deres ting, og de gik og snakkede sammen. Nu var det jo sådan, at man i Persien havde et sprog og i Juda et andet, så disse mænd snakkede sammen på deres eget sprog. Pludselig blev de standset af en mand fra Persien, der talte deres eget sprog. Han ville vide en masse om det land, de kom fra, og hvordan det så ud i byerne i deres land.

Selve teksten

Fortæl om:

- at Nehemias spørger til, hvordan det er i landet, hvor de kommer fra - det land, som også er det land, hvor han selv stammer fra.

- at de rejsende fortæller, at de lever i stor nød og vanære. Bymuren (sikkerhedshegnet) er brudt ned.

Tal om:

- om børnene har prøvet at være i et andet land, og lige pludselig hørt nogle tale dansk?

- hvad tror I, at I ville gøre, hvis I oplevede det?

- om de har oplevet at høre noget fra nogen, der har været andre steder henne? Hvis de kan fortælle noget spændende, så er det sjovt.

Fortæl om:

- at Nehemias blev så ked af det, han hørte, at han græd over dette budskab. Ja, han blev så ked af det, at han ikke spiste.

- at Nehemias vidste, hvad han skulle gøre. Han bad til Himmels Gud, for der var hjælpen, det vidste han.

- at bønner ikke bare var en "ønskeliste" til Gud om, hvad han skulle gøre. Nej, bønner begynder med, at Nehemias anerkender Guds storhed og bekender, at han og israelitterne har syndet imod Gud. Han minder Gud om løfterne til Moses og beder om at få lov til at være Guds villige tjener.

Tal om:

- om børnene har oplevet, at der var nogen, der var kommet og havde fortalt dem noget, som de var blevet kede af?

- hvad gjorde I så? Holdt I op med at spise?

- at bønner er en samtale med Gud - med respekt for og med baggrund i:

a) Guds storhed.

b) syndsbeholdelsen.

c) taksigelse.

d) løfterne i GT og NT.

e) vore ønsker - under en sand erkendelse af, at det ikke er egne ønsker, der skal opnås, men at Guds vilje må ske (Es 37,15-17; Dan 9,4-11; Matt 6,7-8; Fil 4,6; 1 Joh 1,9).

Fortæl om:

- at kongen kan se, at Nehemias er ked af det.

- at kongen spørger, om der er problemer.

- at Nehemias fortæller om problemet.

- at kongen gerne vil hjælpe Nehemias.

- at Nehemias tager imod hjælpen.

Tegnet af Miriam V. Jensen 12 år

Til eftertanke

Gud er min frelse, jeg er tryk, jeg frygter ikke, for Herren er min styrke og lovsang, han blev min frelse. (Es 12,2 s.615)

Tal om:

- om I lægger mærke til, hvis én er jeres kammerater er kede af det?

- hvad I vil gøre ved det?

- om I har prøvet at fortælle en anden, hvis der var noget I var rigtig kede af?

- om I har oplevet, at der var nogle, der ville hjælpe? Hvordan var det?

- om I har prøvet at hjælpe nogen? Hvordan var det?

- om I har prøvet at tage imod hjælp? Hvordan oplevede I det?

Fortæl om:

- at der var nogle, der var sure over, at Nehemias ville hjælpe israelitterne.

- at de samlede flere for at spotte og håne israelitterne, og de beskyldte dem for oprør.

- at Nehemias vandrede i tro og tillid til Gud.

Tal om:

- hvordan mennesker kan være sure på os, der er kristne og gerne vil leve efter Bibelens ord?

- hvordan mennesker spotter og håner kristne i dag.

- hvem det egentlig er, der bliver gjort grin med, når de kristne spottes og hånes?

- at vi skal gøre ligesom Nehemias, men hvordan får vi styrke til det? (2 Mos 15,2; Es 12,2).

Ideer til fremlæggelse

Læs teksten og brug mimik og tonefald, der understreger teksten. Aflæg evt. et kort personligt vidnesbyrd ind i de forskellige situationer.

Huskeord
Guds hånd havde
været god mod mig.
(jf. Neh 2,18 s.428)

Baggrundsstof

Tid

Nehemias arbejdede ved Det persiske Hof under kong Xerxes - også kendt som Artaxerxes I, der regerede år 465-424 f.Kr. I kap. 1,1 står der, at det skete i kong Xerxes tyvende regeringsår, i måneden kislew, hvilket betyder, at det var i december år 445 f.Kr.

Religiøse forhold

De jøder, der havde været med til at genopbygge altret og templet, havde også bygget huse, som de selv kunne bo i. Ezra, der havde ledet arbejdet, var en lærd mand og forstod sig godt på Guds lov (Ez 7,6). Han havde begyndt et reformatorisk arbejde blandt nybyggerne (Ez 7,10+9-10), der var lydhørhed fra jøderne, og mange troede på Gud. De omkringboende folk ville ikke have noget med den almægtige Gud at gøre, og de generede jøderne, så de ikke kunne leve et sundt folke- og menighedsliv. Dette kunne lade sig gøre, fordi Jerusalem ikke var beskyttet af en bymur med porte, som kunne lukkes.

Guds handlemåde

Gud havde forberedt lægmanden Nehemias på, at han skulle genopbygge Jerusalems mur. Han havde efter Guds plan undersøgt forholdene, og Gud havde også indgydt jødernes - både almindelige mennesker, præster og fyrster - en lyst og vilje til at genopbygge muren. Fjenderne buldrede og truede, men Gud gav visdom til at opdage farer og til at afværge dem. Til slut gav Gud dem lovsangstenen for det værk, Han havde øvet både i og med dem.

Tegnet af Emilie 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Jøderne var ved at bygge en mur rundt om byen Jerusalem, og det var et kæmpestort arbejde, der skulle gøres. Så kom der nogle, der kun ville lave ballade og standse byggeriet, men Gud var med jøderne i byggeriet, så hvordan mon det så gik?

1. Vi har tidligere hørt om to mennesker, der havde nogle mærkelige navne - Sanballat og Tobija. De var sure, fordi der kom én, der ville hjælpe jøderne med at bygge bymuren. Derfor rejste de rundt til nogle af deres nabolande og sagde: "Ved I hvad? Jøderne bygger muren rundt om Jerusalem, og hvis de gør det, så kan vi ikke bare tage ind og stjæle deres ting." De aftalte, at de sammen ville angribe jøderne i Jerusalem, så det ikke skulle lykkes dem at bygge muren færdig.
2. Deres plan var, at de stille og roligt ville tage ind til byen og lade som om, de ville hjælpe dem i

arbejdet med byggeriet. Når de så var mange nok blandt jøderne, ville de tage deres knive, sværd, og hvad de ellers havde med, og så ville de slå jøderne ihjel.

3. Gud sørgede for, at jøderne fik at vide, hvad Sanballat og Tobija havde tænkt sig at gøre, og så turde fjenderne slet ikke gå i krig mod jøderne. De kunne jo heller ikke komme på den måde, de havde tænkt sig, for de opdagede jo hurtigt, at jøderne var forberedt på deres planer.
4. Jøderne tog ingen chancer, så alle, der byggede på muren, brugte den ene hånd til at bygge med og i den anden havde de et sværd (byg med nogle klodser med den ene hånd og hav en sværd eller kniv i den anden hånd). Bag ved dem alle sammen var der én, der holdt vagt over dem, og det var Gud.
5. Da de var færdige med muren, holdt de en kæmpefest, hvor de takkede og lovpriste Gud for hans hjælp.

Til de voksne

Nehemias fortæller jøderne om, hvordan de har været tvunget til at arbejde for andre konger og betale skat til dem, fordi de havde syndet mod Himmels Gud. Når vi synder mod Gud, er det ikke sikkert, Han sender ulykke over os, men beder vi ikke Jesus om tilgivelse, da møder vi den største ulykke, der kan ramme os - nemlig en evighed borte fra Ham og Hans kærlighed og nåde. Jesu, hans søns, blod renses os for al synd (1 Joh 1,7).

Tegnet af Clara 11 år

Især for de små

Tekstens pointe

Modløshed og modstand.
Forsvaret og hjælperen.
Selverkendelsen.

Indfaldsvinkler til teksten

- Har I prøvet at skulle lave noget, I slet ikke vidste, hvordan I skulle klare?
- Hvordan fik I hjælp?
- Kunne I se, hvor hjælpen kom fra?

Indledning

Nehemias havde været rundt om byen for at se på dens tilstand, eller rettere sagt han havde prøvet at komme rundt om byen, men det kunne ikke lade sig gøre, så det så slemt ud. Nehemias havde talt med sine landsmænd om sagen, og de havde fundet frem til nogle løsninger på problemerne, så nu var det bare med at komme i gang.

Selve teksten

Modløshed og modstand

- jøderne var ved at være trætte. De havde slæbt rigtig mange sten til murens opbygning. De kunne slet ikke mere (ord til dig som er leder 2 Kor 4,1).
- vi hørte om Sanballat og Tobija sidste gang. Dengang hånedes og spottedes de jøderne, at det ikke ville lykkes dem at bygge muren, og det ser ud til, at de får ret.
- Sanballat og Tobija hører nu, at det alligevel går fremad med muren. Det ser ud til, at den bliver bygget. De tager rundt til nabofolkene og fortæller, at jøderne snart er færdige med bymuren. De sætter sig ned alle sammen og finder på en plan.
- planen er at komme ind i byen under påskud af, at de vil hjælpe. Når de er nok derinde, vil de stikke jøderne ned.
- mon det vil lykkes?

Forsvaret og hjælperen

- nogle af jøderne boede ude blandt disse folk, der ville dræbe dem, der byggede bymuren. De hørte, at der var nogle, der snakkede om, at de skulle med ind og dræbe jøderne.
- de gik til Nehemias og fortalte ham det. Flere gange fik han at vide, hvilke planer de omkringboende folk havde, så det måtte han have gjort noget ved. Han tog det dog helt roligt.
- der var stadig huller i muren, og der stillede Nehemias vagter op med sværd, lanser og buer.

- Nehemias holdt en tale for soldaterne: "Nu skal I bare høre. Vær ikke bange for dem." Det var da dejligt at få at vide, men hvorfor skulle de ikke være bange? Fjenderne var jo mange. Nej, for de skulle huske på, at Gud var med dem.

- arbejdet var gået i stå, men Gud kæmpede for jøderne på den måde, at fjenderne fik at vide, at deres plan var afsløret.

- byggeriet begyndte igen, men stadig var der nogle vagter til at passe på. Dem, der arbejdede, havde også et våben i den ene hånd, så de var klar til at slås med det samme, der blev kaldt.

- hvis der kom en lyd fra et horn, skulle de skynde sig derhen, hvor lyden kom fra, for der blev de angrebet.

- da fjenderne hørte, at muren var færdig, måtte de erkende: "Det var Guds vilje, at dette arbejde blev udført" (Neh 6,16).

Selverkendelsen

- Nehemias og jøderne måtte erkende, at deres Gud er stor.

- Gud er vældig. Gud vidste hele tiden, hvad fjenderne ville, og hvad jøderne var bange for.

- Gud er frygtindgydende. Gud kunne få fjenderne til at blive bange, selv om de ikke kunne se Ham.

- Gud bevarer pagten og troskaben. Gud havde lovet jøderne, at de skulle få lov til at blive i deres eget land - med Jerusalem som hovedby, og det, Gud havde lovet, var de nu tilbage i - omgivet af en hel mur.

- hvorfor havde jøderne så ikke været der hele tiden, når Gud havde lovet dem det? De var blevet jaget væk, fordi de havde syndet mod Gud, og ikke ville høre, hvad Han sagde til dem.

Ideer til fremlæggelse

Der kan laves et lille dukketeater over stykket, eller man kan have nogle figurer (af lego el.lign) til at stille op som arbejdere og krigere. I den sidste del kan der være én, der er gemt bag et forhæng, der taler i Guds sted.

Tegnet af Simon 11 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jødernes fjender er også Guds fjender. Gud beskytter sit folk - jøderne, på trods af deres fejl, svigt og mangler. Da folket så Guds indgriben, måtte de bøje sig for ham og bekende deres synder.

Indledning

Der var et stort byggeri i gang på Jerusalems bymur. Byggeriet skred hurtigt frem, men jøderne arbejdede også over tolv timer hver dag, så de var trætte, når det blev aften, men de var glade, for de kunne se, at der skete noget, og Gud var med dem i det, de lavede.

Selve teksten

Fortæl om:

- at byggearbejderne var ved at blive trætte, kræfterne blev nedbrudt, og der var så mange murbrokker.

- at byggearbejderne begyndte at se på egne evner, "vi", og kræfterne nedbrydes (Neh 4,4).

Tal om:

- om børnene har prøvet at blive sat til at gøre noget, som de ikke kunne klare? Hvad gjorde I for at klare det?

- om de har prøvet, at der kom nogle og hjalp dem med det, de ikke selv kunne klare? Hvordan var det?

Fortæl om:

- at det ikke var nok med, at de havde svært ved at klare arbejdet. Nej, deres fjender arbejdede også for at ødelægge byggeriet.

- at fjendernes plan var at komme ind mellem jøderne, uden at de opdagede det, og når de var mange nok, så ville de slå dem ihjel.

Tal om:

- om vi har en fjende, der vil ødelægge noget for os i vort liv? (djævelen)

- hvilke planer (ting, former) djævelen kan have for at få fat i os?

- hvordan djævelen vil "dræbe" os?

Fortæl om:

- at Gud gør det således, at jøderne får besked om fjendernes planer.

- at fjenderne hører, at jøderne kender deres planer, og at de opgiver for denne gang.

- at jøderne sætter nogle til at holde vagt med våben bag dem, der arbejder - også om natten.

- at jøderne skulle komme til Nehemias, når de blev kaldt sammen.

Tal om:

- hvor Gud har fortalt os, hvad djævelens plan er.

- hvilke våben, vi har imod djævelen (Ef 6,10-18).

- hvem vi skal komme til, når djævelen angriber.

Fortæl om:

- at muren gøres færdig.

- at fjenderne ikke kunne forstå, at det kunne lykkes.

- at nogle måtte erkende, at Gud stod bag det.

Tal om:

- om børnene har oplevet, at noget har lykkedes, fordi Gud greb ind?

- om nogen har prøvet at bede konkret i en sag om, at Gud måtte gribe ind. Fortæl måske om en oplevelse fra dit eget trosliv.

Fortæl om:

- at jøderne lovpriste Gud. Du store, vældige og frygtindgydende Gud.

- at jøderne holdt Gud fast på sit ord. Du bevarer pagten og troskaben (3 Mos 20,24).

Tegnet af ukendt

Til eftertanke

Herren selv går foran dig, han vil være med dig, han vil ikke lade dig i stikken og ikke svigte dig; vær ikke bange, og lad dig ikke skræmme. (5 Mos 31,8 s.192)

- at jøderne bekendte deres synd, og at de har været - og er - utro imod Gud.

- at jøderne erkendte, at Gud er retfærdig i det, Han har gjort.

Tal om:

- Guds storhed og hellighed.

- hvilke løfter Gud har givet os: Joh 3,15; 11,26; 12,47; 5 Mos 31,8.

- om vi har syndet, vi skal bekende overfor Gud og mennesker? Er vi villige til det? (Rom 3,23).

- hvordan Gud kan være retfærdig, når det ikke altid går godt for mig? (Sl 51,6).

Ideer til fremlæggelse

Skriv nogle ting ned sammen med børnene - eller tag sedler med hjemmefra med ting, som kan være "fjender" for os, hvis vi skal blive bevaret som Guds børn. Tag evt. nogle af sedlerne og gem (gemte synder) nogle og brænd (udslettede synder) andre, og gå så ud og find de "gemte" synder.

Huskeord
Vær ikke bange for...
Gud vil kæmpe for os!
(jf. Neh 4,8+14 s.429)

Baggrundsstof

Sted

Betania er en lille landsby på østsiden af Oliebjerget – ca. 2,5 km fra Jerusalem. I denne by boede tre af Jesu nære venner: nemlig de tre søskende Martha, Maria og Lazarus.

Jesu besøgte sine venner, når han var i nærheden af Betania, hvor det gerne var Martha, der vartede op (Luk 10,38-42). Lazarus var tidligere blevet oprejst fra de døde (Joh 11,1-44).

Jesu er igen på besøg i Betania, og også her ses arbejdsdelingen i hjemmet i Betania tydeligt: Lazarus sidder til bords, Martha serverer og Maria "nyder"/lytter/holder sig nær Jesus.

Tid

Episoden sker seks dage før påske (den påske, hvor Jesus dør). Det er umiddelbart efter, at Jesus har oprejst Lazarus fra de døde.

Situation

Venerne holdt en fest for Jesus.

Mange slutter sig til Jesus/kommer til tro pga. opvækelsen af Lazarus.

Der er mange i Jesu følge - både troende, søgende og fjender.

Tegnet af Emilie 8 år

Guds handlemåde

Det sker, som skriften siger.

Jesu ser og ved, at mennesker bliver brugt i Guds plan. Han forsøger ikke at hindre begivenhederne, selv om det smerter ham at se den vej fx Judas vælger (men Jesu kalder altid til omvendelse og efterfølgelse).

Jesu handler/taler personligt med mennesker, også når der er mange samlet.

Jesu udfører Guds vilje, selv om han ved, det er "vand på fjendens mølle."

Religiøse forhold

Det var ikke tilladt at salve korsfæstede forbrydere før deres begravelse, hvilket Maria vidste. (Det følgende er et citat fra andagtsbogen af Joni Eareckson Tada: "Diamanter i støvet": Men Jesu bliver salvet, pga. Marias kærlighedsgerning). Maria ved og accepterer, at han skal dø som forbryder (Luk 18,31-34) og salver ham før begravelsen (Mark 14,8).

Der er stor kontrast mellem folkeskaren og farisæerne. Farisæerne forsøger at finde fejl hos Jesu. De ønsker at skaffe Jesu af vejen og vil endda bruge kneb, som betød, at de brød Moselov for at føre deres ønske ud i livet (slå Lazarus ihjel v.10).

Det var ikke velset, at en kvinde løsnede sit hår i offentlig forsamling. Når Maria gør det, ydmyger hun sig og ligestiller sig med en skøge. Hun gør det for at vise Jesu, hvor højt hun elsker ham og lader ikke de andres tilstedeværelse hindre hende i at give udtryk for sine følelser.

Svære ord

Alabastkrukke: lavet af en blød kalkstensart – ligner marmor.

Denar: én denar svarer til en dagløn - Matt 20,2. 300 denarer er altså, hvad en arbejder kunne tjene på et helt år.

Fortæl om festen, som bliver holdt for Jesu:

Jesu er på besøg hos sine venner, og der er mange mennesker med til festen.

Inspiration til Legestuen

1. For at synliggøre teksten, holder Legestuen nu fest! Derfor skal alle være med til at gøre klar til fest – få børnene til at hjælpe. Tørre støv af, støvsuge (tag støvsugerrør med og sig en lyd som en støvsuger), evt. rydde lidt op, dække bord, med dug, lys, service, blomster mm.
2. Få børnene sat til bords og server lidt for dem (man kan evt. prøve at dække bord på gulvet, så børnene kan prøve at "ligge til bords", som man gjorde på Jesu tid).
3. Når børnene spiser kan én af forældrene forestille Jesu (hvidt lagen, sandaler og hovedbeklædning).
4. Få en anden af forældrene til at være Martha, der serverer og forsøger at gøre det behageligt for alle gæsterne. Martha kan kalde på Maria – forgæves - og Martha kan være lidt træt af "lillesøster", som aldrig vil hjælpe.
5. Lederen eller én af de andre forældre forestiller Maria (kjole, krukke, langt opsat hår eller paryk- garn/klæde kan bruges). Måske kan der i krukken være noget creme med parfume, som børnene kan lugte til og evt. få lidt af til hænderne.
6. Mens "Maria" hælder olien/salven ud, løsner sit hår og tørrer Jesu fødder, fortæller tekstholder ganske enkelt om Marias handling.
7. Slut af med at fortælle, at Maria salver Jesu for at glæde ham og for at vise, hvor glad hun er for ham. Få "Jesu" til at takke Maria og sige, at det var pænt af hende at købe sådan en fin salve og bruge det på ham.

Til de voksne

Maria vidste, hvordan hun kunne vise Jesu omsorgsfuld hyldest, fordi hun lyttede til Jesu og tænkte over, hvad han sagde - vejede de ord, han sagde. Overvej, hvordan du får samme kærlighed til Jesu, og hvordan du viser ham din kærlighed.

Tegnet af Cathrine Fredensborg 11 år

Især for de små

Tekstens pointe

Maria kender Jesu, fordi hun har lyttet til hans ord, hver gang han var på besøg. Hun ved, at han snart skal dø. Maria viser sin kærlighed til Jesu. Hun takker og ærer ham som sin frelser og mester. Intet er for godt til Jesu. Han fortjener al ære. Jesu siger i Luk 19,40, at hvis ikke disciplene priste ham, så ville stenene ære ham. Både Maria og Judas var venner med Jesu – men alligevel var der en forskel. Maria valgte det rigtige. Judas blev mere glad for pengene.

Selve teksten

Når teksten fortælles, forsøger lederen at skjule, hvem det handler om. Jo flere detaljer lederen kan flette ind, des mere besværligt kan det være for børnene at gennemskue, at det faktisk drejer sig om en bibelsk fortælling. Når denne fortælleform anvendes, kan det bevirke at "mødevante" børns opmærksomhed skærpes, så at de lytter, som da de første gang hørte teksten.

Indledning

I dag vil jeg fortælle om en tyv, som kom til at afsløre sig selv - og om en voksen dame, som hældte noget meget dyr salve ud over en andens fødder, så det løb ned på gulvet og ikke kunne bruges mere.

Selve teksten

Fortæl om:

- at det hele skete til en fest. To voksne damer og deres bror vil holde fest for en god ven og for mange andre. Den gode ven får den bedste plads, og damernes bror sidder ved siden af ham.

- at de har aftalt, at damerne skal lave maden og servere for gæsterne, **men** den ene dame har fundet på en overraskelse til vennen, så hun glemmer og hjælper men sidder i stuen og ser på gæsten - spændt på at give ham overraskelsen.

- at overraskelsen er en meget dyr salve, som damen vil hælde ud over vennens fødder for at vise ham, at hun er meget glad for ham.

- gæsterne - de er helt stille, da damen kommer ind med den fine krukke, duften breder sig i stuen og alle ved straks, at dette er meget fin salve, som koster mange penge.

- at damen slår den smukke krukke i stykker. Alle holder vejret, mens salven løber ned på vennens fødder og ud på gulvet. Så tørrer damen vennens fødder med sit hår, og gæsterne hvisker til hinanden, for sådan plejer man ikke at gøre.

- at en af gæsterne bliver vred. Han er god til at holde styr på penge, så derfor passer han på de andres penge. **Men** der er faktisk sket det, at han er blevet en tyv, uden at de andre ved det. Han har flere gange taget nogle penge og brugt dem til sig selv. Nu kan han ikke lade være med at råbe: "Den dyre salve, den har sikkert kostet ligeså meget, som man kan tjene på et helt år. Vi kunne have solgt den, og så kunne jeg få pen... Øh... så kunne de fattige få alle pengene."

Slut af med at afsløre, hvem de forskellige personer er. Fortæl, at Maria opfører sig så underligt, fordi hun ved, at det nok er sidste chance for at salve Jesus. Hun bruger den fine salve/sine penge på Jesus, fordi hun gerne vil vise ham, hvor meget hun elsker ham.

Det vigtigste

Jesus - og livet med ham - må være det vigtigste for os. Penge, tid, ting (jordiske gøremål), som vi også skal nå, må få anden prioritet. Maria valgte at give Jesus det bedste.

Ideer til fremlæggelse

Der kan dækkes op til fest. Børnene kan få roller, og stykket kan spilles (se evt. Inspiration til Legestuen), diplomænd/klodser kan bruges, eller lederen kan tage enkelte ting med, som tages frem mens teksten fortælles (fx rengøringsartikler/service, krukke, salve, sandal, paryk, pengekasse med mønter).

Tegnet af Julie 6 år

Især for de store

Tekstens pointe

At selv om der var mange, som fulgte Jesus og gik sammen med ham, var det ikke alle, der troede på ham.

Maria lyttede, når Jesus talte. Hun satte alt til side for Jesus. Maria viser sin kærlighed til Jesus. Hun takker og ærer ham som sin frelser og mester. Intet er for godt til Jesus. Han fortjener al ære. (Jesus siger i Luk 19,40, at hvis ikke disciplene priste ham, så ville stenene ære ham).

Judas tænkte kun på penge. Farisæerne ville følge loven, men de misforstod både loven og Jesus, som var kommet for at opfylde loven.

Husk, at Jesus ser helt ind i hjertet og kender vores inderste tanker. Han kender vort forhold til ham.

Indledning

Der er grund til feststemning:

Seks dage før fejringen af påsken – der er mange mennesker samlet - Lazarus er kort tid forinden blevet oprejst fra de døde - Jesus er på besøg.

Kontrasten er:

Jesus er på sin sidste rejse - i Jerusalem skal han dø – han tager afsked – han skal forlade denne skare, som snart vil stå uden en synlig leder - Judas vil forråde sin mester - farisæerne lægger onde planer - Jesus ser, at synden og djævelen har magt.

Intens uge hvor meget, som står skrevet, skal gå i opfyldelse. Jesus forbereder sin død og tager afsked.

Selve teksten

Fortæl om:

- festen for Jesus.

- at der er mange mennesker i hans følge.
 - at der er nogle, som elsker Jesus.
 - at der er andre, som blot er nysgerrige.
 - at der er nogle, som er fanget af djævelen.
 - at der atter er andre, som er fjender af Jesus og synes, han spærrer for deres popularitet.
 - at Maria overrasker alle med den kostbare nardusolie, som hun sikkert havde købt til sin egen begravelse.

Tal om:

- om det også kan tænkes, at mennesker, som sidder og lytter til Jesu ord i vores tid, også er så forskelligt indstillet overfor Jesus?

- hvorfor denne forskel opstår?

Fortæl om:

- at Maria salver Jesus i betydningen: som konge, for at foregribe Jesu begravelse - og som en kærlighedsgerning (det er det dyrebareste, der bruges, kærligheden giver alt).

- at det var upassende for en respektabel kvinde at løsne sit hår, men at det var i orden at blive ydmyget i hengivenhed for Jesus.

Tal om:

- om vi også ser negativt på nogle, som opfører sig anderledes, end man plejer til børneklub eller til møde?
 - hvorfor vi mon gør det?

Fortæl om:

- at Judas viser hyklerisk omsorg for de fattige.
 - at han gerne selv vil have fat i pengene (tre hundrede denarer = en årsløn). Men Jesus gennemskuer ham – Judas er blevet fristet til egoisme. Han er blevet en tyv.

Tal om:

- mon Judas vidste, hvad det kunne føre til, når han snød med pengene?
 - at det faktisk blev ham, som solgte Jesus for tredive sølvpenge!

Tegnet af Clara 11 år

Til eftertanke

Maria tog et pund ægte, meget kostbar nardusolie og salvede Jesu fødder og tørrede dem med sit hår. (Joh 12,3 s.974)

Fortæl om:

- at Jesus viser sin taknemlighed for det, Maria har gjort.
 - at Jesus ikke vil, at de skal glemme de fattige, men at han opfordrer til at lære hans kærlighed at kende og blive Jesu ægte ven.

- at farisæerne besluttede at slå Lazarus ihjel, fordi mange jøder kom til tro på Jesus, efter at de havde set det under ske, at Lazarus var blevet oprejst fra de døde.

Tal om:

- hvorfor Maria ikke skulle have gemt nogle af pengene til de fattige?

- hvad vi kan gøre for at ligne Maria?

- hvordan vi kan vise Jesus vores kærlighed?

Til personlig overvejelse:

"Tag tid til at bede (lytte), gå derefter ud og arbejd med glæde, velsignet af Gud."

Ideer til fremlæggelse

Teksten kan fremføres som et skuespil, hvor børnene har forskellige roller og evt. også får enkle replikker. Man kan skabe lys og glad stemning, når man fortæller om Maria og Jesus (let/lys musik, tænde stearinlys, tegne med lyse farver på plakat). Når der fortælles om Judas og farisæerne, skabes dyster stemning.

Huskeord
 Men Maria (Jesu mor)
 gemente alle disse ord i sit
 hjerte og grundede over
 dem. (Luk 2,19 s.922)

Baggrundsstof

I forrige kapitel var det Jesus, som fik vasket sine fødder. Maria havde salvet Jesus før hans begravelse ved at hælde olie over hans fødder og tørre dem med sit hår. Dette gjorde hun for at vise ham sin kærlighed.

Sted

Jesus og hans disciple er nu taget ind til Jerusalem for at fejre påske. De er blevet ledt hen til et hus, hvor der er et stort rum ovenpå, som én har gjort klar til dem (Mark 14,12-16).

Tid

Det er få dage før Jesu død. Man mener fod-vaskningen skete ved det måltid, hvor nadveren blev indstiftet af Jesus.

Situation

Jesus har samlet sine disciple (sikkert omkring deres sidste fælles måltid - hvor han også indstifter nadveren) for at indprente dem vigtigheden af at tjene hinanden i

kærlighed og om i tjenesten at være ydmyg. Situationen er yderst pinlig. Jesus udfører den handling, som den ringest stillede tjener normal blev sat til at udføre.

Guds handlemåde

Selv om Jesus i de seneste mange dage har talt om sin død og bortgang, forstår disciplene det ikke. Her, hvor Jesus udfører en handling, kan de heller ikke forstå meningen, men Jesus lover, at de vil kunne forstå det senere. Vi ser her - gennem Jesus handling - at Gud bøjer sig ned til den enkelte for at røre ved os.

Religiøse og praktiske forhold

Fodvaskningen: Når et menneske er badet, har det herefter kun behov for at få vasket fødder (på grundteksten er det forskellige ord, der er brugt om "badet" og "få vasket"). På Jesus tid gik man til en badeanstalt for at få bad. På vejen hjem blev fødderne støvede og beskidte, da man gik i sandaler, så ved hjemkomsten vaskede man sine fødder i et lille bassin ved indgangsdøren. Man lå til bords. Fodvaskningen var efter Moselov en opgave for den ringeste tjener.

Inspiration til Legestuen

Vi skal i dag høre om noget meget mærkeligt. Jesus, som er verdens frelser, kongernes konge, den mægtigste - han gør noget, som ingen andre har lyst til. Han laver det arbejde, som man dengang satte en tjener til at gøre.

1. Jesus er i Jerusalem sammen med sine 12 disciple (tæl til 12). De ligger ved bordet og er klar til at spise. Men så kommer de til at kigge på hinan-

dens fødder og føj, hvor er de beskidte. Efter en lang gåtur i sandaler på en støvet vej.

2. Men der er slet ingen tjener, så hvem skal nu vaske deres fødder? Det er der ingen, der har lyst til.
3. Så rejser Jesus sig. Han tager det tøj af, som er hans overtøj, og så gør han, ligesom vi gør til fastelavn, - han klæder sig ud - som tjener! (hav evt. noget udklædningstøj eller et forklæde med).
4. Der er helt stille, mens Jesus hældte vand i vaskefadet. Jesus har lyst til at vaske de andres fødder.
5. Først da Jesus kommer over til Peter, sker der noget. "Nej," siger Peter, "du skal godt nok ikke vaske mine fødder." Peter synes, det er så pinligt. Jesus, som er deres mester - ham, de alle er så glade for, kravler rundt og vasker deres beskidte fødder. Peter er så flov over, at han ikke havde tilbudt at vaske de andres fødder.
6. Men Jesus siger, at det er nødvendigt, for at Peter kan høre sammen med Jesus. Nu siger Peter ikke "nej" mere, men stikker også hoved og hænder frem, for nu vil han gerne vaskes af Jesus.
7. Men Jesus forklarer, at når man er blevet badet (altså er blevet døbt), er det kun nødvendigt at få vasket fødderne (daglig renselse/tilgivelse).
8. Jesus vil gerne vise disciplene, at de skal være gode og kærlige mod hinanden/glæde hinanden - også selv om de ikke så godt kan lide opgaven.

Til de voksne

"Vi elsker, fordi han elskede os først" (1 Joh 4,19).
"...når Gud har elsket os således, skylder vi også at elske hinanden" (1 Joh 4,11).

Tegnet af Anna Sofie Kousgaard 7 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus elsker dig og vil tjene dig. Han ofrede sig selv for dig. Han gjorde alt, hvad der skulle til, for at du kan nå Himlen. Tager du imod det, Jesus gjorde - for dig? Vi må få øjnene op for Jesus uendelige kærlighed til os, først herefter bliver vi i stand til at elske hinanden. Jesus vil selv give os kraft og kærlighed.

Indledning

Om sommeren får I sikkert vasket fødder lige før sengetid. I har måske leget ude hele dagen og løbet rundt uden sko og strømper. Så er fødderne blevet beskidte. Når vi går rundt i sand, jord eller på grusvej, bliver vore fødder beskidte og støvede. Derfor skal de vaskes.

Sådan var det også, da Jesus gik her på jorden. Han og disciplene gik på støvede veje og fik beskidte fødder. I dag skal vi høre om, hvordan de en aften fik vasket deres fødder.

1. Peter ser sig om i den lille sal: En, to, tre,... 11, 12,13. Jo, de er der allesammen. 12 disciple og Jesus. Peter og Johannes har sørget for det hele (Luk 22,8): mad, tjenere, fin opdækning, én der spiller harpe, mens de spiser. Jesus havde bedt ham gøre klar til det sidste måltid (Luk 22,16). Mærkeligt, tænker Peter, - men Jesus mente nok: det sidste måltid før påskefesten.
2. Peter siger velkommen og byder alle til bords. Så bliver der helt stille. Peter lægger mærke til Mathæus' fødder. De er ret beskidte og lugter grimt. Peter havde lavet aftale med en tjener om at vaske alles fødder, men hvor er han? Uha, det går altså ikke uden en fodvaskning. Peter kan

Tegnet af Emilie Lorentzen 5 år

umuligt klemme en bid ned, hvis han skal se og lugte til Mathæus' fødder hele aftenen. Det går bare ikke at bede én af de andre disciple om hjælp, det ville være pinligt for dem, at skulle lave så ringe et arbejde.

3. Jesus rejser sig og går over mod vaskefadet. Han lægger sin kappe og tager vaskefad og håndklæde med. Først bøjer han sig ned og vasker Johannes' fødder, så Markus'... der er helt stille. Peter er rød i ansigtet af skam... Nu er Jesus nået til Filip, næste gang er det Peters tur. Det er noget så pinligt: Jesus, deres mester og Herre, går rundt og gør det dårligste arbejde, man kan tænke sig. Peter er flov over, at han ikke straks havde fundet på en anden løsning. Han kunne jo have hentet en anden tjener.

4. Jesus bøjer sig ved Peter. "Nej," råber Peter. "Herre Jesus, du skal aldrig nogensinde vaske mine fødder." Peter trækker fødderne til sig.

5. "Jo", forklarer Jesus, "jeg ved, at du ikke forstår det nu, men hvis jeg ikke vasker dine fødder, hører du ikke sammen med mig, Peter."

6. Peter tænker ikke længe over det. Så stikker han både fødder, hænder og hoved frem. "Så vil jeg gerne vaskes over det hele, Jesus."

7. "Det er nok at få vasket fødderne," siger Jesus, "for I er alle rene pga. de ord, jeg har sagt til jer. Men det er vigtigt, at du altid kommer og fortæller mig, hvad du har gjort forkert, så vil jeg rense dig, sådan som jeg nu har vasket dine fødder. Det må I alle huske. Så er der en ting mere, jeg ønsker, I skal lære i dag: Tjen hinanden/vær gode mod hinanden/hjælp hinanden."

Ideer til fremlæggelse

Her er skuespil en oplagt mulighed. Få en af de andre ledere til at spille Peter med dennes replikker. Børnene er de øvrige disciple og tjenere.

Fortælling med en del rekvisitter kan også fint vælges: Duplo mænd, som ligger til bords, vaskefad, håndklæde, udklædning til en tjener, sandaler osv.

Tegnet af Annika Lorentzen 7 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus elsker dig og vil tjene dig. Han ofrede sig selv for dig. Han gjorde alt, hvad der skulle til, for at du kan nå Himlen. Tager du imod det, Jesus gjorde – for dig? Vi må få øjnene op for Jesu uendelige kærlighed til os, først herefter bliver vi i stand til at elske hinanden. Jesus vil selv give os kraft og kærlighed.

Indledning

Her, kort før Jesu død, er der noget, som Jesus gerne vil fortælle og vise disciplene. Han samler dem alle omkring et sidste måltid. Jesus ved, at disciplene endnu ikke til fulde forstår, at han skal dø, men det, han siger og gør, vil de huske på efter hans himmelfart.

I jødernes påskefejring mindedes de udgangen fra Egypten og indgangen til det forjættede land. Men efter den påske, hvor Jesus dør, tænker vi på, at i påsken gik Jesus bort fra denne verden og på hans indgang til Faderen. Selv om Jesus vidste, han skulle dø, tænker han til det sidste på sine disciple og på at vise dem sin kærlighed.

Selve teksten

Læs bibelteksten for børnene.

Fortæl om:

- hvordan man dengang lå til bords.
- om fodvaskning og bad (se under Religiøse og praktiske forhold).
- at ingen vil gøre det "beskidte" arbejde.
- Jesus, som vasker disciplenes fødder, selv om det er ganske uhørt.

- Peter, der ikke vil lade Jesus vaske sine fødder.

Tal om:

- hvad grunden mon er til, at Peter ikke vil have fødderne vasket? (Jesus sætter sig i tjenerens sted/ ydmyger sig).

Fortæl om:

- at Jesus forklarer Peter, at han må have vasket fødderne for at høre sammen med Jesus.
- Peter, der nu gerne vil vaskes – også på hænder og i hoved.
- hvad Jesus siger til det: ikke nødvendigt (allerede badet og ren pga. det talte ord).
- at de ikke alle var rene. Judas skulle forråde Jesus. Det vidste Jesus.
- Jesu opfordring til disciplene om at gøre ligeså!

Tal om:

- hvad Jesus gjorde for disciplene (fodvaskningen) og for os (offerdød på korset).
- hvad Jesus mon mener med at være blevet badet (døbt/omvendt, genfødt).
- hvad fodvaskningen skal betyde (daglig renselse, som når vi beder om tilgivelse for vore synder).
- hvorfor Judas ikke var lige så ren som de andre? Han var jo Jesu discipel og havde lyttet til de samme ord?
- hvorfor denne fodvaskning så ikke hjalp Judas?
- hvordan vi kan følge Jesus opfordring til at tjene hinanden i kærlighed. Vær konkret. Stil spørgsmålet til hele børneflokket og giv tid til at tænke/svare. "Hvad vil/kan du gøre i denne uge for at tjene din næste?"

Til personlig overvejelse:

Hvordan kan du, i dit daglige virke, efterleve Jesu opfordring til at "vaske hinandens fødder"?

Ideer til fremlæggelse

Børnene kan læse et eller to vers hver, når teksten

skal læses igennem.

Skuespil med replikker, når Peters fødder skal vaskes.

Tegnet af Steffan Højgaard Jensen 12 år

Til eftertanke

Hvis jeg ikke vasker dig, har du ikke lod og del sammen med mig. (jf. Joh 13,8 s.975)

Lad børnene sidde med fødderne i fodbad, mens du fortæller. Forberedelse: få børnene til at medbringe vaskebalje og håndklæde. Køb sæbe med duft. Før tekstens holdes, kan du og en anden leder skabe en pinlig situation, som I på forhånd har planlagt. Husk: det må ikke være pinligt for børnene!

Huskeord
I er allerede rene på grund af det ord, jeg har talt til jer. (Joh 15,3 s.978)

Baggrundsstof

Sted

Vi er i Jerusalem under påskehøjtiden. Jesus er reddet ind i Jerusalem på et æsel Palmesøndag, og disciplene er nu samlede i et hus, hvor de har fået lov til at låne et værelse ovenpå (v.15).

Tid

Det er Skærtorsdag aften i den påske, hvor Jesus dør. 24 timer senere vil Jesus være blevet arresteret, tortureret, korsfæstet, død og begravet.

Situation

Jesus er alene med de 12 disciple. De overholder loven ved at fejre påskemåltid. Jesus har fået disciplene til at forberede måltidet, og han er nu deres vært.

Guds handlemåde

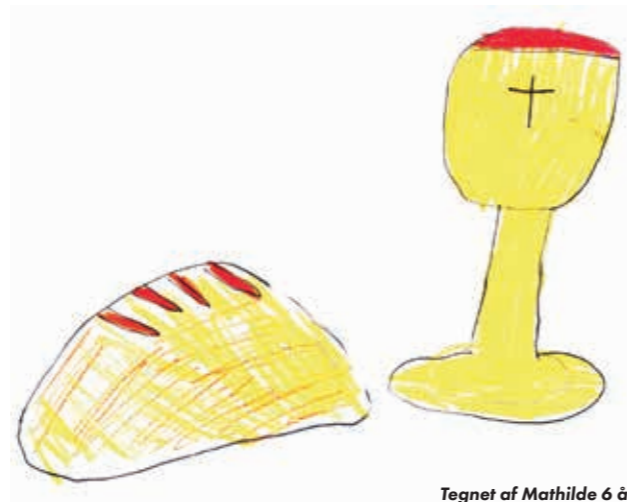
I disse påskedage foregår alt efter Jesu tidstabel. Jesus vandrer i forudberedte gerninger. Vi rækkes her et sakramente: Et virkekraftigt nådemiddel, som har sin kraft og evne fra Jesu ind-stiftelsesord.

Religiøse forhold

Der er mange forberedelser før fejring af den jødiske påskefest: Finde værelse, dække bord med lys/bæger, anskaffe/tilberede lam, usyret brød, grøntsager, frugtmos, bitre urter, vin.

Ritual for den jødiske påske:

- Første bæger vin.
- Forret (salat + brød dyppes i frugtmos).
- Andet bæger vin.
- Den ældste søn spørger: "Hvorfor er denne aften så anderledes?" Husfar: Fortæller om udfrielsen af Egypten.
- Første del af lovsang (Sl 113-114).
- Måltid: usyret brød, bitre urter, påskelam. Mad velsignes og spises.

Tegnet af Mathilde 6 år

- Tredje bæger vin (velsignelsens bæger). Takkebøn for mad.
- Fjerde bæger vin. Lovsang (Sl 115-118).

Vi har i den kristne kirke i dag forskellige nadveropfattelser:

Den katolske Kirke: Brød/vin forvandles til legeme/blod og er ikke længere brød og vin, selv om det ser sådan ud og også smager som sådan. Lægfolk får kun brød, præsten får begge dele. Det brød, der er i overskud, tilbedes. Præsten bærer det forvandlede brød/vin frem for Gud (messeoffer), hvilket ses som en ublodig måde at gentage Jesu offer på Golgata for de døde, som er i skærsilden (et opholds- og renselsessted for de døde).

Den reformerte Kirke: brød/vin betragtes som symboler på legeme/blod.

Den lutherske Kirke: brød/vin er stadig brød/vin - men **samtidig** legeme/blod, og når vi modtager brød/vin, modtager vi Jesu legeme/blod. Vi bliver delagtige i Jesu legeme og blod.

Svære ord

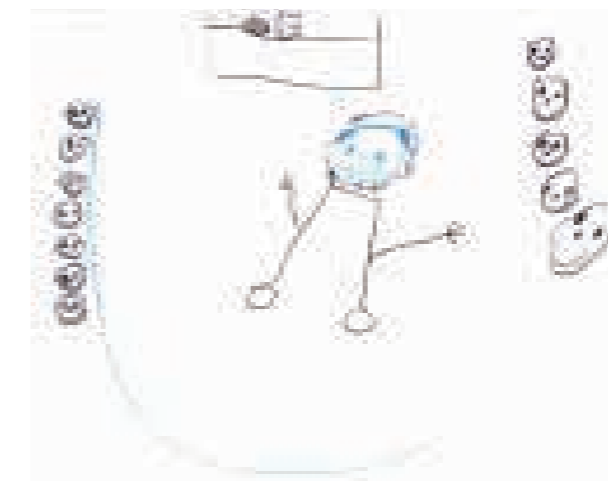
Nadver: Aftensmåltid.

Inspiration til Legestuen

Fortæl om forberedelserne til dette specielle aftensmåltid, hvor jøderne tænkte på, at de var blevet fri for at være slaver, hvor de skulle arbejde i Egypten. Jesus er alene med sine 12 disciple.

- Jesus sidder og spiser og har det rigtig rart. Alle i hele landet spiser den samme slags mad denne aften: salat, brød som dyppes i frugtmos, lam og grøntsager. Gud har bestemt, hvornår de må drikke vinen, og Gud har også bestemt, hvilke sange de skal synge, så alle i hele landet synger de samme sange. Det er en rigtig festaften.
- Men pludselig bliver alle disciplene så forskrækkede, at de er ved at tabe maden... Jesus siger ikke det, han skal. Han skulle have sagt, at de skulle spise det brød, som man fik ude i ørkenen, da Moses var dér med Israels folk, men i stedet holder han brødet frem og siger: "Dette er mit legeme." Jesus siger altså, at det er hans krop.
- Når vinen sendes rundt anden gang, plejer alle jøder at synge en salme, som kong David havde skrevet, men igen sker der noget mærkeligt. Jesus begynder at snakke. Han holder bægeret med vinen frem og siger: "Dette er mit blod."
- Jesus sender brødet og vinen rundt og siger til disciplene, at de alle skal spise og drikke af det.
- Disciplene kigger på hinanden – de kan ikke forstå det. De tør snart ikke spise og drikke af det,

Tegnet af Jonas 6 år

men da de ser op på Jesus, smiler han til dem og nikker. Den første discipel spiser og drikker. Det smager stadig af brød og vin. Men disciplene har kendt Jesus i tre år, og de har aldrig hørt ham lyve. Det må være/er også Jesu legeme og blod!

- Jesus forklarer dem, at de nu ikke længere skal holde påske på den gamle måde, men sådan, som han nu har lært dem. De må tænke på Jesus og alt det, han har givet dem. Disciplene kan mærke på Jesus, at han elsker dem og vil være så tæt på dem som muligt. Disciplene smiler, og Jesus smiler tilbage. Det er en dejlig festaften.

Til de voksne

"...også vort påskelam er slagtet, Kristus" (1 Kor 5,7). Nadveren er for alle, som ønsker at tro på Jesus. I nadveren får vi syndernes forladelse. Vi får kraft og styrke til at leve kristenlivet. Nadveren har en frelsende virkning. Jesus indbyder os til (ofte) at gå til nadver. Her rækker han os sig selv.

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

Nadveren – her får vi noget af Jesus. Vi kan **se det, føle og smage det**. Han giver os sig selv. Han giver - frelsen. Vi må modtage med tak, huske på og tænke over det, Jesus gjorde for os (vi bruger ansigt/hoved og hænder til det).
Tryllekunst – noget bliver væk eller bliver til noget andet. Jesus tryllede ikke. Brød/vin var der stadig, men nu var det også Jesu legeme/blod. Han ofrede sig selv for at give denne gave til os.

Indledning

Fortæl om forberedelserne til dette specielle aftensmåltid, hvor jøderne mindedes udfrielsen fra Egypten (Jesus overholdt nøje lovens forskrifter). Jesus er alene med sine 12 disciple.

Selve teksten

Mens de sidder og spiser og har det rigtig rart, siger Jesus pludselig noget, som gør, at de alle bliver lidt bange og kede af det. Han siger, at en af disciplene vil forråde (give) ham til fjenderne. På skift spørger de: "Det er vel ikke mig?" Peter siger: "Det er vel ikke mig?" Johannes siger... osv.

Fortæl:

- at det er Judas, der vil forråde Jesus, og at han lidt senere går ud i natten for at udføre sin onde gerning. Han levede sammen med Jesus, men han var ikke ven med Jesus. Han var glad for penge – de kom til at betyde mest for Judas.

- om ritualer, som var videreført fra udgangen af Egypten og om den nye måde, Jesus nu holder pagtsmåltid = nadver på (se under Baggrundsstof og Inspiration til Legestuen).

- om reaktionen hos disciplene, som du forestiller dig, den har været, når Jesus pludselig laver om på ritualer.

Beskriv Jesu handling og symbolikken bag:

Han bryder brødet for at vise, at hans liv/krop skal gå i stykker. Vinen løber/flyder for at vise, at det samme også vil ske med Jesu blod. Han rækker både brød og vin til sine disciple, for at sige dem, at hans korsdød er for dem. Han dør for alle, der ønsker at modtage ham, ligesom disciplene - og vi - modtager brødet/Jesu ved nadverbordet.

Slut af med at fortælle, hvad det var, Jesus måtte gøre for at kunne indstifte nadveren: korsdød, bære verdens synd, gudsforladthed - og om, hvor det smerter ham, når "Judas" ikke vil være med, men "går ud i natten."

Tekstens pointe

Jesus indbyder os til at gå til nadverbordet. Her må vi huske på hans død og alt det, han led for os. Her får vi del i Jesu frelserværk, og vi har fællesskab med ham. Vi er på vej til "Himlens lyse land."

Ideer til fremlæggelse

Medbring en tegning af et menneske. Det kan bruges til at vise, hvordan vi både kan føle/smage/se brød og vin, det kan en tegning ikke. Jesus har gjort det synligt, hvilket kan gøre det lettere for os at forstå.

"Bryd brødet" og skænk vinen (saftvand), og lad børnene smage.

Tag billede med af "brød" og "vin" sådan, som det ser ud ved altergang.

Spil evt. noget dystert musik, mens der fortælles om Judas, og lad det skifte til glad musik under resten af teksten.

Dæk bord, og placer 13 store dukker omkring det. Fortæl og bevæg "Jesus-dukken", så det ser ud, som om den snakker og udfører handlingerne.

Tegnet af Henriette Madsen

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus ønsker, at vi skal overveje vor stilling i forhold til ham – også selv om vi færdes, hvor hans ord lyder. Jesus lærer os her, hvordan vi skal fejre nadveren. Han giver os en stor gave = han rækker os sig selv og sin frelse på en synlig måde.

Indledning

Disciplene skynder på Jesus, for de ved, at der er mange forberedelser til påskemåltidet. Jesus har måske på forhånd aftalt med én, at de kan låne hans sal (mand med vandkrukke er ret usædvanligt). Det er kun Jesus og de tolv, der er samlet. Jesus er vært. Det festlige måltid, hvor man mindedes udgangen af Egypten, får her en uhyggelig opstart. Stemningen bliver noget trykket, da Jesus nævner, at én af dem vil forråde ham. De bliver alle som én bange og spørger: "Det er vel ikke mig?"

Fortæl:

- at det er Judas, der har planer om at "sælge" Jesus til ypperstepræsterne. Selv om han har gået sammen med Jesus i tre år, er han ikke ven med Jesus. Han er mest glad for penge. Judas forlader selskabet og går ud i natten for at udføre sin onde gerning.

Tal om:

- at selv om det ser ud, som om et menneske er kristen, er det ikke sikkert, han/hun er det. Gud kender menneskers hjerte. Det, som frelser os, er ikke at gå til børnemøde eller i kirke. Det, der frelser, er tro på Jesus.

Fortæl:

- om ritualer i den gamle pagt (se under "religiøse forhold").

- om nadveren, som af Jesus kaldes den nye pagt (se under "religiøse forhold").

- at Jesus giver til alle af både brød og vin ("Tag det..." v.22). Han opfordrer til, at når disciplene (og vi) samles og nyder brødrenes fællesskab, da også søger fællesskabet med ham gennem nadveren (ses i paralleltekster hos de andre evangelister).

- at disciplene nok er blevet overrasket over, at Jesus laver om på ordene.

- at Jesus giver dem/os sig selv. Dette måltid er begyndelsen til hans lidelse, korsdød og begravelse. Alt det, han ofrer, er gjort, for at vi i stedet kan modtage renselse, tilgivelse og evigt liv.

Tal om:

- ligheder og forskelle i den nye og den gamle måde at fejre påske på.

- symbolikken i Jesu handlinger (brød brydes = Jesu liv/krop går i stykker, vin = blod flyder).

- hvordan vi modtager nadveren (mindes/husker på, med ønske om at tilhøre Jesus og følge ham)?

- hvem er nadveren for? (i princippet alle, men det er vigtigt, at vi ved nadverbordet mindes - betænker med tak - Jesu offerdød for os. Når vi modtager nadveren, må vi have et ønske om fællesskab med Jesus).

Fortæl:

- at Jesus velsigner brød og vin. At velsigne betyder at sige vel (= godt) om noget eller nogen. Det er fantastisk med Jesu ord, for de skaber det, de nævner. Vi kan regne med, at de gode ord, Jesus her siger om brød og vin, bliver til virkelighed. Brød og vin er nu også pga. Jesu ord blevet til legeme og blod.

Tegnet af Jonas 6 år

Til eftertanke

Dette er mit blod, pagtens blod, som udgydes for mange. (jf. Mark 14,24 s.914)

Tal om:

- at når vi spiser brødet og drikker vinen, bliver Jesus helt håndgribeligt en del af os.

- hvor godt det er for vor tro, at vi får noget, vi kan se, lugte og smage.

Til personlig overvejelse:

Er nadvermåltidet et festmåltid for dig? Mindes du Jesu offer for dig? Modtager du kun "brød og vin", eller modtager du gennem brød/legeme og vin/blod Jesus og hans kærlighed?

Ideer til fremlæggelse

Børn og voksne kan prøve både at holde det gamle påskemåltid og nadveren.

Måske kan lederen skaffe billeder fra jødisk påskefejring og fra nadverbordet i kirken.

Hold teksten i en kirkebygning og lav evt. aftale med en præst om at vise og fortælle lidt.

Mens teksten fortælles, kan stemningen vises ved hjælp af mørke/lys, musik, farver.

Huskeord
...også vort påskelam
er slagtet, Kristus.
(jf. 1 Kor 5,7 s.1040)

Baggrundsstof

Tid/sted

Det er Skærtorsdag aften. Jesus er stadig i salen ovenpå i det hus i Jerusalem, hvor han netop har afsluttet aftenmåltidet, og hvor han indstiftede den hellige nadver. Efter at Judas har forladt dem, taler Jesus med sine disciple om sin bortgang. Han beder også til sin Himselfar. Jesus har netop bedt den bøn, vi kalder Jesu ypperstepræstelige bøn (Joh 17). Han har talt med omsorg for sine og lagt alt frem for Gud. Sidst på aftenen bryder Jesus og hans disciple op, og de tager sammen over Kedronbækken til den have på Oliebjerget, som hedder Getsemane.

Situation

Judas har lavet aftale om at "sælge" Jesus for 30 sølvmonter til ypperstepræsterne. Judas har forladt Jesus og de øvrige disciple, men han er klar over, at han kan finde dem i haven på den anden side af Kedronbækken, hvor Jesus ofte opholdt sig fra sidst på aftenen og resten af natten.

Guds handlemåde

Jesus bliver taget til fange, men ikke som ypperstepræsterne havde forestillet sig. De sender en vagtstyrke, som efter romerske forhold tæller godt 500 mand, og

de mener sig dermed sikre på at kunne overvinde Jesus. Men da Jesus siger: "Det er mig" (på grundteksten: "Jeg er" – altså det samme ord som Jahve – Guds navn - 2 Mos 3,14), er hans ord så magtfulde, at hele styrken må vige tilbage og falder til jorden.

Religiøse forhold

I Hebræerbrevet betegnes Jesus som ypperstepræst for Den nye Pagt.

Vi hører, at Kajfas giver folket det råd, at det er bedst, at ét menneske dør for folket (v.14). Han var ikke klar over hvilken vigtig sætning, han udtalte, hvilken betydning det fik, at netop ét menneske døde for folket, eller at han her talte profetisk.

Svære ord

Ypperstepræst: indehaveren af israelitternes højeste præsteembede. De var også de faktiske ledere på det politiske område.

Forråde: oplyse (skjulested), røbe.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Jesus og disciplene er blevet færdige med at spise aftensmad og holde fest. De havde lånt et værelse i Jerusalem, og da de har ryddet op og sagt farvel, går de igen udenfor til haven Getsemane, hvor Jesus og disciplene sover (medbring mange plasticsoldater. Stil dem op én efter én, mens teksten fortælles. Når Jesus svarer, tændes en blæser/føntørrer, eller børn puster, så alle soldaterne vælter).

1. (Bank, bank, bank). "Hej, luk op, det er mig, Judas. Ypperstepræster, hvor er I? Jeg har

tænkt over det. Jeg vil gerne have de 30 sølvmonter (åbner sin pung og rækker den frem), så skal jeg nok vise jer, hvor Jesus er i nat. I vil jo gerne fange ham om natten, så ingen ser det. Er soldaterne klar?"

2. 500 soldater har lygter, fakler og våben klar. Nu følger de efter Judas for at fange Jesus. Det har nok lavet noget larm, da de midt om natten er gået forbi husene, hvor mennesker lå og sov. Lidt senere står de i Getsemane have, og Judas viser dem, hvem der er Jesus.
3. Jesus spørger: "Hvem leder I efter?" Soldater svarer: "Jesus af Nazaret."
4. Men da Jesus så siger: "Det er mig," sker det mærkelige - alle disse store og stærke soldater, som har trænet for at kunne kæmpe, bliver bange, træder flere skridt tilbage og falder om på jorden.
5. Jesus spørger dem igen, hvem det er, de leder efter. "Jesus af Nazaret," lyder svaret (få evt. børnene til at svare i kor). Så fortæller Jesus igen, at det er ham, og han beder dem lade de andre gå.
6. Peter vil beskytte Jesus og tager sit sværd frem. Peter er fisker og er slet ikke vant til at bruge et sværd. Han havde nok tænkt at ramme en af soldaterne oven i hovedet, men i stedet hugger han øret af ypperstepræstens tjener, Malkus. Jesus siger: "Stop Peter! Jeg går med dem. Det er Guds plan."
7. Soldaterne fanger Jesus. Disciplene får lov at gå.

Til de voksne

Det var bedst at Jesus døde i dit og mit sted. Det var bedst at straffen blev lagt på Guds lam.

"...det var bedst, at ét menneske døde for folket" (Joh 18,14).

Jesus gik frem, for at vi kan gå – fri!

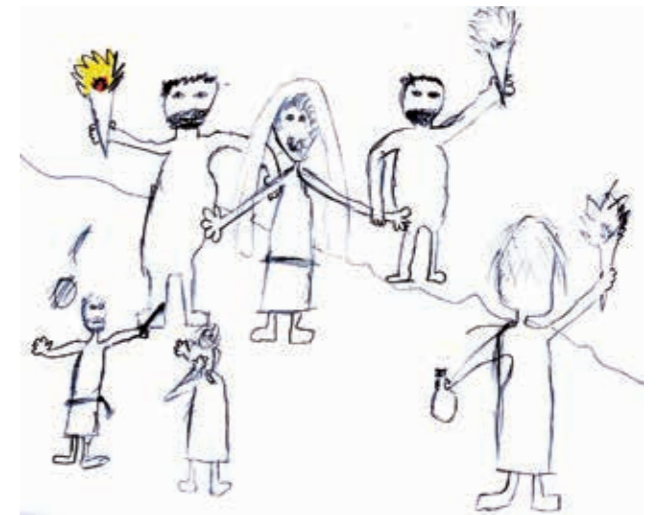

Tegnet af Emil Martinsen

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus kender Guds plan og ved, han skal dø for folket. Han er villig og gør ikke modstand. Jesus lader soldaterne fange sig. Han følger frivilligt med, for havde han protesteret blot en lille smule, havde de ikke kunnet klare ham.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at svigte sin ven eller røbe/afsløre noget, som ens ven ikke vil have at andre skal vide. Hvordan tror du, sådan en ven føler det? Hvordan så blive gode venner igen?
- at være bange for mørket. Ofte forbindes mørket med noget ondt. Her er det Jesus, som tages til fange om natten. Men Jesus har magt over det onde. Han er lys i mørket. Jesus sov ude – han var ikke bange for mørket.
- at være villig - som Jesus var, selv om han vidste, at det ville ende med døden. Vil jeg selv bestemme (som Peter, der brugte sværdet), eller vil jeg lade Jesus bestemme og dermed opnå velsignelse i tjenesten for ham?

Indledning

Jesus ved, hvad der skal ske med ham. Han har nu taget afsked med sine disciple. Nu ønsker han at tale med sin far i Himlen og går derfor ud i Getsemane have. Han er bange – ikke for mørket, soldaterne eller døden, men fordi han ved, at han snart skal bære verdens synd og møde Guds vrede.

Selve teksten

Jesus og de elleve disciple er mætte. De må forlade det

Tegnet af Emilie 8 år

rum, de har lånt, bryde den dejlige stemning fra festmåltidet, hvor Jesus gav dem brød og vin (indstiftede nadveren) og gå ud i natten. De skulle sikkert sove ude i Getsemane have. Det var de vant til. De havde intet at frygte, for Jesus var hos dem.

Fortæl om:

- de 500 soldaterne som kommer larmende og tror, de pga. våben og antal nemt kan fange Jesus.
- mødet mellem soldaterne og Jesus. Jesus viser sin vældige magt. Det, Jesus siger, er sandt - det sker.
- at han siger om sig selv, at han er Gud. Soldaterne væltes omkuld – de bliver forskrækkede, over de ord Jesus siger, men de kan intet gøre. Han er for stærk for dem.
- at Jesus er villig til at gøre det, som skal til for at frelse os, og han overgiver sig derfor frivilligt til soldaterne.
- at Jesus også vil beskytte disciplene i situationen. Han vil, at de skal have lov til at gå.

Fortæl om:

- Peters reaktion:
- at han gerne vil hjælpe Jesus.
- at han vil prøve at bekæmpe de mange soldater, fordi han ønsker, at Jesus skal blive hos dem.
- at Peter ikke ser, at det, som er ved at ske, vil give ham mulighed for at være sammen med Jesus i al evighed. Forklar børnene, at vi altid må være parate til at hjælpe Jesus, sådan som Peter var, men at det er kærlighed og ikke sværd, vi skal bruge i kampen.

Slut af med at fortælle, hvad det er, Kajfas har sagt (v.14) og forklar betydningen af hans ord. Fortæl, at Jesus døde for folket. Han døde for alle mennesker: Peter, de andre disciple, soldaterne, præsterne, Judas og - for dig og mig.

Ideer til fremlæggelse

- Få børnene til at komme udklædt som soldater. Medbring forskellige rekvisitter: pung, mønter, fakler, sværd, træer/buske lavet af lego.
- Tag en masse små plastik soldater med og stil dem op, mens teksten fortælles. Vælt dem omkuld med føntørrer/blæser eller ved at puste til dem, så de vælter.
- Lav en tegneserie med helt enkelte tegninger, mens teksten fortælles.

Tekstens pointe

Jesus elsker os og ønsker fællesskab med os. Han valgte at vise denne kærlighed til os på trods af ydmygelse, smerter, død, mødet med Guds vrede og gudsforladthed.

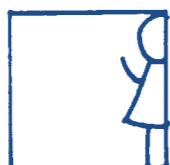

Tegnet af Frederik 8 år

Især for de store

Indledning

Efter den festlige påskefejring, hvor Jesus indstiftede nadveren, forlader Jesus og disciplene den lånte sal. De går ud til Getsemane, hvor de ofte tilbragte natten. Judas har forladt dem, men han ved, hvor de er at finde. Han er gået hen til ypperstepræsterne for at vise vej for soldaterne.

Fortæl om:

- de 500 soldater, som larmende er på vej for at tage Jesus til fange.
- at Jesus ved, hvad der skal ske. Han flygter ikke, men går netop derhen, hvor han tror, Judas først vil lede efter ham.
- Jesu disciple, Judas, der er blevet mere glad for penge end for sin Herre Jesus.

Tal om:

- det at være bange. Hvad er vi bange for?
- hvad er der egentlig grund til at være bange for (svar: ikke mørke eller monster, men det at miste Jesus og troen på ham!).
- at blive svigtet af sin ven. Hvilke følelser det indebærer, og hvordan man bliver gode venner igen.

Fortæl:

- om hvordan soldaternes tro på egen styrke blegner, da Jesus siger: "Det er mig" (= "Jeg er").
- om Peter, der vil forsvare Jesus.
- at han bruger sit sværd, selv om Jesus slet ikke har bedt ham om at kæmpe.
- at han har tænkt sig at kæmpe til sidste bloddråbe.
- hvordan det går: ypperstepræstens tjener Malkus

mister sit ene øre.

- at Jesus ved, at Guds plan er anderledes. Gud ønsker ikke, at disse soldater skal dø. Gud vil at Jesus skal dø, for at redde soldaterne og Peter/Judas, dig og mig fra den evige død.

- at Jesus var villig til at lade sig fange, så disciplene kunne gå fri - og villig til at dø, så vi kan gå fri.

Tal om:

- at være parat til at tjene Jesus, men at det er vigtigt at vente på Jesu kald til tjeneste og hans vejledning og udrustning til kampen.
- hvordan vi (børn og voksne) kan tjene Jesus. Hvad er det helt konkret, vi kan gøre?
- at i egen styrke går det ikke. Det var helt umuligt for fiskeren Peter med sværd i hånden at overvinde 500 stærke soldater. Sådan er det også for os: Vi kan ikke i egen kraft vinde over djævelen.

Fortæl om:

- Kajfas, ypperstepræsten. Alle jøder kendte ham og lyttede til, hvad han sagde.
- Kajfas ord om, at det var bedst, at ét menneske døde for folket.

Tal om:

- hvad Kajfas egentlig mente?
- hvem fik ham til at sige sådan?
- om hans ord kom til at gå i opfyldelse?
- hvordan det kan være, at ord - sagt for så længe siden - stadig huskes?
- om disse ord betyder noget for dig og mig?

Tegnet af ukendt

Til eftertanke

Vi elsker, fordi han elskede os først.
(1 Joh 4,19 s.1125)

Til personlig overvejelse:

Hvordan tjener vi Jesus? Har han brug for, at vi forsvare ham?

Læs også om **Kærligheden** i 1 Kor 13.

Ideer til fremlæggelse

- Teksten er god at dramatisere, da der er mange roller. Husk også Kajfas og hans ord.
- Brug "fortæl" afsnittene, og lad børnene komme med deres tanker i stedet for "tal om," hvor lederen måske lidt for let kommer med sine tanker.
- Udlever papir og et sæt farver til hvert af børnene. Mens teksten fortælles (deles evt. op i afsnit) maler det enkelte barn og skifter farve alt efter stemning/følelser i fortællingen.

Huskeord
...som et lam, der føres til slagning, som et får, der er stumt, mens det klippes, åbnede han ikke sin mund.
(jf. Es 53,7 s.655)

Baggrundsstof

Sted

Jesus er blevet taget til fange af ypperstepræstens 500 soldater. Han er først blevet ført til ypperstepræstens gård (kap. 18,15). Jesus bliver afhørt af to ypperstepræster, Annas og Kajfas (kap. 18,24), hvorefter han bundet bliver ført til forhør hos Pilatus i statholderens borg (kap. 18,28).

Tid

Langfredag.

Situation

Religiøse og politiske forhold blandes, og der opstår vild forvirring. Ypperstepræsterne vil have Jesus dømt til døden, da de - efter deres religiøse lov - mener, han er en forbryder - en gudsbespotter. Men kun den romerske statholder kan dømme ham til døden. Pilatus finder ingen fejl hos Jesus. Han gør dog til sidst, hvad jøderne kræver, da han har større frygt for mennesker end for Gud.

Guds handlemåde

Gud handler, som han har sagt. Det ene skriftord efter det andet går i opfyldelse i denne påskeuge.

Jesus var både sandt menneske og sand Gud - også da han hang på korset. Men han gav afkald på at bruge sine guddommelige egenskaber der på Golgata. Hverken soldater eller nagler kunne holde ham fast. Det var kun hans kærlighed til dig og mig, der holdt ham fast. Gud lod sin vrede ramme Jesus. Gud giver Jesus til os. Det er Gud, der handler!

Religiøse forhold

Efter jødisk lov arvede den ældste søn dobbelt, men han var samtidig forpligtet på at tage sig af sin mor. Jesus giver opgaven videre til den discipel, som han elskede mest, nemlig Johannes.

Svære ord

Ypperstepræst: indehaveren af israelitternes højeste præsteembede. Også forhenværende ypperstepræster havde høj status blandt folk. Ypperstepræsterne sad med i Det store Råd, som bestod af 70 ypperstepræster, skriftkloge og ældste foruden den fungerende ypperstepræst. Det store Råd var den højeste juridiske, politiske og religiøse myndighed i indre jødiske anliggender.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Teksten til i dag er meget trist. Selv om Jesus intet ondt har gjort, får han den straf at blive korsfæstet (skab en trist/dyster stemning med slukket lys, dyster musik og lign.).

1. Jesus er blevet fanget. Soldaterne er onde ved ham. Hans eget folk griner ad ham og råber, at han skal dø. Det er ellers kun fem dage siden, de samme mennesker svingede med palmegrene

foran Jesus og ønskede, han ville være deres konge.

2. Jesus skulle selv bære sit kors hele vejen gennem Jerusalem ud af byen til en lille bakketop, som hed Golgata. Her blev han hængt op på korset. Det gjorde ondt på Jesus.
3. Jesus vidste, han skulle dø. Han havde også sagt det til disciplene. Mens han hang på korset, sagde han til én af sine disciple, at han skulle tage sig af hans mor, Maria. Det var Johannes, der fik den opgave, og han sagde "ja" til det. Både Johannes og Maria mistede den dag én, de var meget glade for, og Jesus tænkte, det ville være godt for dem, at de hver dag kunne snakke sammen om Jesus og trøste hinanden.
4. Lige før Jesus døde, sagde han nogle meget vigtige og fantastiske ord: "Det er fuldbragt." Det betød, at Jesus havde gjort alt det, der skulle gøres for, at vi kan komme i Himlen og være sammen med Gud. Før Jesus døde, kunne Gud kun se os sammen med alle vore fejl, og det blev han vred over at se. Efter at Gud gav os Jesus - som tog vores synd med op på korset - ser Gud ikke længere synden hos os.
5. Da soldaterne var sikre på, at Jesus var død, blev han taget ned af korset og lagt i en grav i nærheden af Golgata.
6. Nu havde disciplene mistet deres Herre og mester. Jesus var død på korset for at redde dig og mig. Det var en trist dag. Men glæd dig til at høre, hvad der sker tre dage senere.

Til de voksne

Pilatus sagde til jøderne: "Her er jeres konge!" Da råbte de: "Bort med ham, bort med ham, korsfæst ham!" Pilatus sagde til dem: "Skal jeg korsfæste jeres konge?" Ypperstepræsterne svarede: "Vi har ingen anden konge end kejseren" (Joh 19,14-15).

Hvem er din konge?

Tegnet af Tobias Tygesen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus led og døde, selv om han havde magt til at gå sin vej. Jesus ofrede alt for os.

Indfaldsvinkler til teksten

- Stedfortræderen: Jesus døde i stedet for os. Find (evt. sammen med børnene) eksempler på situationer, hvor nogen gør noget i stedet for andre (mor rydder op (i stedet) for børnene, forsikringen betaler (i stedet) for den forsikrede osv.).

- Døden. Børnene kender sikkert nogen, som er døde. Tal om, hvilken betydning døden har (miste/ savne, livet borte - livløs). Vær forsigtige med dette emne, da der kan være én iblandt børnene, som har oplevet døden på nært hold, og som har svært ved at snakke om dette emne.

- Drag sammenligninger til Det gamle Testamente: dødsenglen i Egypten, Abraham og Isak, ofringerne i jødeloven, lammet der skulle bære jødernes synd ud i ørkenen på forsoningsdagen (3 Mos 16) osv.

Indledning

Om søndagen red Jesus ind i Jerusalem og blev hyldet som konge. Denne fredag råber de samme mennesker, at han skal dø på et kors. Langfredags tekst er trist. Det er en sørgelig dag, for på denne dag dør Jesus, som er Guds søn.

Selve teksten

Jesus er blevet fanget. Han kommer i forhør hos Pilatus, der skal finde ud af, hvad det er, Jesus har gjort forkert. Jøderne vil have ham dømt til døden. Pilatus finder ikke Jesus skyldig. Han lader soldaterne pine Jesus, for at folket skal få ondt af ham, men de råber bare endnu højere: "Korsfæst ham."

Tegnet af Emilie Lorentzen 5 år

Fortæl om:

- vandrigen ud til Golgata og korsfæstelsen. Jesus bærer selv sit kors. Han korsfæstes med en røver på hver side. Han er uskyldig, men bliver straffet som forbryder.
- de tre af Jesu korsord, som står i teksten.
- Johannes, som fremover skal betragte Maria som sin egen mor. Hvad har det mon betydet for Johannes/Maria?
- Jesus, der får eddike at drikke, da han siger, han er tørstig.
- at alt er fuldbragt. Himlen står åben. Vejen til Gud er fri. Alle, der tror på Jesus, regnes for syndfrie.

Fortæl:

- at Jesus dør. Han kunne have frelst og befriet sig selv. Men han blev hængende. Han gjorde det for dig og mig. Han var Guds søn, men den magt han havde, undlod han at bruge.
- at han blev forladt af Gud sin far, hvilket var det værste for Jesus.

Fortæl om:

- begravelsen. Nogle disciple, som ellers var bange for at vise, at de fulgte Jesus, begravede ham. De tog ham ned, salvede ham og gav ham en grav i nærheden. De skulle skynde sig, for det var snart sabbat, og så måtte man ikke arbejde.
- graven i nærheden.
- at korset og det, der sker senere ved graven, kommer til at høre sammen. Teksten slutter med at fortælle noget, der får betydning få dage senere. Vi har hørt om kors, død og begravelse, men det slutter ikke her. Der sker noget tre dage senere. Den dag er en glædens dag. Glæd dig til at høre om den!

Ideer til fremlæggelse

- Lav "uge-tegning" over påskeugen, og fortæl samtidig, hvad der skete.
- Medbring små ting, der symboliserer, hvad der skete: Tornegren/krans, kappe, kors, læderrem = pisk, en stor sten til graven.
- Lav en trist stemning: sluk lys, rul gardiner for, lad et stearinlys brænde, som pustes ud, når der fortælles, at Jesus dør, spil noget dystert/trist musik.

Tegnet af Pernille Hansen 7 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus dør, selv om han ikke har gjort noget forkert. Det er for os at se uretfærdigt, at Jesus skal dø. Jesus dør, fordi Gud vil frelse os. Jesus dør, for at vi skal leve.

Indledning

Jesus skal dø, mener jøderne. Han har sagt, at han er Guds søn. Men de må overbevise romerne om, at han er skyldig til døden, for ellers kan han ikke blive dømt. Pilatus, der er statholder, får nu lov at se på sagen.

Fortæl om:

- Jesus i forhør hos Pilatus, som prøver, om han kan finde fejl hos Jesus.
- at soldaterne får lov til at gøre forskellige onde ting ved Jesus, som skal få ham til at ligne en stakkel. Så håber Pilatus, at jøderne får medlidenhed med ham, for han har svært ved at dømme ham skyldig, når han ingen fejl kan finde hos ham.
- jødernes råb.
- at Pilatus frygter for disse mennesker.
- at Pilatus føler sig tvunget til at lade Jesus korsfæste.
- ypperstepræsterne, der siger, at de ingen anden konge har end kejseren.
- hvordan de dermed afslører, at de ikke har troen på Gud i hjertet, men kun stræber efter at opfylde Guds lov (hvilket mislykkes for dem).

Tal om:

- at blive uretfærdigt behandlet.
- hvordan reagerer vi så?
- hvordan reagerede Jesus?
- skyld, synd og straf. At syndens løn er døden.
- forskellen på gudsfrygt og menneskefrygt.

- hvilken frygt kan få os til at gøre noget - eller hindre os i at gøre noget.
- evangelisation.

Fortæl om:

- vandrigen ud til Golgata.
- korsfæstelsen.
- pinen, smerten og skammen – og det værste: gudsforladtheden.
- de tre korsord, som står i teksten.
- Johannes, der fra nu af skal tage sig af Maria (måske for at de kan tale om Jesus med hinanden og til andre, og for at de kunne trøste hinanden – Jesu omsorg for dem begge).
- Jesu tørst, som blev slukket med eddike - måske også tale om åndelig tørst.
- at det er fuldbragt – ofret er bragt, og Himlen er åben.

Tal om:

- hvorfor det var så forfærdeligt, at disse ting skulle ske med Jesus? (Han er Guds søn).
- hvilke tanker og følelser disciplene/Johannes og Maria har haft efter Jesus død.
- døden. Hvad det betyder, at Jesus gik i døden for os? (Joh 8,51).

Fortæl om:

- at soldaterne kastede lod om hans klædning, og at hans knogler ikke blev knust, fordi skriften skulle gå i opfyldelse (se noter til v. 36 og 37).
- sabbatsdagen, som nærmede sig.
- om Josef og Nikodemus, der før var disciple i hemmelighed, men som nu træder frem og viser, at de elskede Jesus.
- begravelsen, og at graven var i nærheden af Golgata.
- at dette ikke er slutningen. Der kommer noget mere - noget glædeligt.

Tegnet af Simon Hansen 8 år

Til eftertanke

Jesus sagde: „Det er fuldbragt.“
(jf. Joh 19,30 s.983)

Tal om:

- hvorfor Gud vil have, at skriften skal gå i opfyldelse. Find sammen steder i GT, der peger frem mod Jesu død på korset.
- hvordan vi kan have det, når vi fortæller/viser, at vi tror på Jesus.
- de første kristne, som blev forfulgt.
- kristne, som oplever forfølgelse pga. Jesu navn.

Til personlig overvejelse:

Jesus blev pint, Jesus blev kaldt (jødernes) konge, Jesus led, Jesus elskede, Jesus fuldbagte, Jesus døde. Gjorde han det forgæves? Tak ham, pris ham, kald ham din konge. Tag imod hans død for dig – til liv for dig.

Ideer til fremlæggelse

- Lad børnene læse nogle sætninger fra teksten, der passer til hvert "Fortæl om" afsnit.
- Medbring forskellig ting, som viser, hvad der skete.
- Skriv forskellige ord på nogle store stykker papir, som trækker de vigtigste ting frem: kors, død, tørst osv.

Huskeord
Se, dér er Guds lam,
som bærer verdens
synd. (jf. Joh 1,29 s.958)

Baggrundsstof

Baggrundsstof

Jesus er død på korset Langfredag. Jesu døde legeme er blevet forseglet med myrra og aloe. Det er Nikodemus og Josef, som har vist Jesus denne ære. De har levet som hemmelige disciple, men viser på dette tidspunkt deres kærlighed til Jesus. En stor jødisk sabbat er blevet fejret dagen forinden.

Tid

Den påskemorgen, hvor Jesus er opstået.

Situation

Disciplene er fyldt af angst og fortvivlelse. De har mistet deres Herre og Mester, som de havde sat deres håb til. Nogle havde forladt alt, hvad de ejede og givet alt til Jesus. Nu var han borte. De er skuffede over, at han ikke kunne overvinde fjenden, da det virkelig var nødvendigt. De er angst for deres eget liv, som også er i fare.

Guds handlemåde

Gud handler skjult. Der var ingen øjenvidner til Jesu opstandelse. Men Jesus viser sig i sit opstandelses- og herlighedslegeme og viser Guds fantastiske magt. Gud viser, han har magt over døden og djævelen. Intet kan stoppe Gud i at udføre sin frelsesplan.

Svære ord

Linnedklæder var nogle tøjstrimler, der blev viklet om det døde legeme, efter det var blevet smurt ind i forskellige salver. Den døde krop blev forseglet.

Tegnet af Mathias Osmundsen 9 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Disciplene var meget kedede af det, fordi Jesus var død. I dag skal vi høre, hvad der fik dem til at blive glade igen.

1. Maria Magdalene går ud af døren og lukker den forsigtigt efter sig. Det er stadig mørkt. Maria Magdalene er ked af det. Hun har næsten ikke sovet om natten. Det er fordi, Jesus er død. Maria Magdalene savner ham. Nu vil hun ud til graven for at sige rigtig farvel til ham.
2. Maria Magdalene går gennem gaderne. Alle sover. Der ligger det sidste hus. Nu kan hun se Golgata. Det var der, Jesus døde på korset. Maria Magdalene græder lidt igen. Så kommer hun til at tænke på det: stenen! Soldaterne satte en stor sten foran graven. Så kan hun slet ikke komme derind. Hun havde ellers noget salve med, som hun ville bruge til at smøre Jesu døde krop ind i.

3. Da Maria Magdalene ser graven, står hun helt stille og stirrer. Stenen er væk. Nu får hun travlt. Hun kigger hurtigt ind i graven, men Jesus er også væk. Maria Magdalene løber tilbage til byen. Hun vil fortælle disciplene, at nogen har taget Jesu døde krop.
4. Lidt senere er der to andre, som også får travlt - Johannes og Peter. De løber så hurtigt, deres ben kan bevæge sig. Johannes er ung, så han kommer først. Jo, stenen er væltet væk. Så kommer Peter, han løber lige forbi Johannes og ind i graven.
5. Nu følger Johannes også med. De ser, at kun linnedklæderne er tilbage. Pludselig forstår Johannes, at Jesu døde krop ikke er blevet stjålet. Johannes forstår, at Jesus er blevet levende igen. Jesus er opstået, og han er gået ud af graven.
6. Da de går ud igen, ser de, at solen er stået op. Peter kigger på Johannes og spørger: "Hvorfor smiler du?" Johannes løber ind mod byen, mens han råber til Peter: "Hvem kommer først ind til de andre disciple? Vi skal ind og fortælle dem, at Jesus er blevet levende igen."

Til de voksne

Denne påskemorgens budskab viser, at Jesus - gennem sin lidelse og død - tog synden og straffen for os. Jesus vandt over døden og djævelen. Hans sejr gælder for os. Syng: "Jesus lever, graven brast" eller "Ja, vi tror på påskemorgen."

Tegnet af Marco 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Vi får at vide, at Jesus er opstået. Vi kan ikke møde Jesus ansigt til ansigt. Vi må tro uden at se. Når vi møder tvivlen hos os selv - eller andre, kan vi tænke på Johannes, der fik lov at tro uden at se.

Indfaldsvinkler til teksten

- Gem en ting i en lille æske. Fortæl en enkelt detalje om den gemte genstand. Lad børnene gætte, hvad der er i ved at give flere og flere oplysninger. Når de har gættet, stilles æsken væk... Måske er der nogen, der gerne vil se, hvordan genstanden så ud?
- Glæde. Tal om hvad der kan gøre os mennesker glade. Prioriter de forskellige forslag efter, hvor længe de ca. gør os glade. Er der nogen forslag, som giver varig/evig glæde?

Indledning

Dagen i forvejen havde været en festlig sabbat. De fleste havde været glade og havde festet. Men ikke disciplene. De havde mistet alt. Jesus var borte. Tilbage stod de med skuffelsen og ensomheden. De havde ikke engang et arbejde længere. Men denne dag skulle blive den bedste, de havde oplevet. Den ville få betydning for alle mennesker. Det vidste disciplene bare ikke endnu!

Selve teksten

Det er stadig mørkt. Maria Magdalene sniger sig ud til graven i ly af mørket. Hun har salve med, som hun vil bruge til at smøre Jesu døde krop ind i. Hun vil ud til graven for at sige et sidste farvel.

Fortæl om:

- stenen, som er borte. Måske har Maria Magdalene

slet ikke overvejet, at hun ikke kunne få den væk.

- Maria Magdalene, som straks sørger for at fortælle til disciplene, at Jesus ikke længere er i graven. Hun kommer - uden selv at vide det - til at være det første vidne om Jesu opstandelse.

- Johannes' og Peters kapløb ud til graven. Peter er ældst og kan ikke løbe så hurtigt. Johannes er ung og ikke så modig, så han bliver stående uden for graven, indtil Peter kommer. Peter stopper først op inde i graven.

- hvilket syn, der møder de to disciple: linnedklæderne. Klædet til hovedet, der ligger for sig selv - med form som Jesu hoved. Hvis man stjæler et lig, bruger man så al den tid på at vikle klæderne af? Klæderne var også smurt ind i myrra/aloe, hvilket virkede som en slags lim.

- at Johannes ser og tror. Lyset (Guds Ords lys) går op for ham. Da hans øjne ser disse ting inde i graven, sker der noget i hans hjerte. Han kommer til at forstå. Måske kan han også huske mange af Jesu ord om opstandelsen på den tredje dag.

- at ikke alle mennesker tror på, at Jesus er opstanden. Helligånden må hjælpe os til at forstå det, ligesom der også pludselig var noget, Johannes forstod. Han havde hørt det tit, men først nu, havde han forstået det - der ved graven.

- at Jesu død og hans opstandelse giver os adgang til Himlen, hvis vi tror på Jesus.

Ideer til fremlæggelse

- Lav et lille skuespil, hvor børnene optræder.
- Fortæl, mens du bygger med duploklodser.
- Lav på forhånd en mini sandkasse. Huse af mælkekartoner. Brug ting fra naturen og byg en scene op af sten/ler, mens du fortæller.
- Giv alle børn et lys i en lysestage. Lyset bliver tændt, når lederen fortæller, at Jesus er opstået.

Tegnet af Anna 11 år

Især for de store

Tekstens pointe

Det bedste budskab: Jesus har sejret over synd, død og djævel. Han er blevet levende igen. Vi må tro på hans ord. Det, der skete påskemorgen, er sandt.

Når vi søger Jesus, lader han sig finde. Han sender os med budskabet til vor næste om, at han er opstået, og at han lever.

Indledning

Vores tekst i dag begynder tidligt om morgenen, mens det endnu er mørkt. Det er også mørkt inde i Jesu disciple. De har mistet deres Herre og mester. Ham, de havde forladt alt, for at følge. Ham, de havde sat deres håb til. Ham, de elskede. Ham, der var deres leder. Men teksten fortsætter med, at det bliver dag. En vidunderlig lys og dejlig dag, hvor der også bliver tændt et lys i disciplenes hjerter.

Fortæl om:

- Maria Magdalene, som går ud til graven tidligt om morgenen.
- salven, hun har med.
- at hun ser stenen væltet bort, finder en tom grav og går tilbage til byen for at fortælle disciplene, at Jesus er væk. Hun tror, nogen har taget hans døde krop.

Tal om:

- hvorfor nogen skulle have lyst til at stjæle et lig?
- hvad det er, der gør, at Maria Magdalene går ud til graven.

- hvordan I tror, Maria Magdalene har det på vejen tilbage til byen (Jesus er død, og hun har ikke engang en grav at besøge).

- at Maria Magdalene bliver det første vidne, og at hun straks går af sted for at fortælle.

Fortæl om:

- Peter og Johannes, der løber om kap ud til graven.
- at Johannes når først frem, men venter udenfor.
- Peter, der først stopper inde i graven.
- aldersforskellen og om hvor forskellige, de er.
- hvad det er, de ser inde i graven. Linnedklæder og hovedklædet, som ligger for sig selv, og har form som Jesu hoved.

Tal om:

- hvordan I ville have reageret på Maria Magdalenes besked.
- om det kunne være farligt at gå ud til graven?
- hvorfor de løb derud?
- hvad I tror, de ville derude? (se under: Især for de små" - Indfaldsvinkler til teksten).
- forestil jer, at I er detektiver, hvad kan dette gravbesøg så forklare?

Fortæl om:

- at der ikke er nogen, der har flyttet eller stjålet Jesu legeme, men at Jesus er opstået fra de døde.
- Johannes, som først ser med øjnene og derefter med "hjertets øjne."
- at han forstår - at han tror uden at have set den opstandne Jesus.
- at Jesu død og opstandelse giver os adgang til Himlen
- at Gud ikke længere kan finde synd hos os, hvis vi tror på Jesus, og at Jesu opstandelse viser, at det er sandt.

Tal om:

- eksempler på tro i Det gamle Testamente: Abraham/Isak (med håb mod håb - Abraham regnede med opstandelsen Rom 4,18) - Noa, der byggede arken inde på land.

Tegnet af Mathias 9 år

Til eftertanke

...og han så og troede.
(jf. Joh 20,8 s.984)

- hvordan Gud turde lade Jesus dø - hans egen elskede søn.

- hvordan Gud turde lade Jesus være alene - hvordan Han turde forlade Jesus - hvordan Han turde lægge hele verdens synd og skyld på Jesu skuldre (Gud vidste, at djævelen ikke kunne vinde. Gud havde allerede lovet Adam og Eva, at slangens hoved ville blive knust - 1 Mos 3,15).

- at ligesom vi alle døde ved Adams fald, sådan er vi alle blevet levende ved Jesu opstandelse.

- at Jesu sejr er vor sejr.

Til personlig overvejelse:

Leder du efter den levende blandt de døde. Forventer du at møde Jesus, når du "besøger" hans grav. Lad Helligånden komme til i dit liv, så du igen får lov at møde den opstandne Jesus.

Ideer til fremlæggelse

- Besøg en kirkegård, og fortæl teksten for børnene inde i kirken.

- Måske findes der en tryllekunst, hvor noget, der bliver borte og kommer til syne igen, kan symbolisere Jesu opstandelse.

Huskeord
Jeg er opstandelsen
og livet; den der tror på
mig, skal leve, om
han end dør.
(Joh 11,25 s.973)

Jesus - den opstandne

Den opstandne Jesus og Maria

Dagens tekst
Joh 20,11-18
s.984

Baggrundsstof

Tid/sted

Vi er i dagene efter Jesu korsfæstelse, død og opstandelse. Jesus døde fredag under de usyrede brøds fest (jødernes påske, hvor man fejrede udgangen af Egypten). Fredag aften blev han lagt i Josef af Arimatæas grav lige uden for Jerusalems mure.

Soldaterne havde stukket et spyd i siden på ham for at være sikker på, at han var død. Der flød blod og vand ud, hvilket var tegn på, at døden var indtrådt.

For jøderne starter sabbatten (deres helligdag) fredag ved solnedgang og slutter igen lørdag aften ved solnedgang. Søndag er altså ugens første dag for jøderne. Jesus stod op igen søndag morgen, efter at sabbatten var sluttet lørdag aften.

Den opstandne Jesus og Maria

Det er tidligt søndag morgen efter Jesu opstandelse. Det var normalt, at der var ansat en havemand på sådanne steder, så Marias forveksling er, hvad man kan forvente.

Tegnet af Freja Hansen 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om en kvinde, der var rigtig ked af det. Hun hed Maria... (spil dagens tekst for dem med bamser/ duplomænd el. lign. Lav en grav af oasis, hvori der er skåret et hul. Rul en sten for hullet).

1. Marias gode ven – Jesus - var død for to dage siden, og så var han blevet begravet inde i denne hule. Der var rullet en **stor** sten for (vis det).
2. Nu var det søndag morgen, og Maria ville gå ud til graven. Men da hun kom derud - ved I så, hvad hun så? (gør et stort nummer ud af det). **Graven var tom!** Stenen var rullet væk, og Jesus lå **ikke** derinde mere. Derfor blev Maria så ked af det, at hun begyndte at græde.
3. Men så kiggede hun ind i graven, og der så hun noget mærkeligt. Der sad to engle i hvidt tøj. Der sad én i hovedenden og en i fodenden, der hvor Jesus havde ligget. De spurgte hende, hvorfor hun græd?
4. Pludselig mens hun stod der, kom en mand hen til hende og spurgte, hvorfor hun græd? Maria fortalte, hvad der var sket (lad dukken fortælle).
5. Pludselig sagde manden hendes navn. Det var mærkeligt, for Maria havde ikke fortalt ham, hvad hun hed. Så opdagede Maria, at det var Jesus. Jesus var **i live** - han var stået op af graven, det var derfor, den var tom.
6. Hun blev **så** glad. Jesus sagde, at hun skulle gå tilbage til de andre venner og fortælle, at han var opstået. Maria skyndte sig tilbage til de

andre, det var virkelig gode nyheder hun havde at fortælle, synes I ikke?

7. Er det ikke fantastisk? Jesus blev levende igen, han lever også i dag, selvom vi ikke kan se ham!

Til de voksne

Jesus Kristus er den samme i går og i dag og til evig tid! (Hebr 13,8).

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus stod op af graven søndag morgen. Så havde han fuldført den opgave, hans far - Gud, havde bedt ham om. Nu kunne alle mennesker frelses ved at tro på Jesus og det, han havde gjort. Det er fantastisk. Jesus lever også i dag, og vi kan stadig blive frelst ved at tro på ham, selvom det er så mange år siden.

Indfaldsvinkler til teksten

- **Engle.** Hvem er de? (find andre steder i Bibelen, hvor de optræder). Findes der også engle i dag? (Sl 91,11). Kan vi se dem?

- **En tom grav.** Hvis en person, vi holdt meget af, er død, og vi fandt graven tom, hvordan ville vores reaktion være? Ville vi tro på, at personen i graven var stået op, hvis nogle fortalte os det? Hvad ville vi gøre?

Indledning

Jesus var blevet korsfæstet fredag – det, vi i dag kalder Langfredag i påsken, og om aftenen var han blevet lagt i en grav i en klippehule. Maria Magdalene, en af Jesu venner, ville gå ud til Jesu grav søndag morgen.

Tegnet af Annika Lorentzen 7 år

Da de kom derud var stenen rullet væk fra graven. Det var mærkeligt, både fordi stenen var stor og tung, men også fordi Jesus jo var død, så hvorfor åbne graven?

Selve teksten

De andre kvinder gik hjem igen, men Maria blev ude ved graven. Hun begyndte at græde, fordi hun blev ked af, at Jesus ikke lå i graven.

Fortæl om:

Maria og englenerne i graven:

- deres samtale,
- Marias opfattelse af, hvad der er sket med Jesus (han var blevet flyttet) v.11-13.

Jesus, der pludselig står der.

- Jesu og Marias samtale.
- Marias uvidenhed om, at det er Jesus, indtil Jesus siger hendes navn.
- hendes reaktion på, at det er Jesus, der står over for hende (v.14-16).

Jesu befaling til Maria.

- Jesus bad Maria om ikke at holde ham tilbage.
- hvad mente han mon med det?
- Jesus bad også Maria fortælle de andre disciple noget vigtigt. Hvad betød det? (v.17-18).

Maria går tilbage til de andre disciple.

- hvilken reaktion blev hun mon mødt med?

Slut med at snakke lidt med børnene om betydningen af, at Jesus stod op (tekstens pointe). Brug tid på evt. spørgsmål omkring teksten og lyt til det, de evt. selv har at bidrage med.

Ideer til fremlæggelse

- Brug en bamse til at "fortælle" teksten.
- Illustrér teksten ved at bruge rekvisitter (oasisklump

med hul som grav, med en sten der passer hen over hullet).

- Brug skotøjsæske til at lave et dukketeater. Skær hul i siderne, og lav kartonmennesker, der limes fast til kartonstrimler, så de kan skubbes ind fra siden og derved spille stykket.

- Brug en stor papkasse. Lav den til et "fjernsyn." Gengiv teksten på "moderne" vis, som nyheder i fjernsynet. Lad dem gætte, hvilken tekst fra Bibelen det er (fx goddag, og velkommen til "børneklub-nyhederne." Der er sket noget meget mærkeligt i (den by, hvor børneklubben holdes). Oppe på kirkegården fandt graveren i morges en tom grav...).

- Tegn og fortæl teksten på karton undervejs.

- Lad børnene tegne det, de har lyst til ud fra dagens tekst Læs evt. teksten op fra en børnebibel, inden de tegner, så de genopfrisker teksten.

Tegnet af Joachim Lorentzen 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus stod op fra graven - han blev levende igen. Det kan være svært at forstå - men selvom vi ikke kan se ham, lever han også i dag. En dag skal alle dem, der er døde og ligger i deres grave, også opstå fra graven, ligesom Jesus opstod dengang. Det skal de, den dag Jesus kommer for at hente alle dem, der tror på ham. Så skal vi være sammen med ham - sådan, at vi kan se ham.

Indledning

Det var to dage siden, Jesus var blevet begravet. Han var blevet lagt i en klippehule, og der var rullet en stor sten for. Maria, en af de kvinder der kendte Jesus og var venner med ham, ville ud til graven søndag morgen. Da hun kommer ud til graven, er den store sten rullet væk! Først bliver hun forskrækket, og så bliver hun ked af det, da hun finder ud af, at graven er tom! Hvor er Jesus?

Selve teksten

Fortæl om:

- Marias møde med englene.
- hvordan de er placeret i graven.
- deres samtale.

Tal om:

- hvordan mon Maria følte det.
- hendes reaktion over englene.
- om vi kan se engle i dag.
- om der var andre i Bibelen, der så engle.
- hvordan vi mon selv ville føle og opleve det, som Maria oplevede.

Fortæl om:

- manden, der pludselig står bag ved Maria.
- Maria og mandens samtale.
- afsløringen af Jesus.
- Marias reaktion.

Tal om:

- hvorfor Jesus var dér ved graven.
- hvad det betød, det Jesus sagde til Maria.
- hvordan mon Maria havde det nu.
- betydningen af Jesu opstandelse for os i dag.

Fortæl om:

- at Jesus befalede Maria at sige noget til disciplene.
- at Maria gjorde, som Jesus sagde.

Tal om:

- betydningen af Jesu ord til Maria i dag.
- hvad det betyder for mig - den enkelte.
- om det er vigtigt at blive ved med at fortælle andre mennesker om Jesu opstandelse? Hvorfor?

Lad børnene selv fortælle, hvad de synes om Jesu opstandelse, og hvilken betydning, det har for dem.

Fortæl om:

- din egen personlige oplevelse af, at Jesus døde og opstod for dig.
- betydningen af at fortælle det til andre.

Tal om:

- Huskeordet: Enhver som påkalder Herrens navn, skal frelses (ApG 2,21). Forklar hvad påkalder betyder.

Gør pointen klar! Jesus elsker os, og døde og opstod for os, for at vi kan blive reddet og være sammen med ham i Himlen (på den nye jord), når vi dør.

Tegnet af Emil Nis-Hanssen 8 år

Til eftertanke

Men I skal få kraft, når Helligånden kommer over jer, og I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende.
(ApG 1,8 s.986)

Ideer til fremlæggelse

- Lav fingerdukker (kartonmennesker, med huller til at have på to fingre). Spil teksten for dem.

- Hvis det er godt vejr, og der er mulighed for det, kan man tage alle børnene med hen på kirkegården. Lad dem sætte sig på tæpper på et sted, hvor der er græs. Fortæl beretningen og læs evt. noget op fra dagens tekst.

- Dramatiser teksten udenfor. Lad andre ledere - eller børnene - spille teksten. Læs den først op, og forklar den grundigt for dem. Lad de store spille for de mindste.

Huskeord
Enhver, som
påkalder Herrens
navn, skal frelses.
(jf. ApG 2,21 s.987)

Jesus - den opstandne

Emmaus vandrerne

Dagens tekst
Luk 24,13-35
s.956

Baggrundsstof

Tid/sted

Vi er i dagene efter Jesu korsfæstelse, død og opstandelse. Jesus døde fredag under de usyrede brøds fest (jødernes påske, hvor man fejrede udgangen af Egypten). Fredag aften blev han lagt i Josef af Arimatæas grav lige uden for Jerusalems mure.

Soldaterne havde stukket et spyd i siden på ham for at være sikker på, at han var død. Der flød blod og vand ud, hvilket var tegn på, at døden var indtrådt.

For jøderne starter sabbatten (deres helligdag) fredag ved solnedgang og slutter igen lørdag aften ved solnedgang. Søndag er altså ugens første dag for jøderne. Jesus stod op af graven søndag morgen, efter at sabbatten var sluttet lørdag aften.

Emmaus vandrerne

Det er stadig søndag, Jesu opstandelsesdag. At være i Jerusalem under denne påske uden at vide, hvad der var sket (Jesu korsfæstelse) er noget af et mysterium - derfor de to disciples reaktion. På denne tid var det almindeligt, at alle drenge/mænd blev - eller var blevet - oplært i skrifterne. Derfor burde de to disciple kende til skriftens ord om, at Jesus ville genopstå - det véd Jesus og irettesætter dem deres vantrø.

Svære ord

Stadie: En stadie er lig med 192 m.

Tegnet af Louise 4 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi møde to mænd, der var ude at gå en lang tur. De var på vej til en by, der hedder Emmaus. De to mænd er venner med Jesus (spil teksten med diplomænd, brug skotøjsæske som hus, lav evt. byskilt i karton).

Selve teksten

Mand 1: Nu er Jesus død, hvor er det trist.

Mand 2: Ja, det har du ret i. Men nogle siger, at graven er tom, og at han er blevet levende igen.

Mand 1: Det lyder vildt, det ved jeg ikke, om jeg tror på! Den tredje mand kommer på banen (Jesus).

Jesus: Dav, må jeg følges med jer?

Mand 1: Jo da - værsgo'.

Mand 2: Ja, selvfølgelig.

De tre mænd går lidt.

Jesus: I ser ud til at være kedede af det - er der sket noget?

Mand 1: Ja, ved du ikke, at Jesus er blevet korsfæstet her i påsken i Jerusalem

Mand 2: Ja, og nu siger nogle, at han er stået op igen... men der er dog ingen, der har set ham.

Jesus: Jamen tror I ikke på det, der står i Bibelen, at Jesus skal dø og opstå igen - har I glemt det? (kald det Bibelen i stedet for skrifterne, så børnene bedre forstår det).

De tre mænd når til Emmaus.

Jesus: Nå, jeg må videre.

Mand 1: Nej, kom da med ind og få noget mad.

Mand 2: Ja, det er ved at blive mørkt.

Jesus: Okay da, tak.

De sætter sig ved bordet (brug evt. en pebernød, en småkage, noget bolle el.lign. som brød).

Jesus brækker brødet i stykker (vis det).

Mand 1: Nej, se det er jo Jesus, vi har fulgtes med.

Mand 2: Ja, det er det jo også.

Jesus bliver usynlig (fjern ham).

Mand 1: Kom, lad os skynde os tilbage til de andre og fortælle dem, at vi har set Jesus.

Mand 2: Ja, lad os komme af sted med det samme.

Afrund med at fortælle, at Jesus stod op fra de døde dengang og lever i dag. Selvom han er usynlig, så er han sammen med os hele tiden.

Til de voksne

Jesus Kristus er den samme i går og i dag og til evig tid (Hebr 13,8).

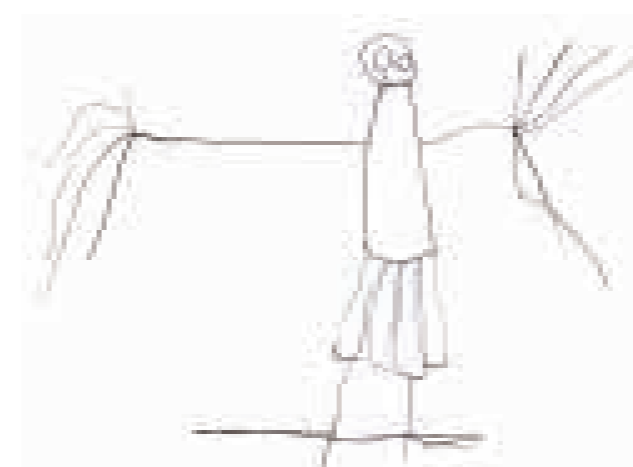

Tegnet af Joachim 4 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus er opstået fra de døde, også selvom vi ikke kan se ham. Han vil gerne være sammen med os, også selvom vi ikke kan se ham.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **Jesu opstandelse** - hvad står der i Bibelen om den? (hav nogle bibelvers klar).

- **Brødsbrydelsen** - hvorfor velsigner Jesus brødet? Gør vi det i dag? (bordbøn/bordvers) - og hvorfor gør vi det?

Indledning

Det er påske i Jerusalem i Israel. Jesus er blevet korsfæstet, men han er nu stået op fra graven, dog har disciplene ikke set ham endnu. To af Jesu disciple er på vej fra Jerusalem til Emmaus samme dag, Jesus er stået op. Det er en lang gåtur, hvor de har god tid til at snakke om alt det, de har oplevet de sidste par dage.

Selve teksten

De to disciple er kedede af, at Jesus er død og ikke kan være sammen med dem mere. De havde håbet, at Jesus skulle hjælpe dem, og at han var den frelser, de havde læst om i Det gamle Testamente (skrifterne). Mens de er på vej til Emmaus, kommer der pludselig én og følges med dem.

Fortæl om:

Jesu møde med disciplene - hans interesse for deres samtale (v.15-18).

Disciplenes svar på Jesu spørgsmål. Jesu korsfæstelse og død. Deres håb om at Jesus var deres redningsmand - men at han stadig er død. Deres forfærdelse over, at rygterne siger, at Jesus ikke er i graven. Nogle siger han lever - men ingen har set ham... (v. 19-24).

Irettesættelsen af disciplene - fremhævelsen af skriftens ord, som disciplene udmærket kendte (v. 25-27).

Jesu åbenbaring for disciplene ved bordet. Disciplenes reaktion og beslutning om at gå tilbage til de andre (v.30-35).

Slut med at fortælle at Jesu opstandelse ikke kun var vigtig for disciplene dengang. Fortæl hvilken betydning det har for os, at Jesus stod op igen.

Fortæl, at Jesus gerne vil være sammen med os i dag, ligesom han dengang gerne ville være sammen med disciplene og fulgtes med dem til Emmaus.

Jesus - den opstandne

Den opstandne Jesus og Thomas

Dagens tekst
Joh 20,19-29
s.984

Baggrundsstof

Tid/sted

Vi er i dagene efter Jesu korsfæstelse, død og opstandelse. Jesus døde fredag under de usyrede brøds fest (jødernes påske, hvor man fejrede udgangen af Egypten). Fredag aften blev han lagt i Josef af Arimatæas grav lige uden for Jerusalems mure.

Soldaterne havde stukket et spyd i siden på ham for at være sikker på, at han var død. Der flød blod og vand ud, hvilket var tegn på, at døden var indtrådt.

For jøderne starter sabbatten (deres helligdag) fredag ved solnedgang og slutter igen lørdag aften ved solnedgang. Søndag er altså ugens første dag for jøderne.

Jesus stod op igen søndag morgen, efter at sabbatten var sluttet lørdag aften.

Beretningen foregår to gange med en uges mellemrum. Første gang påskedagsaften og anden gang otte dage efter Jesu opstandelse. Vi er begge gange i et aflåst værelse i Jerusalem, hvor disciplene er samlede for at spise sammen og tale om deres Herre og Mester. At døren er låst er måske, fordi disciplene var bange for at de skulle arresteres og dræbes, ligesom Jesus var blevet det.

Den opstandne frelser

Jesus har påskedag – den dag han opstod – vist sig for Maria (Joh 21,11-18), to disciple på vej til Emmaus (Luk 24,13-35) og til sidst for ti af Jesu disciple. Først søndagen efter viser han sig for den sidste apostel, Thomas.

Thomas

Thomas betyder "tvivleren." Han var én af de 12 apostle.

Tegnet af Camilla Riis 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Vi skal i dag høre om en mand, der hedder Thomas. Han var venner med Jesus (spil teksten for dem. Lav et hus fx af skotøjsæske, så de kan se ind forfra i huset. Brug fx diplomænd til at spille med).

1. Disciplene sidder i et hus med låste døre. Pludselig står Jesus midt i huset (vis det).
2. Jesus: "I skal ikke være bange - se her - mine hænder og min side har sår fra sømmene og spydet - det er mig, Jesus!"
3. En disciple: "Åh, Jesus, hvor er det dejligt at se dig." En anden disciple: "Ja, hvor er det godt, du stod op af graven igen." Jesus: "Fred være med jer."
4. Jesus forsvandt igen, men disciplene var rigtig glade, for nu vidste de, at Jesus var i live.
5. Thomas var også en af Jesu disciple, men han var ikke i huset, da Jesus kom (lad nogle disciple gå ud af huset og møde Thomas).
6. En tilfældig disciple: "Thomas, Thomas - vi har set Jesus!"

Thomas: "Nej, det passer ikke. Det tror jeg ikke på. I lyver!"

En anden disciple: "Thomas, hvorfor tror du ikke på os, vi har set Jesus?"

Thomas: "Jeg vil selv se Jesus, før jeg tror på det. Jeg vil se sårene i hænderne og i siden."

7. Disciplene er igen samlet i et hus med dørene låst. Pludselig står Jesus midt imellem dem (vis det).

8. Jesus: "Fred være med jer!" (lad Thomas stå lidt for sig selv, så de kan se, at han skiller sig ud fra de andre). Jesus: "Se her, Thomas! Jeg har sår i hænderne og i siden - kom og mærk, og tro på, at det er mig!" (Thomas går hen til Jesus).

Thomas: "Min Herre og min Gud! Nu tror jeg, det er dig."

Jesus: "Ja, du tror, fordi du kan se mig stå lige her, men det er bedre at tro, uden at se mig."

9. Så forsvandt Jesus igen!

Slut med at fortælle, at selvom vi ikke kan se Jesus, så er han her, på samme måde som Jesus var opstået, også selvom Thomas ikke troede på det, fordi han ikke havde set ham.

Til de voksne

"Salige er de, som ikke har set og dog tror" (Jf. Joh 20,29).

Tegnet af Markus Riis 11 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus lever i dag, selvom vi ikke kan se ham. Når man sætter sig ned på en stol, tror man på, at den holder - men vi ved det ikke, før vi har sat os ned (vis det, mens du giver eksemplet). Vi tror også på, at Jesus lever i dag, selvom vi ikke kan se ham, og selvom det kan være svært at forstå.

Indfaldsvinkler til teksten

Tro

- hvad er det?
- hvordan tror man?
- er det svært at tro på noget, man ikke kan se?

Tvivl

- kender I til at tvivle? (giv eksempler).
- hvad kan grundene være til, at man tvivler?

Indledning

Vi befinder os i Jerusalem, den by hvor Jesus blev korsfæstet og begravet. Jesus døde fredag, og nu er det søndag. Nogle af disciplene har været ude at se Jesu grav, der er tom. Maria har også mødt Jesus og snakket med ham.

Selve teksten

Jesus var stået op af graven søndag morgen, og nu er det så blevet aften. Disciplene sidder sammen i et hus, og dørene er låst. De er bange for de andre folk i byen. De har fået at vide, at Jesus er stået op af graven, men de har ikke selv set ham.

Jesu ankomst midt blandt disciplene:

- alle døre var låst, hvordan kunne Jesus komme ind?
- hvad tror I, disciplene sagde?
- blev de bange, overraskede eller forskrækkede?

De så Jesu hænder og hans side, hvor han havde sår. Det var de sår, han fik på korset (genopfrisk det evt. lige for dem).

Jesu ord til disciplene var en glad hilsen og bagefter en slags opgave. De skulle også ud og fortælle andre om ham.

Helligånden er også en del af Gud. Jesus kunne ikke blive på jorden, så han sendte en anden til at være der og hjælpe disciplene i stedet for; det var Helligånden. Helligånden er også til stede i dag for at hjælpe os og være nær hos os.

Thomas var der ikke, da Jesus besøgte disciplene, og han troede ikke på det, de sagde. Det var lige meget, hvad disciplene sagde, for at han skulle tro på det. Jesus var død og Thomas troede ikke på, at han lige pludselig kunne blive levende igen. Han ville selv se det, sagde han.

Jesus kom på besøg igen, og denne gang var Thomas der også. De sad ligesom sidst i et hus bag låste

Jesus - den opstandne

Jesus møder disciplene ved Tiberias sø

Dagens tekst
Joh 21,1-18
s.984

Baggrundsstof

Tid/sted

Vi er i dagene efter Jesu korsfæstelse, død og opstandelse. Jesus døde fredag under de usyrede brøds fest (jødernes påske, hvor man fejrede udgangen af Egypten). Fredag aften blev han lagt i Josef af Arimatæas grav lige uden for Jerusalems mure.

Soldaterne havde stukket et spyd i siden på ham for at være sikker på, at han var død. Der flød blod og vand ud, hvilket var tegn på, at døden var indtrådt.

For jøderne starter sabbatten (deres helligdag) fredag ved solnedgang og slutter igen lørdag aften ved solnedgang. Søndag er altså ugens første dag for jøderne. Jesus stod op igen søndag morgen, efter at sabbatten var sluttet lørdag aften.

Den opstandne frelser

Jesus viser sig for flere efter hans død og opstandelse:

Den opstandne Jesus og Maria

Det er tidligt søndag morgen efter Jesu opstandelse. Maria møder Jesus i Josef af Arimatæas have. Hun tror, at det er en havemand. Det var nemlig normalt, at der var en havemand på sådanne steder, så Marias forveksling er, hvad man kan forvente. Jesus giver Maria en meget vigtig opgave: "Gå og fortæl!"

Den opstandne Jesus og Emmaus vandrere

Det er stadig søndag, Jesu opstandelsesdag. Jesus møder de to disciple på vej hjem fra Jerusalem til Emmaus, og han lader som om, han har været i Jerusalem under denne påske uden at vide, hvad der er sket (Jesu korsfæstelse), og det er noget af et mysterium - derfor de to disciples reaktion. Da Jesus har lyttet til mændenes frustrationer, svarer han med at gengive noget fra Det gamle Testamente. På denne tid, var det almindeligt at alle drenge/mænd blev - eller var blevet - oplært i skrifterne. Derfor burde de to disciple kende til skrifterens ord om, at Jesus ville genopstå - det véd Jesus og

Tegnet af Didde 4 år

irettesætter dem deres vantrø. Ved brødsbrydelsen genkender de Jesus.

Den opstandne Jesus, disciplene og Thomas

Jesus viser sig for disciplene på opstandelsesdagen, og derefter viser han sig for disciplene og Thomas en uge senere. Begge gange vil Jesus minde disciplene om, at de ikke skal være bange, men tro på, at Jesus er opstået, selv om de ikke kan se ham, og at de skal fortælle om ham til alle.

Jesus møder disciplene ved Tiberias sø

Tiberias sø kendes også som Genesaret sø. Disciplene er gået tilbage til deres tidligere erhverv - fiskeriet. Peter har en uopgjort sag med Jesus - hans fornægtelse (Matt 26,69-75). Man kan forestille sig, det går Peter på. Mon Jesus kan bruge ham? Mon han kan tilgive ham?

Svære ord

Alen: En alen er ca. 50 cm.

Inspiration til Legestuen

Lav dukketeater med duplo, playmobil, piberensefigurer el. lign. Brug en legetøjsbåd, eller fold en båd i karton/avis. Lav fiskenet i tyl, lad evt. ris være fisk. Forklar, inden du går i gang, hvad rekvisitterne skal forestille - eller gør det undervejs i historien. Lav evt. en halvmåne og en sol i karton.

1. Peter og hans venner fisker midt om natten (brug månen til at vise, at det er nat).
2. Men de fanger **ingenting** (vis at nettet er tomt).
3. Nu er det morgen igen, og Jesus er kommet ud til dem (lad Jesus komme ind på scenen, vis med solen, at det er morgen).
4. Han siger, de skal prøve at fiske igen (kast nettet ud igen - fyld det).
5. Ved I, hvad der så sker? (giv dem anledning til at svare) - nettet bliver **helt fuldt** (vis dem nu det fyldte net).
6. Jesus hjalp Peter og hans venner med at fange fiskene.
7. Bagefter lavede Jesus et bål, så de kunne spise fiskene (sæt mændene i rundkreds sammen med Jesus).
8. Peter er faktisk ret ked af det, fordi han engang har løjet for Jesus, men han har ikke sagt undskyld endnu (vis, hvem der er Peter og hvem der er Jesus, mens du fortæller).
9. Jesus ved godt, at Peter er ked af det, så han siger, det er i orden, så de bliver gode venner igen. Han tilgiver Peter, og Peter bliver **så** glad (lad evt. de to figurer give hinanden et knus).
10. Slut med pointen: Jesus er også vores ven, og han hjælper også os i dag. Hvis vi gør noget, vi ikke må, så vil Jesus også tilgive os, så vi stadig kan være gode venner med ham.

Til de voksne

Men søg først Guds rige og Hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift (Matt 6,33).

Tegnet af Nikolaj Olsen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus ønsker at være vores ven, og han vil hjælpe os. Hvis vi gør noget, vi ikke må, så vil Jesus tilgive os, så vi stadig kan være gode venner med ham.

Indfaldsvinkler til teksten

- **Venner:** Tal om venskaber. Hvad betyder det i praksis - at man hjælper hinanden osv. Lad børnene komme med dårlige og gode oplevelser fra deres eget liv. Understreg, at Jesus **altid** er vores ven.

- **Tilgivelse:** Hvorfor har man brug for det? Hvad er det? Har børnene mon selv prøvet at gøre noget forkert? Vil Jesus altid tilgive os?

- **Bønnesvar:** Disciplene fangede en masse fisk, fordi Jesus hjalp dem. Hjælper han også os i dag? Spørg til deres oplevelser af bønnesvar. Find eksempler fra Bibelen og fra dit eget liv.

Indledning

I dag skal vi høre om disciplene, der var ude at fiske. De er syv mand af sted, og de begynder at fiske om natten, det plejer man at gøre. Jesus er stået op af graven, og disciplene har mødt ham to gange før (se evt. Baggrundsstof).

Selve teksten

Disciplene har fisket hele natten. Men de har ikke fanget en eneste lille fisk. Nu er det morgen, og de skal til at pakke sammen. Pludselig står der en mand på stranden (v.3-4).

Fortæl om:

Samtalen mellem Jesus og disciplene om deres fangst. At de ikke kender Jesus, før deres net bliver fyldt af fisk, og at Peter skynder sig ind til Jesus (hvorfor gør han det? - kom kort ind på fornægtelsen).

Peters opgør med Jesus

Peter var ked af det. Han havde fornægtet Jesus før hans død. Der er gået ca. ti dage, siden det skete. Det er lang tid at gå og have det dårligt. Jesus ved godt, at Peter er ked af det. Jesus spørger, om Peter elsker ham. Peter svarer ja, selvom han undrer sig over, at Jesus spørger om noget, Peter mener, Jesus kender svaret på. Jesus spørger Peter tre gange, og tre gange svarer Peter "ja."

Peters opgave

Efter hvert svar Peter giver Jesus, giver Jesus Peter en opgave. Han skal vogte og være hyrde for Jesu lam/får. Peter skal lede andre mennesker i troen på Jesus. I tråd med dette, kan du slutte med at fortælle om Jesus som vores ven og hjælper.

Ideer til fremlæggelse

- Fremfør teksten som dramastykke, hvor børnene deltagere som disciple (brug nogle omvendte borde som både, tæppe som net, kiks eller frugt som fisk). Lad en anden leder være Jesus. Spil teksten, indtil de sidder rundt om "bålet," og tag derefter over og fortæl resten.

- Lav dukketeater over teksten (se under Inspiration til Legestuen), men gør det mere udførligt.

- Fortæl den første del af historien - evt. med tusch og stort karton, hvor du tegner og fortæller. Lad to ledere spille den sidste del, samtalen mellem Jesus og Peter, så børnene først ser bedrøvelsen og så glæden fra Peter under forløbet. Det kan være lettere at forstå tilgivelsens glæde, når den bliver vist.

- Tegn dagens tekst på små kartonstykker (5x5 cm) fx: en båd med disciplene, Jesus på strandbredden, net fyldt med fisk osv. Skriv numre på den anden side, så den tegning, der passer til tekstens start har nummer 1, næste tegning nr. 2 osv. Farvelæg dem. På et stykke karton tegnes streger, der danner 5x5 kvadrater - svarende til antallet af tegninger. Nummerér dem. Læg tegningerne af dagens tekst med billedet ned af på et bord. Lad børnene sidde rundt om.

Lad nu børnene på skift trække en tegning og lægge den på kartonet med tegningen opad.

Når kartonet er fyldt, fortælles teksten billede for billede.

Tegnet af Malte Kastbjerg 4 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus ønsker at hjælpe os alle sammen med det, vi hver især har brug for. Jesus kender alt og ved, hvad vi tænker, og hvordan vi har det. Vi er alle syndere og laver fejl, men Jesus ønsker at tilgive os. Det er godt at få sagt undskyld og blive tilgivet. Jesus ønsker at bruge os alle, men på forskellige måder. Der er ikke én han ikke kan bruge. Det betyder ikke noget, hvordan du ser ud, eller hvad du kan, men om du vil.

Indledning

Jesu disciple havde regnet med, at Jesus var den befrier, der stod om i skrifterne (det er det samme som vores Bibel). Nu var han død og opstået igen, og de havde mødt ham to gange før. Før han døde, gik de sammen med ham hele tiden i tre år. Nu var han ikke sammen med dem mere som før, så de beslutter sig for at gå tilbage til deres tidligere arbejde - fiskeriet. Peter fornægtede Jesus tre gange, før han døde, og han har endnu ikke fået bedt om tilgivelse. De fisker på Tiberias sø (vis evt. på kort over Israel, hvor den ligger).

Selve teksten

Fortæl om:

- disciplenes fangst om natten (ingenting).
- disciplenes møde med Jesus på strandbredden (v.4-14).

Tal om:

- hvorfor de mon ikke fangede noget om natten.
- hvorfor de først genkender Jesus efter fangsten.
- hvorfor Peter har så travlt med at komme ind til Jesus.

Fortæl om:

- Jesu spørgsmål til Peter.
- Peters svar.
- Jesu befaling til Peter.
- Peters reaktion på Jesu spørgsmål.
- at Jesus tilgiver Peter.

Tal om:

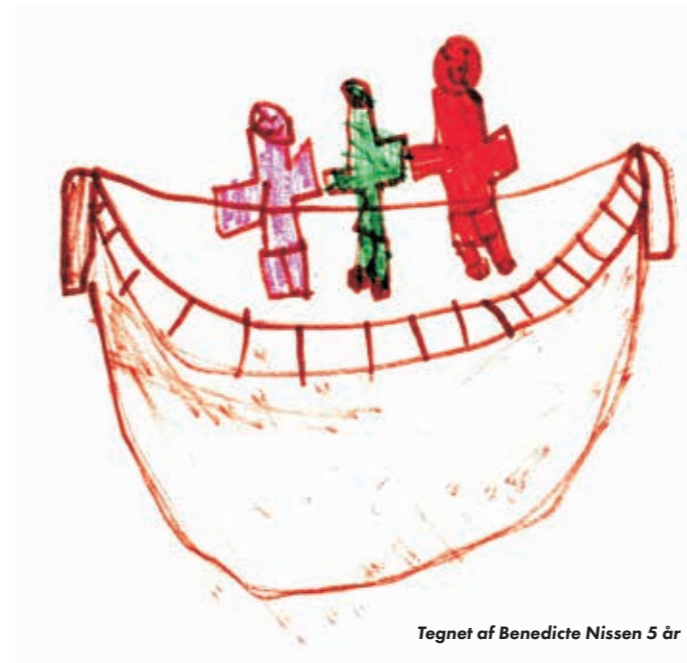
- hvorfor Jesus stiller det samme spørgsmål tre gange.
- hvorfor Peter bliver bedrøvet.
- hvad det er, Jesus beder Peter om.
- om Jesus kunne finde på at stille de samme spørgsmål til os i dag?
- hvad du ville svare?
- om nogle af børnene har prøvet at have brug for tilgivelse? evt. hvorfor?
- om nogle af børnene har prøvet at få tilgivelse - hvordan føltes det?

Til personlig overvejelse:

- elsker du Jesus højere end alt andet i dit liv?
- deler Jesus førstepladsen med nogle/noget?

Ideer til fremlæggelse

- Lav en masse fisk i karton (ca. på størrelse med en hånd). Skriv sætninger på bagsiden af hver fisk, taget fra dagens tekst - fx: "De fangede ingenting" og "Pludselig var nettet fyldt." Skriv teksthenvisningen til dagens tekst på forsiden af alle fiskene. Sæt en clips på hver af

Tegnet af Benedicte Nissen 5 år

Til eftertanke

Simon, Johannes' søn, elsker du mig mere end de andre? (jf. Joh 21,15 s.985)

dem, lav to fiskestænger (stang med snor og magnet i enden). Lad børnene fange alle fiskene (evt. bag et forhæng, eller fra et sted på gulvet med en passende afstand) og derefter sætte dem i den rigtige rækkefølge ud fra dagens tekst (læs teksten op fra Bibelen vers for vers, mens de finder rækkefølgen). Gennemgå derefter teksten, fisk for fisk. Lad børnene få en fisk hver med hjem til at huske dagens tekst.

- Lad børnene dramatisere teksten (se under Ideer til fremlæggelse - Især for de små).

Huskeord
Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed.
(1 Joh 1,9 s.1122)

Dagens tekst
ApG 1,3-14
s.986

Baggrundsstof

Forfatter

Man regner med, at Apostlenes Gerninger er andet bind af Lukas' to-bindsværk (jf. ApG 1,1). Første bind, Lukas-evangeliet, handler om Jesu liv her på jorden. Andet bind begynder med Jesu himmelfart og følger de første kristne.

Mens discipel betyder lærling/ elev, har apostel betydningen: udsending. Så længe Jesus var på jorden, blev "de tolv" kaldt disciple, indtil Jesus udvalgte dem til en særlig tjeneste (Luk 6,13). Men efter Jesu død benævnes de som apostle. Heraf navnet Apostlenes Gerninger.

Tid/sted

Efter sin lidelse, død og opstandelse viste Jesus sig for sine apostle med mange beviser på, at han levede. Engang, da han spiste sammen med dem, pålagde han dem, at de ikke måtte forlade Jerusalem, før Helligånden var kommet til dem.

Jesus vidste, at tiden nu var inde til, at han måtte forlade dem. Han bad dem om at følge med op på Oliebjerget.

Guds handlemåde

Da de var sammen på Oliebjerget, lidt uden for Jerusalem, spurgte de ham, om det var nu, han ville genoprette Israels Rige. Han svarede, at det kun var

Faderen, der kendte det tidspunkt. Efter endnu engang at minde dem om Helligåndens komme, og at de skulle være hans udsendinge, blev han løftet op mod himlen, mens de så på det.

Lukas har i sit evangelium medtaget en vigtig oplysning i forbindelse med Jesu himmelfart. "Idet han velsignede dem, skiltes han fra dem og blev båret op til himlen" (Luk 24,51).

To mænd i hvide klæder var straks til hjælp for de undrende apostle. De fortalte, at Jesus skal komme igen på samme måde, som de havde set ham fare op til Himlen. Jesus er ikke længere bundet af tid og sted, men ved Faderens højre hånd udfører han vigtige opgaver for Guds børn.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Danmark er et kongerige - også selv om vi i perioder har en dronning.

Jesu venner ville så gerne have ham som konge. De holdt meget af ham. Han kunne gøre syge raske, give mad til alle sultne, ja, han kunne alt. Og så elskede han børnene.

Da Jesus red ind i Jerusalem på et æselføl Palmesøndag, håbede mange mennesker, at han nu ville lade sig udråbe som konge og jage fjenderne ud af deres land. Men de blev skuffede.

Jesus var ikke en jordisk konge - en krigskonge, men en himmelsk konge - en fredskonge.

Efter at Jesus var opstået fra de døde, var hans nærmeste venner sammen med ham på et bjerg. De spurgte igen, om han ikke nok ville være deres konge. Også denne gang sagde han nej og forklarede dem, at det

Tegnet af Niklas Ipsen Noer 11 år

var meget bedre for dem, at han tog hjem til Himlen. Han lovede dem noget, der var meget bedre, både for dem og for alle mennesker. Det skal vi høre om, når det bliver pinse.

Mens de så på det, blev Jesus løftet op mod Himlen. Samtidig velsignede han dem, sådan som præsten velsigner de små børn, der bliver døbt.

1. Hvor er Jesus nu? Tal om Himlen som det sted, hvor Gud bor.
2. Kan Jesus også være hos os her på jorden? Ja, det beder vi ham om, hver gang vi er sammen.
3. Jesus har selv lovet, at når vi er sammen i Jesu navn, er han selv hos os. Vi kan ikke se ham, men vi kan mærke, at han velsigner os.
4. Da Jesu venner var sammen med ham for sidste gang oppe på et bjerg, så de, at han blev løftet op gennem skyerne, hjem til Gud.
5. Mens de stod og så opad, kom to engle og trøstede dem med, at Jesus kommer igen for at hente os hjem til den himmelske fest.

Til de voksne

"Det er det bedste for jer, at jeg går bort. For går jeg ikke bort, vil Talsmanden ikke komme til jer" (Joh 16,7). Vi forstår ikke altid Guds handlemåde, men han ved, hvad der er bedst for os.

Jesus ønsker, at vi alle skal være sammen med ham i evigheden - både voksne og børn.

Tegnet af Heidi Andersen 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus havde nu fuldført sin opgave på jorden og måtte hjem til sin himmelske far for at fortsætte de opgaver, han skulle udføre der.

Han er nu ved Faderens højre hånd, hvor han beder for os (Rom 8,34).

Han gør en plads klar til os til den himmelske fest (Joh 14,2).

Han forsvarer os (er vor talsmand) over for Gud (1 Joh 2,1).

Indfaldsvinkler til teksten

Leg: Gem en ting i hånden.

Forklaring til legen: Find en lille ting, som kan gemmes i hånden, og som alle børnene kender (fx en knap, en elastik, en pebernød...).

Lederen, som har den hemmelige ting i hånden giver én oplysning ad gangen om form, farve, konsistens, brugsværdi osv. Et af børnene må gætte efter hver oplysning. Det gælder om at finde frem til resultatet ved at huske oplysningerne og tænke sig om.

Hvis børnene er store nok til at give relevante oplysninger, må man have en pose med hemmelige ting, så vinderen kan gemme den næste ting i hånden.

Når vi leger: "Gem en ting i hånden," får vi nogle oplysninger, som vi skal gemme i hovedet for til sidst at gætte den aktuelle ting. Vi får noget at vide om form, farve, konsistens, brugsværdi osv. I begyndelsen forstår vi ingenting, men pludselig er det soleklart, at det fx må

være en sukkerknald.

Jesus havde flere gange nævnt over for sine disciple, at han på et tidspunkt ville forlade dem. Men det var ikke rigtig gået op for dem. Nu står de ude på Oliebjerget og kigger opad, fordi Jesus lige er blevet løftet op mod Himlen. De begynder at forstå noget.

Indledning

Gud havde allerede fra skabelsen lagt en nøje plan for Jesus.

Alle mennesker er født med ryggen mod Gud og ville gå fortabt, hvis ikke Gud havde sendt Jesus til os. Han er som en redningskrans, der er kastet ud, for at vi kan gribe den og blive frelst.

Jesus havde, i de ca. tre år han var sammen med sine disciple, talt meget til dem om Guds rige, om sin lidelse, død og opstandelse, om sin bortgang og om Helligåndens komme. Det var kun lidt af det, de forstod i første omgang.

I de 40 dage efter sin opstandelse, hvor han ind imellem var synligt hos dem, fik de vigtige, konkrete ordrer. Missionsbefalingen blev efterfulgt af et herligt løfte: Jesus ville altid være sammen med dem (Matt 28,19-20). Ordren om at blive i Jerusalem for at vente på Helligåndens komme var klar (Luk 24,49).

Selve teksten

1. Vi vil følges med Jesus og disciplene op på Oliebjerget, lidt uden for Jerusalem. Alting har været meget anderledes siden Jesu død og opstandelse. Det var bare om at nyde hvert øjeblik, de nu fik sammen med deres Herre, og det gjaldt om at lytte intenst til alt, hvad han sagde. Disciplene vidste nok ikke, at det var sidste gang, de var sammen med ham her på jorden.
2. Hører vi altid efter, hvad mor og far siger til os? De mener jo, at det, de siger, er meget vigtigt. Hvis du skal gå alene over vejen, er det bestemt også vigtigt, at du hører efter de voksnes råd.
3. "I skal få kraft, og I skal være mine vidner." Det var det sidste, Jesus sagde til sine disciple, inden han velsignede dem. Et løfte og en opgave.
4. Lukas fortæller i sit evangelium, at Jesus velsignede dem, mens han blev løftet op mod Himlen. Det var den bedste afsked og det bedste minde, de kunne få.
5. Det fortælles om en præst i Afrika, der undrede sig over en lille dreng, der kom ind i kirken, søndag efter søndag, men først lige før gudstjenesten var forbi, og han forsvandt lige så hurtigt igen. Men en dag lykkedes det præsten at få fat

Tegnet af Christina Schmidt 12 år

i drengen og spørge ham, hvorfor han ikke var med til hele gudstjenesten. Drengen var en fattig vogterdreng. Han havde fundet ud af, hvornår præsten lyste velsignelsen, og at han lige kunne smutte væk fra dyrene den tid, det tog at løbe hen i kirken for at få velsignelsen. Guds velsignelse ville han ikke gå glip af.

6. To mænd i hvide klæder kom for at fortælle disciplene, at Jesus vil komme igen. Derfor gik de glade hjem. Vi må også glæde os til at Jesus kommer igen.

Især for de store

Tekstens pointe

Disciplene er blevet undervist af Jesus i ca. tre år. Nu skal de "stå på egne ben." Man bliver aldrig udlært. Det var disciplene heller ikke, men de havde fået mange opgaver og stærke løfter. De skulle være Jesu vidner, først i Jerusalem, så videre ud i deres hjemland og til sidst til alle folkeslag.

Indledning

Fly, raketter og rumfærger er noget, vi kender til. Det kendte de ikke på Jesu tid. Da Jesus blev optaget til Himlen, var det ikke noget mystisk, der skete. Det var profetisk forudsagt i Det gamle Testamente (Sl 68,19) og af ham selv (Joh 6,62; 7,3; 14,28; 16,5-7; 20,17). Disciplene oplevede det nu helt konkret og kunne gå glade derfra.

Selve teksten

Jesus havde spist sammen med de elleve og igen mindet

dem om, at de skulle få kraft og frimodighed, når han efter sin bortgang sendte Helligånden til dem. Han pålagde dem, at de ikke måtte forlade Jerusalem, før det var gået i opfyldelse.

Nu beder han dem om at følge med ud til Oliebjerget. Der fortsætter han med at minde dem om, at de skal være hans vidner, både i Jerusalem, i hele Israel og til verdens ende. Det var i nøje overensstemmelse med den befaling, han kort forinden gav dem på et andet bjerg (Missionsbefalingen i Matt 28,18-20).

Disciplene lyttede til hans ord, mens han blev løftet op, og en sky skjulte ham. De sidste ord, de hørte, var, at han velsignede dem. De nåede knap nok at undre sig, før to engle var hos dem med trøstende ord om, at Jesus ville komme igen på samme måde.

Fortæl om:

- den mægtige opgave, disciplene havde fået. Brug evt. et verdenskort.
- hvad det vil sige at være missionær.
- at vi også kan være med, hver på vores måde.
- at det gælder om at være trofaste i de små opgaver og begynde der, hvor vi er.

Tal om:

- hvordan evangeliet kom til os.
- at det kan modtages eller forkastes.
- at vi har et ansvar for at give det videre. Brug ringe i forskellig størrelse som illustration. Læg den ene omkring den anden. "Det må brede sig som ringe i vandet."
- at en missionær ofte må føle opgaven uoverskuelig.
- hvordan disciplene kunne være fyldt med glæde (jf. Luk 24,52), når deres Herre og Mester netop var taget fra dem?

Fortæl om:

- at Jesus kommer igen.
- at disciplene fulgte Jesu anvisning og blev i Jerusalem, mens de ventede på Helligånden.

Tegnet af Lukas Agerbo Christensen 8 år

Til eftertanke

I skal være vidner om alt dette. (Luk 24,48 s.956)

- at disciplene i ventetiden opholdt sig i templet (Guds hus) og lovpriste Gud (Luk 24,53).
- at bønner havde en stor plads hos Jesu venner, mens de i enighed ventede på opfyldelsen af hans løfte.

Tal om:

- hvor vigtigt det er at være rede, når Jesus kommer igen.
- at vi altid kan stole på alt, hvad Jesus har sagt.
- at troen kommer af det, der høres.
- at vi bliver bevaret i troen ved til stadighed at høre Guds ord.

Tal om:

- Missionsbefalingen – og lær den gerne udenad.

Huskeord
Og se, jeg er med
jer alle dage indtil
verdens ende.
(jf. Matt 28,20 s.985)

Baggrundsstof

Tid/sted

50 dage efter påske og 10 dage efter Kristi Himmelfartsdag fejrer vi pinse. For jøder er det i dag en fest for lovgivningen på Sinai. På Jesu tid var det også en høstfest, en takke- og offerfest for "førstegrøden" – det første korn, man fik høstet (4 Mos 28,26). Derfor var mange mennesker samlet i Jerusalem.

Ved den første kristne pinsefest blev Jesu løfte om Helligåndens komme opfyldt.

Disciplene var knap nok kommet sig over, at deres Herre og Mester havde forladt dem. Jesus havde givet dem en mægtig opgave, men også lovet dem "kraft fra det høje" (ApG 1,8). De var i en slags venteposition.

Mange jøder fra de omkringliggende lande havde bosat sig i Jerusalem. De talte deres egne modersmål. Siden den første pinsedag har vi levet i "de sidste tider," dvs. den tid, hvor Herren stadig udgyder sin Ånd over dem, der tror på Jesus, og hvor der profeteres (= Guds ord forkyndes).

Guds handlemåde

Disciplene og de Jesus-troende var sammen i et hus i Jerusalem, da disciplene blev fyldt af Helligånden (ApG 1,15). Til hjælp for troen blev det ledsaget af nogle ydre tegn.

1. Lyden, som af en kraftig vind, hørtes over hele Jerusalem. Den kom fra Himlen - fra Gud.
2. Tunger, der lignede ildtunger, blev synlige for dem. Det var en åbenbaring af Guds hellighed og herlighed.
3. De tilflyttede og tilrejsende jøder hørte pludselig disciplene tale på deres eget modersmål. "Sprogunderet" lærer os også, at Guds ord skal forkyndes for alle folkeslag.

Til eftertanke

Tænk, hvilken gave og hvilket ansvar vi fik betroet! Frihed til at forkynde Guds ord for en flok børn med Helligånden som vejleder!

Netop Helligåndens tilstedeværelse er hele grundlaget for vort arbejde. Al vor opfindsomhed, kursusoplæring og erfaring er omsonst, hvis ikke Helligånden selv er virksom i Ordet.

Hvor ofte oplever vi ikke under forberedelsen, at en tekst åbner sig for os (Sl 119,130).

Børnene forstår ikke alt, lige så lidt som vi, men Helligånden kan gøre det levende for deres hjerter. Små spirer kan vokse til store planter, der en dag bærer frugt. Det giver frimodighed til den uerfarne, uopfindsomme og trætte medarbejder.

Tegnet af Camilla Schmidt 10 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

De tre højtider er noget ganske særligt for alle kristne. "Julen tænder stjerne, påsken bringer gry, men pinsen er en sommervind, som gør alverden ny."

Ligesom påsken er en blanding af sorg og glæde i Jesu disciples hjerter, er pinsen det også.

Efter at disciplene havde taget afsked med Jesus på bjerget uden for Jerusalem, ventede de på, at han skulle sende Helligånden, som han havde lovet dem. De kendte Jesus og vidste, at han ville holde, hvad han havde lovet. Endnu var de bange og i vildrede med, hvad de skulle foretage sig. Siden ville de få frimodighed, og Helligånden ville gøre Ordet levende for dem selv og deres tilhørere. Det havde Jesus sagt.

1. Hvorfor holder vi jul? Vis et billede eller en enkel tegning af krybben.
2. Hvorfor holder vi påske? Vis et krucifiks med den korsfæstede og et tomt kors.
3. Hvorfor holder vi pinse? Vis en rød, dråbeformet figur (ildtunge).
4. Det er svært at forstå, hvad eller hvem Helligånden er, men han er den usynlige person, der er sammen med os, når vi hører Guds ord.
5. "Mon det sker i dag?" Sådan tænkte disciplene måske hver dag, efter at Jesus var taget hjem til Himlen og havde lovet dem "en anden talsmand." Nu var der gået ti dage, og de var stadig bange og manglede frimodighed.
6. Fortæl enkelt om pinseunderet, disciplenes frimodighed og de mange mennesker, der kom til tro.
7. Vi må også bede Helligånden om at skabe troen i vore hjerter.

Til de voksne

Evangeliet har altid mødt modstand. Det gjorde det også den første pinse i Jerusalem. Nogle gjorde nar ad disciplene og sagde, at de var fulde.

Men Helligånden virkede også gennem evangeliet til syndserkendelse og omvendelse. "Hvad skal vi gøre?" spurgte de. Mange kom til tro den dag. Også de fik

Tegnet af Line Christensen 10 år

Helligånden som gave.

"Jeg vil ikke efterlade jer faderløse; jeg kommer til jer" (Joh 14,18).

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

Ferien er slut. En god ven er taget hjem. Mor og far er bortrejst i længere tid.

Måske kender vi følelsen af at være alene, forladt, faderløs. Sådan havde disciplene det efter Kristi Himmelfartsdag. Opgaven, de havde fået af Jesus, var uoverkommelig. De havde ingen frimodighed.

Så skete underet. Helligånden fyldte deres hjerter med glæde og frimodighed, så de slet ikke kunne tie stille. Den kraftige lyd fra Himlen og sprogunderet var de ydre tegn, der skærpede tilhørernes opmærksomhed og styrkede troen.

Tekstens pointe

Jesus holdt sit løfte om at sende Helligånden til jorden. Han holder altid, hvad han lover. Vi er aldrig alene. Helligånden er den usynlige gæst, når vi er sammen i Jesu navn. Det er ham, der forklarer Ordet for os, så vi kan tro det.

Indledning

Jesu disciple og venner var blevet afhængige af ham. De havde forladt alt for at følge ham. Hvordan kunne han nu tage fra dem? De savnede ham, men trøstede sig med, at han havde lovet dem en hjælper, "en anden talsmand," som ville give dem kraft og frimodighed (Joh 14,16+18).

Før kunne Jesus kun være fysisk til stede et sted ad gangen. Nu kan Helligånden være overalt på én gang. Han er i alle de troendes hjerter og også der, hvor Guds ord lyder.

Selve teksten

1. Hvor er Jesus? Han er hos Gud - i Himlen - i sit ord - hos os, når vi hører om ham - i vore hjerter, når vi tror på ham - i Afrika - på Grønland. Tænk Jesus kan være alle steder på én gang! Det er derfor, vi holder pinse.
2. Vis en trekant. Den ene side er Gud, den anden er Jesus og den tredje er Helligånden. De tre er ét. Hvis den ene side mangler, er det ikke længere en trekant. Et trekløver er en lignende illustration. Bladet er tredelt, men er dog ét blad.
3. Når vi er sammen for at høre om Jesus, er han selv sammen med os. Det kan han, fordi Helligånden kan være alle steder på én gang, og Jesus og Helligånden er ét.
4. Kunne disciplene stole på Jesus? Ja, Jesus holder altid, hvad han lover - i modsætning til os.
5. Da de havde ventet i ti dage, skete der noget vidunderligt. Det var jødernes høstfest, og derfor var der ekstra mange mennesker i Jerusalem, hvor disciplene opholdt sig. En morgen hørte alle en susen, en lyd som fra en kraftig vind. Folk strømmede ud på gaden for at se, hvad der skete og opdagede, at lyden kom fra et hus tæt ved templet. Der opholdt disciplene sig. Helligånden havde rørt ved disciplenes hjerter, så de ikke længere var bange, og den havde rørt ved deres tunger, så de kunne tale andre sprog, som de aldrig havde lært.

Tegnet af Stefanie Noer 9 år

6. Nu fortalte de frimodigt om Jesus: at han var død på korset for at frelse alle mennesker. Helligånden virkede gennem Ordet. Mange kom til tro på Jesus og ønskede at blive døbt.

Svære ord

Talsmanden: Jesus bruger selv udtrykket flere gange i Joh 14 og 16. En talsmand er en forsvarer og repræsentant. Jesus er den første talsmand, nemlig vores repræsentant og forsvarer hos Gud. Helligånden er den anden talsmand. Han repræsenterer Jesus over for os.

Især for de store

Tekstens pointe

Helligånden kommer ikke med et nyt budskab. "Når han kommer, sandhedens ånd, skal han vejlede jer i hele sandheden; for han skal ikke tale af sig selv... Han skal herliggøre mig, for han skal tage af mit og forkynde det for jer" (Joh 16,13-14).

Når vi kommer til tro på Jesus, er det Helligånden, der har gjort sin gerning i os. Samtidig tager Helligånden bolig i hjertet og ønsker at få hele pladsen der.

Indledning

Vi hører – og vi glemmer. "Meget går ind af det ene øre og ud af det andet." Når vi hører Guds ord, må vi bede Gud Helligånd om, at han vil lede det ind i vort hjerte, dvs. at vi tager det til os og ønsker at leve efter det. Helligånden lærer os at forstå sandheden om os selv og om Jesus.

Disciplene var som forvandlede efter pinseunderet. De var "fyldt af Ånden." De var kun optaget af at fortælle andre om Jesus – koste, hvad det ville.

Helligånden arbejder altid på at bevare os i troen. Til det bruger han Guds ord – både loven og evangeliet.

Selve teksten

Brug evt. illustrationen med flasken, der skal fyldes med vand. Proppen må først fjernes, før der kan komme vand i flasken. Den fyldes heller ikke ved at sættes med åbningen nedad i en vase med vand. Flasken er allerede fyldt med luft. Når flasken derimod står med åbningen opad, kan der fyldes vand i, så det oven i købet løber over.

Fortæl om:

- Guds planlægning.
- de mange mennesker, der er samlet i Jerusalem på grund af høstfesten.
- Peters pinseprædiken (ApG 2,14-36). Kunne han have holdt den dagen før?
- prædikens virkning (v. 37-38).
- at næsten 3000 blev døbt den dag og føjet til de Jesus-troende.

Tal om:

- hvor meget disciplene havde hørt Jesus fortælle.
  - hvor meget de mon huskede.
  - hvor meget de forstod.
  - at Helligånden i hjertet giver nogle konkrete udslag.
- En sejlbad uden vind kommer ingen vegne. Helligånden "driver" os af sted med det glade budskab. Den giver os glæde og frimodighed.

Tegnet af Rebekka Nielsen 12 år

Til eftertanke

Det er det bedste for jer, at jeg går bort. For når jeg ikke er mere, vil Talsmanden ikke komme til jer... Når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om retfærdighed og om dom. (jf. Joh 16,7-9 s.979)

- at vi må give plads til Helligånden i vort hjerte. Andre ting kan tage for megen plads og skal måske "udryddes."

Fortæl om:

nogle af Helligåndens mange opgaver:

- at overbevise os om synd.
- at pege på Jesus som vores frelser.
- at fastholde os i troen på, at vi går fri i Guds dom, når vi tror på Jesus.
- at bevare os i troen.
- at give os frimodighed til at vidne om Jesus herhjemme og i andre lande.

Tal om:

- at det er ubehageligt at høre sandheden om sig selv – "det stikker i hjertet."
- at Helligånden aldrig taler om sig selv, men peger på Jesus.
- at Helligånden altid er afhængig af Guds ord for at kunne bevare os i troen.

Huskeord
Lad jer fylde
af Ånden.
(jf. Ef 5,18 s.1071)

Baggrundsstof

Tid/sted

Apostlene ventede ikke forgæves i Jerusalem. Præcis som Jesus havde forudsagt, kom Helligånden med kraft og frimodighed. De mange mennesker, der befandt sig i Jerusalem pga. den jødiske høstfest, hørte Peter tale med stor frimodighed. Et af de konkrete tegn, der fulgte med Helligåndens udgydelse - en susen som af en stærk vind - fik folk til at stimle sammen.

Guds handlemåde

Helligåndens virkning viste sig øjeblikkeligt. Apostlene begyndte frimodigt at fortælle om Jesus. Til stor undren for både dem selv og tilhørerne, talte de på sprog, som de aldrig havde lært. De mange tilflyttere og tilreisende hørte dem således tale på deres egne modersmål.

Virksomheden af forkyndelsen udeblev heller ikke. De fleste havde vel hørt om Jesus, måske også set og kendt ham, og efter al sandsynlighed kendte de påskens begivenheder. Men de havde ikke fulgt ham. Nu ramte forkyndelsen deres samvittigheder. "Det stak dem i hjertet," og de spurgte: "Hvad skal vi gøre?" (v 37).

Peter forkyndte uden omsvøb, at de måtte omvende sig og lade sig døbe i Jesu Kristi navn. Nu kunne omvendelsesdåben, som Johannes Døberens døbt med, ikke længere gavne dem. I Jesu Kristi navn fik de syndernes forladelse, og som følge af troen modtog de Helligånden som gave.

De, som den dag tog imod Peters vidnesbyrd, blev døbt. Det var omtrent tre tusinde.

Sammen med vidnesbyrdet fulgte formaning: "Lad jer frelse fra denne forkvaklede slægt." Mon ikke Peter hentydede til alle dem, der havde levet samtidig med Jesus og gerne ville se ham gøre undere, men ikke tage imod ham som Messias.

Udtrykket "forkvaklet slægt" taler Moses profetisk om i 5 Mos 32,5. Jesus bruger selv vendingen i Matt 17,17 og Luk 9,41 og Paulus i Fil 2,15.

Tegnet af Julia Jørgensen 3 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

De, der tror på Jesus, har et stærkt ønske om, at alle andre også skal lære ham at kende. Ofte mangler vi frimodighed. Vi er bl.a. bange for at blive afvist eller gjort nar af.

Da apostlene fik Helligånden, forsvandt al frygt. De fik lov til at opleve, at mange mennesker på én dag bad om syndernes forladelse og blev døbt.

1. Har I været med til en barnedåb? Barnet bliver båret af en voksen og døbt i Jesu Kristi navn.
2. Rigtig mange mennesker kom til tro på Jesus, da de var samlet i Jerusalem pinsedag. De blev døbt som voksne, fordi de ikke var døbt som børn.

3. Det er ikke rart at føle sig alene. Vi kan bedre lide at være nogle, der "holder sammen." Som kristne skulle vi gerne føle os som "én stor familie."
4. I begyndelsen var Jesu venner i Jerusalem ganske få, men pinsedag blev mange føjet til flokken. De havde det allerstørste til fælles: nemlig troen på Jesus.
5. Der blev ikke gjort forskel. Alle måtte være med. Men det var også vigtigt, at de tog hensyn til hinanden og kunne enes.
6. Jesu disciple, som nu kaldtes apostle, fortalte om alt det, de havde oplevet sammen med Jesus. De var blevet undervist af ham i tre år, og nu kunne de undervise de nye kristne.
7. Når de var sammen, var det en vigtig ting, at de kunne bede og synge sammen. Sådan er det også for os.
8. Selv om Jesus ikke længere var synligt til stede, vidste de, at han var der usynligt. Det er han også hos os, når vi er sammen for at høre hans ord.
9. Vi vil også gerne være mange, og vi må bede Helligånden om at give os frimodighed til at invitere nye med.

Til de voksne

Det kristne fællesskab må have plads til alle og give sig udslag i, at vi viser hinanden hengivenhed og forståelse. Grundlaget for fællesskabet må altid være Jesus og hans ord.

"Der er ikke frelse i nogen anden, ja, der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved" (ApG 4,12).

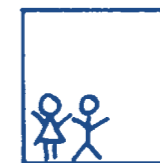

Tegnet af Cecilie Riis 7 år

Især for de små

Tekstens pointe

Det er et under, hver gang et menneske kommer til tro på Jesus. Pinseunderet er noget enestående. Omtrent 3000 mennesker kom til tro på Jesus på én dag, og i den efterfølgende tid blev der daglig føjet nogle til de troendes kreds. Det kristne fællesskab var også noget enestående blandt de første kristne og kan ikke helt sammenlignes med vor tid.

At de første kristne holdt fast ved "apostlenes lære" betød ikke "en ny lære," men at apostlene delte ud af deres erfaring fra tiden sammen med Jesus, båret af Helligånden.

Indfaldsvinkler til teksten

De fleste har nok prøvet at dele fødselsdagsindbydelser ud. Det er med en vis spænding og forventning. Vil alle tage godt imod den? Vil de mon sige, at de glæder sig, og vil de alle komme? Kan jeg nøjes med at invitere dem, jeg allerbedst kan lide?

Indledning

Apostlene havde ikke kunnet forestille sig, hvordan det ville blive, når Helligånden kom over dem. Over al forventning fik de en kraft og frimodighed, som gjorde, at de fortalte om Jesus til alle, der ville høre på dem. Vi hører især om Peters frimodighed. Ham, der under afhøringen af Jesus, gjorde alt, hvad han kunne for at bortforklare, at han kendte Jesus.

Afkrydsningskema

Efterår

		Dato	Dato	Dato
Josva				
Josva den nye leder	Jos 1,1-9			
Over Jordan - Jeriko indtages	Jos 2+6			
Akans tyveri - indtagelsen af Aj	Jos 7+8,1-29			
Josva stiller folket på valg	Jos 24,13-18+23-24			
Jesus møder mennesker				
Hul i taget	Mark 2,1-12			
Den syge ved Betesda	Joh 5,1-9			
Jairus' datter	Luk 8,40-56			
Helbredelsen af den døve og stumme	Mark 7,31-37			
Jesus og kvinden i Simons hus	Luk 7,36-50			
Guds redskaber i GT				
Folket og profetens opgave	Es 1,1-20			
Kong Hizkija	Es 36+37			
Drengkongen Josija	2 Krøn 34+35			
Herren kalder Jeremias	Jer 1			
Rigets fald - Jeremias' skæbne	Jer 37+39			
Jesus siger JEG ER				
Livets brød	Joh 6,22-51			
Den gode hyrde	Joh 10,1-16+Sl 23			
Vejen, Sandheden og Livet	Joh 14,1-14			
Jonas				
Jonas på flugt	Jon 1-3			
Advent og jul				
Ære være Gud	Luk 2,1-20			
De vise mænd	Matt 2,1-12			

Afkrydsningskema

Forår

		Dato	Dato	Dato
David				
Natans profeti til David	2 Sam 7,1-17			
David og Batseba	2 Sam 11			
Syndserkendelse og tilgivelse	2 Sam 12,1-13+Sl 51,1-19			
Prins Absalom	2 Sam 15,1-16+18,1-14+24-33			
Davids vidnesbyrd om sit liv. Davids død	1 Kong 2,1-4+10-13+Sl 32			
Salomo				
Den vise kong Salomo	1 Kong 3,5-28			
Tempelindvielsen	1 Kong 8			
Salomos frafald og død	1 Kong 9,1-9+11,1-13+41-43			
Guds folk vender hjem				
Altret genopbygges og templet grundlægges	Ezra 1,1-6+3,1-9			
Nehemias bygger murene	Neh 1,1-4+2			
Arbejdet bliver færdigt	Neh 4+6,15-16+9,32-37			
Påskehøjtiden				
Den fine gave og vennen, som var tyv	Joh 12,1-12			
Kongens søn i tjenertøj	Joh 13,1-17			
Mon Jesus kan trylle	Mark 14,12-25			
500 mod én	Joh 18,1-14			
Se det Guds lam	Joh 19,1-42			
Graven er tom	Joh 20,1-10			
Jesus - den opstandne				
Den opstandne Jesus og Maria	Joh 20,11-18			
Emmaus vandreren	Luk 24,13-35			
Den opstandne Jesus og Thomas	Joh 20,19-29			
Jesus møder disciplene ved Tiberias sø	Joh 21,1-18			
Pinse				
Jesu farvel til sine venner	ApG 1,3-14			
Guds gave til os mennesker	ApG 2,1-8+12-17+22-24			
Helligåndens frugter	ApG 2,37-47			

Litteraturliste

Bibellex, Lohse

Joni Eareckson Tada
Diamanter i støvet
Lohse, 1994

Im kids

Logos